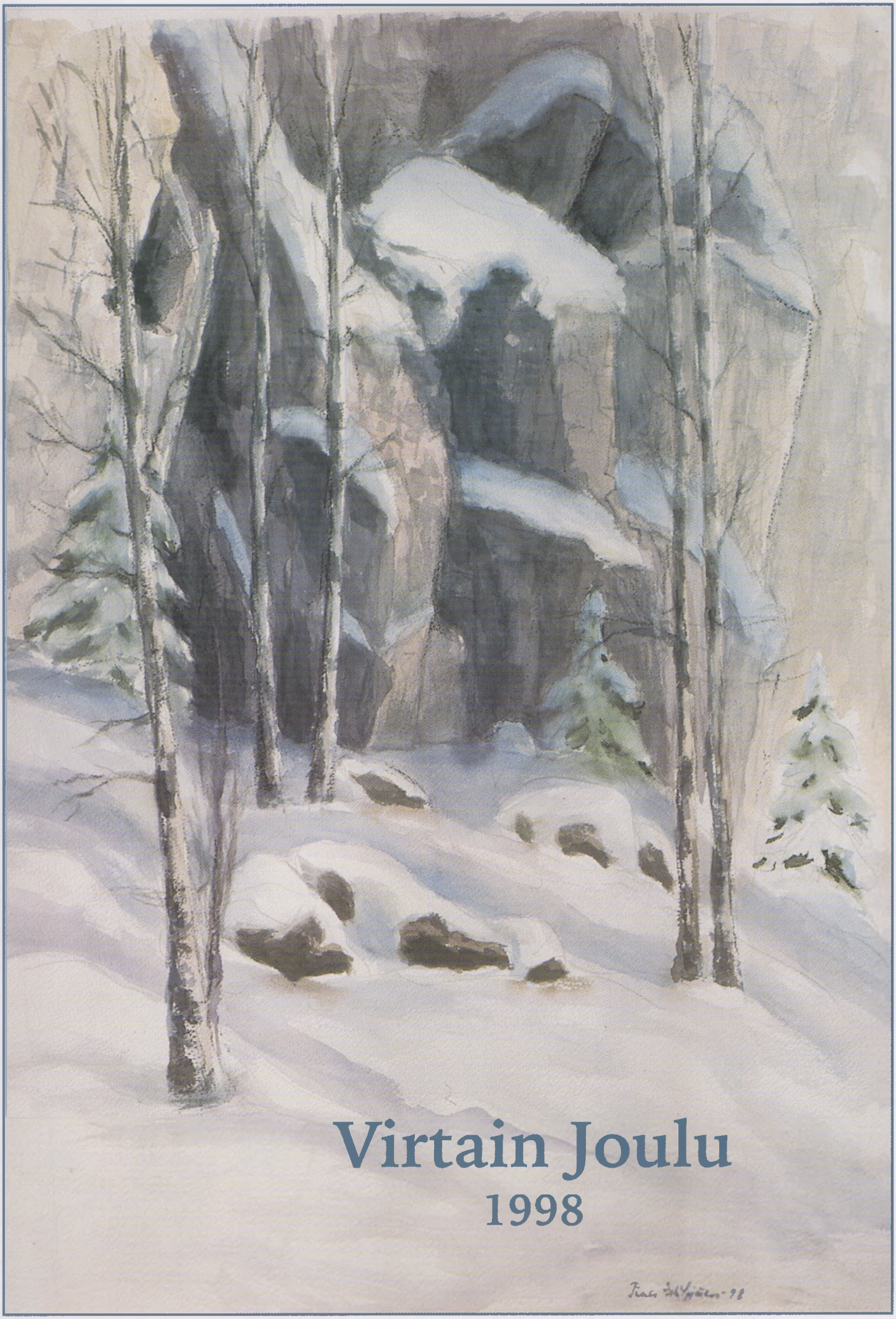

Virtain Joulu

1998

MIRJAMI KOPARE

Missä joulun tähti

Aatto vaihtuu jouluyöksi.
Taivas muuttuu tähtivyöksi.
Jouluyössä tähtien valot
valaisee nyt metsät, talot.

Katson ulos akkunasta.
Ajattelen joulun lasta.
Missä joulutähti hohtaa,
joka seimen luo mun johtaa?

Voi mua raukkaa, onnetonta!
Tähtiä on liian monta!
Viisaat idän kaukomaan
mistä oppaakseni saan?

Nyt sen näen! Lentoon lähti
suuri, kirkas armon tähti
johdattaen seimen luo,
aidon jouluriemun tuo.

Virtain Joulu 1998 sisältö:

	Etusisäkansi: Missä joulun tähti	**Mirjami Kopare**
2	"Lämmön tunsin kuitenkin..."	**Matti Maijala**
2	Virtain Joulu 1998, toimituskunta	
3	Virrat myötätuulessa	**Tapani Leppänen**
4	Palvelevan Jumalan Pojan juhla	**Tuija Mannström**
5	Vuosi Virtain Seuran puheenjohtajana	**Marjatta Aittolahti**
5	Virtain koru	**Toimituskunta**
6	"Niinkuin muuttolintusen tie..."	
	Toini Seppä 1932 - 1988	**Helvi Mylläri**
	Anja Kyllikki Ala-Soini 1922 - 1997	**Maija-Liisa Keski-Soini**
	Anna Rantala 1910 - 1998	**Salme Remes**
8	80 vuotta itsenäisyyden aikaa	**Toimituskunta**
10	Inkeriläiset ystävämme Tsalnassa	**Jorma Luukko**
12	Kaksikymmentäviisi vuotta elävää musiikkia Virroilla	**Jarmo Anttila**
13	Sadepäivänä ja muita runoja	**Päivi Heikkilä**
14	Runoilijantiellä	**Veijo Leponiemi**
15	Tapahtumia ja merkkipäiviä vuoden varrelta	**Toimituskunta**
16	90-vuotiaat juhlatunnelmissa. Tarjanne purjehti perinteisesti kanavan kautta Toisvedelle	**Eira Siltanen**
17	Rautatie muistoissani	**Kauko Laaja**
18	Muutamia juttuja Pori-Haapamäki-rautatien rakennusvaiheista, Jaakko Korhosen muistiinpanoista	**Marja-Leena Vehka-aho**
20	Virtain VPK 1938-1998	**Pentti Jouttijärvi**
22	Vanhin paikallinen edelleen toimiva yritys täytti 105 vuotta	**Pentti Jouttijärvi**
23	Liikkumisen iloa veteraaniurheilusta	**Vilma Kärkkäinen**
24	Mannerheimin Lastensuojeluliiton Virtain Yhdistys 75-vuotias	**Anna-Maija Tikkala**
26	Joulu	
		Rauni Isoniemi
26	Virtolaistaidetta Kiasmassa	**Pirjo Mettänen**
27	Joulu-gallup	**Mirjami Kopare**
27	Joulupukin pajassa	**Seppo Jauhiainen**
28	Joulu Konttisaaren kuusen ympärillä	**Susanna Pöyhönen**
29	Herra minä häpeän Sinä tulit kuin lumi Kerran vuodessa Ei joulu ole	**P. Eino**
29	Enkeleitä, onko heitä?	**Rauha Liljeroos**
30	Killinkosken kirkko 70 vuotta	**Ritva Ylä-Soini**
32	Suomalainen nauhateollisuus 100 vuotta 1998	**Jyrki Käppi**
34	Tapahtumarikas vuosi 1998 Killinkoskella	**Killinkosken kyläyhdistys ry**
36	Killinkosken VPK:n 75-vuotistaipaleelta kerrottua	**Erkki Rantanen**
38	Virtain kylät elävät	**Toimituskunta**
	Härkösen kylätoimikunnan toimintaa vuosina 1997 ja 1998	**Maria Ahonen**
39	Äijännevan - Rantakunnan kylätoimikunta	**Eija Ylimys**
39	Vaskuun Huvikummussa viihdytään ja virkistytään	**Toimituskunta**
41	Ku konstit loppuu niin keinot alakaa	**Aila Sipilä**
43	Valokuva Karhukalliolta	**Lauri Ylinen**
44	Kotalan kosket	**Lauri Ylinen**
45	Nuorisoseurahistoriaa Kotalasta	**Jorma Korhonen**
46	Elämyksiä luonnosta ja kulttuurista	**Jorma Hemmi**
47	Yläasteen JEP-ryhmä vieraili Saksassa	**Aino Syrjänen, Paula Eromäki**
49	Mediakylä edistää uusmedia-alan liiketoimintaa Virroilla	**Pekka Leimuvaara**
50	Ratsastus on yksi suosituimmista tyttöjen urheilulajeista	**Helena Vuorenmaa**
51	Virtolainen Virroilta	**Uolevi Nojonen**
52	Virtolaisen golfin historia - lyhyt oppimäärä	**Kari Pöyhönen**
53	Lakarin laulu	**Markku Sorvari**
54	Virrat-päivää vietettiin 20. lokakuuta toisen kerran	**Pirjo Mettänen**
55	"Älyttömän paljon kiitoksia - oli mielettömän kivaa!"	**Matti Maijala**
55	Runoja	**Päivi Heikkilä**
56	Vanha keittokirja kertoo menneestä	**Pirjo Mettänen**

"Lämmön tunsin kuitenkin..."

Virtain Joulu ilmestyy nyt 41. kerran. Sen julkaisijat ovat samat kuin aikaisemminkin, kotiseutuyhdistys Virtain Seura ja Virtain Opettajien Ammattiyhdistys. Toimituskunnan puolesta esitän lukijoille lämpimän joulutervehdyksen. Kiitän myös muita lehden aikaansaamisessa vaikuttaneita yhteistyökumppaneita, eli kirjoittajia, ilmoittajia, valokuvaajia, Virto-Printiä ja myös myyntiorganisaatiota.

Virtain Joulun tehtävä on sama kuin ennen. Se on perinteinen joululukemisto, ainoa säännöllisesti ilmestyvä kotiseutujulkaisu, virtolainen vuosikronikka, jonka sisältämää tietoa käytetään mm. tulevassa historiankirjoituksessa. Se on myös joulun airut. Talkootyön, ilmoittajien tuen ja kohtuullisen myyntihinnan avulla toivotaan taustajärjestöjen saavan "viivan alle" vähän toimintatuloa.

Lehden kansikuvasta kiitämme erityisesti taiteilija Pirkko-Sisko Syrjästä. Hänen maalauksensa esittää erästä yksityiskohtaa Virtain maisemasta (Torisevalta). Heti kuvan nähtyäni tulivat mieleeni Jukka Kuoppamäen laulun sanat: "Lämmön tunsin kuitenkin lujuudessa graniitin...". Meillä voi monen mielestä olla pehmeämpiäkin, silmää hivelevämpiä luontokohteita, mutta yksi osa Virtain maisemaa, kotiseutuamme ovat vuoret, kalliot ja mäet. "Meidän on vuoret ja laaksot nää", laulamme Virtain laulussa.

Kivi mielletään pysyväksi, lujaksi ja rauhoittavaksi. Jumalan käskyt kaiverrettiin aluksi kivitauluihin. Kallioseinämiin on niin Suomessa kuin eri puolilla maailmaa maalattu ja hakattu yli sukupolvien säilyvää taidetta. Vainajien leposijat varustetaan hautakivin. Kivi – kallio – on kautta aikojen ollut hyvä rakennuksen perusta, ja vaikka se onkin uusiutumaton luonnonvara, se on yhä puun ohella käytetyimpiä rakennusmateriaalejamme. Karhu-oopperan menestys johtui osaltaan Torisevan kallioseinämän luomasta tunnelmasta.

Näissä ajatuksissa toivotan lukijoille Hyvää Joulua!

Matti Maijala
päätoimittaja

Virtain Joulu 1998

Toimitus:
Matti Maijala, vastaava päätoimittaja
Pirjo Mettänen, toimitussihteeri
Erkki Hanhisalo
Pentti Jouttijärvi
Jorma Korhonen
Susanna Pöyhönen
Pirjo-Liisa Rouniola
Liisa Saikkonen
Pikko Sihvonen
Armi Vuoristo

Ilmoitusten myynti:
Lions Club Virrat/Tarjanne

Ilmoitusten taitto:
Harri Holm

Taitto: toimituskunta

Julkaisijat:
Virtain Seura r.y.
Virtain Opettajien Ammattiyhdistys r.y.

Painopaikka:
Virto-print, Virrat
Kansi ja keskiaukeama: I-print Oy, Alavus

Tilitoimisto:
Markus Koro

Kansikuva:
Pirkko-Sisko Syrjänen

41. vuosikerta
Painosmäärä: 2500 kpl
Hinta 30 mk, sis. alv.
ISSN 1237-0169

Joulutervehdys Virroilta

TAPANI LEPPÄNEN

Virrat myötätuulessa

"Miten Virroilla menee?" "Kuinka teillä hurisee?" "Mitä kuuluu?" Tavatessamme toisiamme hyvin usein aloitamme keskustelun edellä mainituilla ilmauksilla. Kuluneenkin vuoden aikana olen lukuisia kertoja vastannut tuontyyppisiin kysymyksiin. Niihin on ollut pitkästä aikaa miellyttävä vastata. Olen voinut todeta kysyjille, että jos Virtain elämä sujuisi pitemmälläkin aikavälillä samansuuntaisesti, kuin kuluneena vuonna, niin minulla ei olisi juuri valittamista. Onko ollut perusteita vastata näin? Ovathan kunnat olleet aikamoisessa ryöpytyksessä eri tiedotusvälineissä. Monen kunnan talousvaikeudet ovat johtaneet raskaisiinkin sopeutustoimiin, mikä on väistämättä merkinnyt kuntalaisten ja myös valtion viranomaisten huolestumista kuntien kyvystä hoitaa tehtäviään.

Kuntien on pelätty eriarvoistuvan. On kyselty, ovatko opettajien lomautukset olleet lainmukaisia? Varmasti voidaan sanoa, että mikään kunta ei heikennä palvelujaan eikä lomauta tai irtisano henkilöstöään huvin vuoksi eikä kevyin perustein. Kuntien päättäjien tehtävänä on vastata talouden pohjan pitävyydestä ja hallinnasta. Paljon on keskusteltu ja tehty selvityksiä, miten kuntien tehtäviä voitaisiin keventää ja saattaa kuntien talous tasapainoon. Laaja yksimielisyys vallitsee siitä, että vain tehtävien vähentämisellä päästään kestäviin ratkaisuihin. Yksimielisyys loppuu siihen, kun pitäisi päättää mistä tehtävistä kunnat voisivat luopua. Tällaisia kannanottoja ei juurikaan ole näkynyt. Vastuu hyvinvointipalvelujen ylläpitämisestä ja rahoittamisesta on jäämässä entistä selvemmin kuntien omalle vastuulle.

Kuten edellä totesin Virtain elämä on jatkunut aika suotuisissa puitteissa jo useamman vuoden ajan. Kunnallistalous on tervehtynyt ja on nyt kohtuullisessa kunnossa. Käsitykseni mukaan kaupunkilaiset ovat nykyiseen palvelutasoon ja niiden laatuun ja määrään varsin tyytyväisiä. Kuitenkin kehittämistä ja parantamista aina löytyy ja sitä tulee tehdä. Kaupungin ei ole tarvinnut lomauttaa eikä irtisanoa henkilöstöään useaan vuoteen. Kulunut vuosi on ollut investoinneissa huippuvuosi.

Investoinnit ovat olleet liikkeellä. Tämä koskee niin teollisuuksia, asuntorakentamis- kuin palvelutasoa kohottaviakin investointeja. Kuluneen vuoden aikana on valmistunut mm. paloaseman laajennus- ja korjaushanke. Jäähallin ensimmäinen vaihe on valmis. Kirjaston rakentaminen on hyvässä vauhdissa. Asuntoja on rakennettu ja rakennetaan edelleen. Työttömyys on alentunut. Tosin sen taso on edelleen liian korkea. Uusia työpaikkoja on syntynyt. Todennäköisesti päästään lähelle asetettua tavoitetta eli 50 uutta työpaikkaa. Koulutuspalvelut ovat kohentuneet kehittyvän ammattikorkeakoulun ja aikuiskoulutuksen myötä. Väestön väheneminen hidastui merkittävästi kuluvana vuonna. Onko loppuvuoden tilanne jopa plusmerkkinen? Kaupungissa on tekemisen meininki. Meillä on hyvä imago ulospäin. Kaikin tavoin näyttää siltä, että kaupunginvaltuuston kaupungin kehitystä linjaavat päätökset ovat olleet oikean suuntaisia ja tuottavat tulosta. Erittäin merkittävä haaste on saada myönteinen kehityksen suunta jatkumaan myös tulevina vuosina. Tämä ei suinkaan ole itsestään selvää. Mahdotonta se ei ole. Tarvitaan jatkuvaa valppautta, avautuvien tilanteiden mahdollisimman järkevää hyödyntämistä ja yhteistyökykyä päätöksentekijöiden ja henkilöstön välillä.

Ohjeeksi hoitaa yhteisiä asioitamme sopii ehkä seuraava lause: "Asiat pitää ottaa haltuun etukäteen, hyvänä aikana, jolloin huonoa aikaa ei ehkä tulekaan." Näissä tunnelmissa on miellyttävää toivottaa kaikille tämän lehden lukijoille, kaupungin asukkaille, yrityksille ja eri sidosryhmille rauhallista joulua ja lämpimät kiitokset kuluneesta vuodesta.

TUIJA MANNSTRÖM

Palvelevan Jumalan Pojan juhla

Kulunut vuosi on ollut Virtain seurakunnassa diakoniatyön juhlavuosi. Syyskuussa vietetty Diakoniatyön 100-vuotisjuhla toi monin eri tavoin kirkon ja oman seurakuntamme diakoniatyön ja sen historian lähelle meitä. Kuvaelma kirkollisen vaivaishoidon alullesaattamisesta täällä korpitaajamassa liikutti monien mieliä. Samalla saimme mieliinpainuvia välähdyksiä koko seurakuntamme sadan vuoden takaisesta elämästä. Historian ohella juhlissa tarkasteltiin diakoniatyötä myös tänä päivänä ja tulevaisuudessa.

Kirkon diakoniatyössä on kysymys siitä, että kuljetaan ihmisen vierellä. Diakoniatyössä kuljetaan sen ihmisen vierellä, jolla on hätä, ja sen vierellä, joka on yksinäinen tai kärsii. Tämän työn luovuttamattomiin periaatteisiin kuuluu se, että kaikki ihmiset ovat samanarvoisia. Rinnalla kulkemisessa ei välttämättä tarvita sanoja eikä siihen usein löydykään sanoja. Tärkeintä on olla läsnä ja lähellä. Toivon välittäminen on myös tärkeää. Silloin kun ihmisellä itsellään ei ole hädässään enää toivoa, on lupa ripustautua toisen toivoon ja tulla kannatelluksi.

Kirkon diakoniatyön perusta on Jumalan rakkaudessa ja Kristuksen työssä. Perusta on siinä, kuinka Kristus, Jumalan Poika syntyi ihmiseksi – ei palveltavaksi vaan palvelemaan. Joulu on Jumalan Pojan ihmiseksi syntymisen juhla. Jumalan Poika eli Sana oli iankaikkisuudessa Isän luona, hän lepäsi Isän käsivarrella. Isä Jumalalla oli suunnitelma: lähettää tämä Sana, oma Poika, iankaikkisuudesta ihmiseksi maailmaan niin, että ihmiset näkisivät ja ymmärtäisivät millainen Jumala on – ja että he ymmärtäisivät millaista Jumalan rakkaus on.

Jumalan Poika syntyi ihmiseksi ja palvelijaksi. Hän oli Isä Jumalan käsi maailmassa. Hän osoitti ja näytti toteen mitä on rinnalla kulkeminen, mitä on ihmisten ja heidän hätänsä kuuleminen, mitä on ihmisten auttaminen. Jeesus Nasaretilainen, Jumalan Poika lahjoitti ihmisille rakkautta.

Nyt kaikki palvelu, koko diakoniatyö, kaikki ihmisen rinnalla kulkeminen nousee ja saa voimansa Jumalan rakkauden työstä. Jumala itse rakastaa ja palvelee meitä antamalla meille kaikkensa, oman Poikansakin iankaikkisuudesta keskellemme. Me saamme ottaa lahjan kiitollisina vastaan. Ja sitten saamme ja meidän tulee lähteä lahjan varassa itse liikkeelle, itse palvelemaan, jakamaan siitä minkä olemme lahjaksi saaneet. Kristittynä eläminen on tämän pysähtymisen ja liikkeellelähdön vuorottelua. Jouluna on aika pysähtyä ja jäädä kuulemaan Jumalan rakkautta meitä kohtaan.

"Sinä olet minun Poikani,
tänä päivänä minä sinut synnytin,"

(Ps. 2:7)

Riemullista, siunattua joulujuhlaa
teille kaikille!

Tuija Mannström
pastori

MARJATTA AITTOLAHTI

Vuosi Virtain Seuran puheenjohtajana

Moneen kertaan mietin, onko mahdollista lähteä puheenjohtajaksi kotiseutuyhdistykseen, kun ei ole syntyperäinen virtolainen eikä omaa sitä perusvirtolaisuutta, jonka saa äidinmaidossa. Toisaalta taas mietin kotisudun ja perinteen muotoutumista. Miten Virtain olot ja kulttuuri ovat kehittyneet ja muuttuneet suhteellisen pienellä aikavälillä sotien jälkeen. Kenen kotiseutu tämä Virrat on? Tänne muutti siirtolaisina melkoinen määrä karjalaisia, joilla oli tuomisinaan aivan erilainen kansanluonne, monia erilaisia asenteita ja työtapoja. Virtaista tuli heidän uusi kotiseutunsa, eikä heidän täällä syntyneillä lapsillaan muuta kotiseutua olekaan. He olivat ja ovat edelleen jatkuvassa vuorovaikutuksessa syntyperäisten virtolaisten kanssa ja luovat nykyistä kulttuuria. Meidän lapsemme ovat syntyperäisiä virtolaisia eikä ole yhdentekevää, millaiset eväät he kotiseudultaan saavat.

Tänä päivänä tähdätään voimakkaasti kansainvälisyyteen ja vahvistetaan kilpailuasemia suurta maailmaa varten. Selviytyäkseen kovassa kilpailussa nuorillamme tulee olla vahva perusta, jolle rakentaa. Sen perustan luominen aloitetaan tietenkin kotoa, mutta myöskin kotiseudun ja ympäristön merkitys ovat olennainen osa myöhempää elämäämme. Maisema ja seutu, mistä lähdemme on keskeinen osa siitä, mitä kannamme mukanamme.

Asenteet, tavat, käsitykset, kieli, murre, – joskus tiedostamattominakin – tulevat sieltä, mistä olemme lähtöisin. On tärkeää tiedostaa, mitä me lapsillemme annamme ja miten kotiseutuamme kehitämme, mikä täällä on arvokasta ja minkä voimme heittää romukoppaan. Tulevaisuutta suunniteltaessa ei kannata unohtaa mennyttä, koska kannamme sitä kuitenkin mukanamme.

Juuriaan eikä menneisyyttään kannata paeta, sillä ne tulevat kuitenkin vastaan. Onkin tärkeää tietää, keitä me olemme ja mistä me tulemme, muuten emme ole mistään kotoisin. Leijumme ikään kuin tyhjän päällä. Näenkin kotisututyön tärkeänä ja tietynlaisena valintavaihtoehtojen luojana ja tällaisen työn tekemiseen me tarvitsemme kaikki toisiamme.

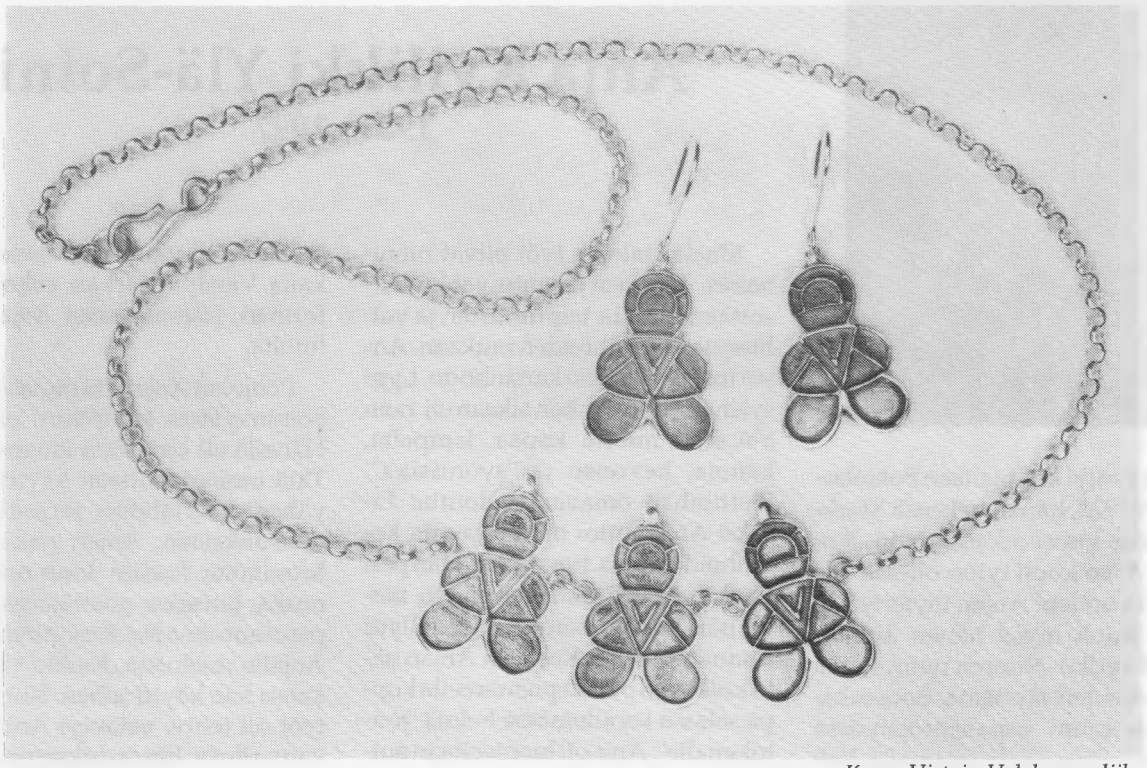

Kuva: Virtain Valokuvausliike

Virtain koru

Korun esikuva on 1700-luvulta peräisin oleva valinkivi. Taiteilija Martta Ritvanen valinkiven mallia noudattaen muotoili Virtain korun v. 1957. Hopeaseppä Hanna Seppälä tuottaa korua yksinoikeudella Virtain Seuralle. Nyt koru on uudistunut. Riipus on kolmilehdykkäinen ja sen ketju on paksumpi kuin ennen. Lisäksi korua on saatavana neulana ja korvakoruina.
Myynti: Virtain Käsityökeskus.

"NIINKUIN MUUTTOLINTUSEN TIE

Toini Seppä
1932 - 1998

Kesän täyttyessä ja ruskan jo enteillessä kiiri suruviesti. Olit äkkiarvaamatta siirtynyt rauhan tyyssijoille.

Tieto poismenostasi oli järkyttävä, vasta äskenhän olimme vielä olleet nevalla marjassa, ja uutta marjaretkeä suunniteltiin. Sinä olit aina kiinnostunut kaikesta luonnossa: luonnon kauneudesta sekä myös hyötykasveista. Olit aina iloinen ja toivorikas. Koko olemuksesi oli niin elämänmyönteinen. Koskaan et sanonut loukkaavaa sanaa kenestäkään, vaan olit sillanrakentaja ihmisten välillä.

Sinä otit osaa moniin hyviin rientoihin. Toimit Virtain Seuran sihteerinä vuosina 1983-1996 ja hallituksen jäsenenä vuodesta 1997 lähtien. Karhu-oopperan toteuttamiseen osallistuit aktiivisesti. Monet kansalaisopiston kurssit saivat sinusta innostuneen jäsenen: olit mukana, kun rakennettiin pienoismallia Virtain keskustasta ja opeteltiin sukututkimusta, sinua kiinnostivat myös filosofiset luennot ja internet-kurssi.

Sinä olit niitä maan hiljaisia, jotka eivät tee numeroa itsestään. Tuntuu siltä kuin kuolemasi ei olisikaan totta, vaan että olisit luonnamme ja sinun hyvä henkesi leijailisi jossain lähellämme ja sinusta edelleen säteilisi ja heijastuisi hyvyyttä ja sovinnollisuutta. Me kaikki, jotka tunsimme sinut, siunaamme sinun valoisaa, jaloa muistoasi.

Helvi Mylläri

"Me jätämme hyvästit Teille
työn tehneinä kuljemme kauas pois.
Ja jos rintaa ahdistaa niin
nämä sanat uskokaa:
Pian taas uudesta nousee maa ja
aurinko nousee."

Karhuooppera/Uolevi Nojonen

Anja Kyllikki Ylä-Soini
1922 - 1997

Anja syntyi kotitilallaan Pohjolassa 18.05.1922, hänen veljensä Markku runsas vuosi aikaisemmin. Anjan isä Arvo kuoli tytön ollessa alle kahden vuoden. Anjan täytettyä 16 vuotta kuoli myös hänen äitinsä, Lyyti (Lyydia). Nuoren tytön elämä oli murheiden täyttämä. Sota-aikana Anja toimi vapaaehtoistyössä Lotta-järjestössä kotirintamalla. Veli avioitui sodan päätyttyä joulukuussa 1945. Pohjolan taloon tuli emäntä. Anja jäi kotitilalleen siitä huolimatta. Elettiin sotien jälkeisiä ankeita aikoja. Mihinkä sitä turvallisesta kodistaan lähtisi?

Maalaistalossa työt olivat moninaiset. Tehtävät jakautuivat kuin itsestään kunkin taipumusten ja vallitsevien olosuhteiden mukaan. Anjan toimiin lankesi karjanhoito. Lypsylehmiä heillä siihen aikaan oli noin 5-6 sekä nuorta karjaa, lampaita, kanoja, hevonen ja "syöntisika". Elettiinhän omavaraistaloutta! Lisäksi Anja auttoi monin tavoin kodinhoidossa, ns. tupatöissä. Hän pesi pyykit, siivosi huoneet, käytti matot päivittäin ulkona – sitä edellytti isännän terveys. Kesäisin Anjan näki kulkevan pellon pientareella koppa selässä keräilemässä heiniä "joutokarjalle". Anja oli luonteeltaan auttavainen, tunnollinen, toiset huomioiva ihminen. Kotioloissaan hiljainen ja ehkä liiankin syrjäänvetäytyvä, mutta ahkera uurastaja.

Anjalla ei ollut omaa perhettä. Veljen perhe oli hänenkin perheensä. Veljen lapset olivat hänelle rakkaita. Vieläpä Markku-veljen pojan, Jorman, lastenlapsista Anja kantoi huolta.

Pohjolan Anja (sitä nimeä hänestä Soininkylässä käytettiin) oli vireä. Hänellä oli kirjallista ilmaisutaitoa. Tätä ominaisuuttaan käyttivät hyväkseen kyläläiset järjestäessään tilaisuuksiaan. Anjan pakinoita ja kronikoita saatiin kuunnella iltamissa, kurssien päättäjäisissä, ompeluseuroissa jne. Kirjoittaminen oli Anjalle mieluista. Kaikki vapaa-aikansa hän käytti siihen. Kun päivän työt oli tehty, vetäytyi Anja vinttikamariinsa harrastuksensa pariin. Se oli hänen voimanlähteenä arkiaskarten keskellä. Myöhemmin Anja alkoi kirjoitella runoja. Runot olivat lämminhenkisiä. Ne liittyivät luontoon ja maaseudun ihmisten elämään. Niissä heijastui kiitollisuus,

KOTIA KOHTI MATKA VIE..."

pyhäpäivien ja elämänarvojen kunnioitus kuin myös leikkimieli. Talvisin Anjan harrastuksiin kuului hiihto, tuollainen sunnuntailadulla kiertäminen lasten kanssa. Osallistuipa hän Virtain hiihtoihinkin useana vuotena.

Niihin aikoihin, kun veljen poika Jorma avioitui ja nuorikko, uusi emäntä tuli taloon, muutti Anja Vaasaan. Anjan eno, varatuomari Pöytäniemi oli kuollut. Enon vaimo Aura-täti jäi yksin isoon asuntoonsa. Anjaa pyydettiin tädin seuraksi asumaan. Vaasassa ollessaan Anjalle tarjoutui tilaisuus harrastaa kaikenlaista, olihan kaupungissa aivan toisenlaiset mahdollisuudet kuin pienessä kotikylässä. Tädin kuoltua parin kolmen vuoden kuluttua, tuli Anjalle muutto takaisin kotitaloon. Jonkin ajan kuluttua kuoli veli ja sittemmin yllättäen myöskin veljen vaimo, Martta. Anja jäi edelleen taloon. Paha sairaus kohtasi Anjan ja vei liikuntakyvyn. Viimeiset elinvuotensa Anja vietti Keiturinpuiston vanhainkodissa. Ei suinkaan synkistyneenä, vaan virkeänä ja siellä oleviin askartelu- ym. toimintoihin osallistuvana, tyytyväisenä, elämään myönteisesti suhtautuvana ihmisenä.

Paikallisesta sanomalehdestä saimme lukea vielä pitkään "Anjuskan" runoja. Anja nukkui pois lokakuun viimeisenä sunnuntaina, 26. päivänä 1997. Viimeiset merkinnät hän oli kirjoittanut pitämäänsä päiväkirjaan edellisen joulun (1996) aikaan. Noin kymmenen kuukauden ajaksi Anja joutui täysin vuoteen omaksi. Kun puhekykykin oli mennyt, vuorovaikutus ulkomaailmaan oli katkennut. Mutta Anja elää meille jälkeen jääville, niin sukulaisille kuin kyläläisille, kaikille, jotka hänet tunsivat valoisana elämänmyönteisenä ihmisenä.

Maija-Liisa Keski-Soini

Anna Rantala
1910 - 1998

Kesällä 1997 opettaja Anna Rantala innostui ideasta, että hänen entiset Piilin koulun oppilaansa kokoontuisivat kymmenien vuosien jälkeen yhteiseen tapaamiseen omaan kouluun. Kalevi Väänänen toteutti käytännön järjestelyt, ja sunnuntaina 28.6.98 paikalla olikin satakunta juhlijaa, joista yli puolet entisiä oppilaita. Juhlallisuudet aloitettiin Virtain kirkossa jumalanpalveluksella, jonka jälkeen ruusut, jotka alkuperäisen suunnitelman mukaan piti ojentaa Anna Rantalalle, laskettiin hänen haudalleen, sillä viikkoa ennen vappua hän sai iäisyyskutsun, eikä jälleennäkemistä entisten oppilaiden kanssa näin ollen järjestynyt.

Anna Rantala tuli Piiliin talvisodan jälkeen välirauhan aikana v.1940 ja aloitti opettajan työt supistetuksi kansakouluksi muutetussa koulussa. Hänen rikas ja merkittävä kasvatus- ja opetustyönsä kesti koulun lopettamiseen (1959) asti. Sen jälkeen hän oli opettajana Liedenpohjassa vuoteen 1966.

Vaikka työtä oli paljon ja yksiopettajaisen koulun kehittäminen raskasta, hän osoitti työssään uskomatonta sitkeyttä ja sisua, monipuolista lahjakkuutta ja tunnollisuutta vuodesta toiseen. Hän kannusti kaikkia oppilaitaan melkeinpä äidillisellä rakkaudella. Jokainen oppilas oli hänelle tärkeä ja arvokas. Koska hän vaati itseltään huolellisuutta ja ahkeruutta, vaati hän samoja piirteitä myös oppilailtaan. Kunnioituskin oli varmasti molemminpuolista. Hän teki koulutehtäviä pitkälle yömyöhään eikä lomaaikoinakaan tahtonut päästä eroon kouluun liittyvistä työasioista.

Uskon, että oppilaat muistavat kiitollisuudella kouluvuosiaan Piilissä. Ne ajat olivat lapsille onnellista aikaa monista puutteellisuuksista huolimatta. Pienen koulun ja koko kyläyhteisön henki oli läheistä ja turvallista niin, että sieltä oli hyvä ammentaa voimia, jotka kantoivat kymmenien vuosien taa. Muutenhan ei tuo koulun ainutlaatuinen ja iloinen kesätapahtumakaan ole ymmärrettävissä. Kesäjuhla 28.6. oli kaikin puolin onnistunut, jopa sää oli kesän kaunein. Yhteenkuuluvuuden tunne suorastaan häkellyttävä, kun joku löysi entisen vierustoverinsa, pulpetinjakajan ja joku ystävänsä, jonka kanssa oli taivaltanut koulumatkoja.

"Piili on maailman paras paikka asua", totesi Anna Rantala hyvin usein – olihan koulu hänen kotinsa lähes 30 vuoden ajan. Myös entisiä oppilaitaan hän muisteli mielellään, puhui heistä aina kiitettävästi ja iloitsi heidän yhteydenpidostaan vielä eläkepäivinäkin.

Rakasta äitiäni suuresti kunnioittaen, hänen lämmintä ja valoisaa muistoaan siunaten.

Salme Remes

Toini Seppä ja Anja Ylä-Soini ovat olleet Virtain Joulun toimikunnan jäseniä. Anna Rantala on avustanut lehteämme kirjoituksin.

80 VUOTTA ITSENÄISYYDEN AIKAA

Suomen 80-vuotisjuhlaohjelman liikuntahallilla toteuttivat yläasteen ja lukion oppilaat ohjaajineen.

Kehyskertomuksena itsenäisyyden ajan vuosikymmenistä kertovassa ohjelmassa oli 80-vuotiaan mummon elämäntarina.

Raittiusseuran iltamissa 20-luvulla nähtiin mm. ryhmävoimisteluesityksiä.

Ohjelman vaikuttavimpia kohtauksia lienee ollut sotien ajoista kertova osa.

Letkajenkka oli 60-luvulla suomalainen erikoisuus, joka levisi myös maailmalle.
Kuvat: Suomenselän Sanomat/Mirja Laukka-Kiikkala

JORMA LUUKKO

Inkeriläiset ystävämme Tsalnassa

Kuluvan vuoden alkupäivinä saimme Virtain seurakunnan kirkkoneuvostolle osoitetun viestin Timo Wenelliltä. Viesti kertoi suuresta hädästä ja puutteesta, jossa inkeriläiset kanssasisaremme ja veljemme elävät Tsalnan kylässä. Neuvosto päättikin lähettää retkikunnan kartoittamaan mahdolliset avuntarpeet ja ne tavat, joilla virtolaisina voisimme heitä tukea ja auttaa.

Matkaan lähdimme helmikuun 6. päivänä kello 04.00 aamuyöllä kahdella täyteenpakatulla autolla kovassa pakkasessa. Seitsenhenkinen ryhmämme eteni iloisesti keskustellen kohti Venäjän raja-asemaa Wärtsilää. Ajoneuvomme alkoivat välillä vieroksua kylmeneviä olosuhteita. Pienten huoltotoimien jälkeen matka sai taas jatkua. Ehdimme tulliasemalle puolenpäivän aikaan, ja tässä vaiheessa kiire oli selvästikin jättänyt meidät tullimiesten armoille. Pitkien odottelujen jälkeen tullaus saatiin viimeinkin suoritettua, rahat laskettua, tavarat tarkastettua ja passit leimattua. Pitemmittä puheitta jatkoimme matkaamme kohti meille silloin vielä tuntematonta Pitkärantaa, jonka uudessa hirsikirkossa saimme viettää lyhyen kahvi- ja teetauon. Ihailimme samalla uutuuttaan tuoksuvaa kaunista Herran huonetta. Matkaoppaamme Timo Wenell ohjasi meidät Sortavalan ohitse kohti Petroskoita hämärtyvässä talvi-illassa pitkin mutkaisia ja kuoppaisia Karjalan teitä. Tähtitaivas loisti kirkkaana pimeässä yössä, kun saavuimme Petroskoin kiertoliittymään, ja siitä suuntasimme kohti matkamme määränpäätä Tsalnaa.

Perille saavuimme myöhään illalla väsyneinä mutta onnellisina siitä johdatuksesta, jonka saattelemana saimme vaeltaa terveinä perille ankarissa talvioloissa.

Lämminhenkinen vastaanotto kohtasi meidät uupuneet matkalaiset majoituspaikoiksemme osoitetuissa inkeriläisperheissä. Vaikka oli jo myöhäinen yö saimme hetkessä etemme lämpimät ateriat, ja vieraanvaraiset majoittajamme halusivat tietysti keskustella kanssamme vilkkaasti kuulumisista. Jotkut meistä alkoivat siinä vaiheessa torkahdella lämpimässä tuvassa ja avulias isäntämme "herätteli" heitä pyytäen sänkyyn yöunille.

Seuraava aamu valkeni kuulakkaana, ja katsoessani mittariin ulkolämpötila näytti -43 astetta! Ajattelin kirkolle seuroihin ajellessamme, että kukaan ei ole tohtinut lähteä liikkeelle kun pihassa oli vain yksi auto, mutta ihmetys oli suuri: kirkko oli aivan täynnä jalkaisin tulleita inkeriläisiä seurakuntalaisia.

Pekka Keränen oli mukanamme suorittamassa papille kuuluvat tehtävät. Innolla Pekka saarnasi, veisasi ja jakoi ehtoollista yhdessä seurakunnan oman papin Juho Pakkarin kanssa. Lämminhenkiset seurat jatkuivat tunnista toiseen, kun puheen jälkeen joku ehdotti aina uutta virttä ja virren jälkeen seurasi taas lisää puheita. Kenelläkään ei tuntunut olevan kiire minnekään. Erityisesti jäi mieleeni vanhemman inkeriläisnaisen Anni Kiurun selkeän yksinkertaiset saarnat, joissa Raamatun sana julistettiin juuri niin kuin se on kirjoitettu. Anni oli tsalnalaisten pappina yli kaksikymmentä vuotta, kunnes he saivat nykyisen oman koulutetun pappinsa. Kovat ajat kokeneena hän kuitenkin suurimman osan ajasta kiitti ja ylisti Jumalaa siitä hyvästä, jota Herra on meille antanut. Pienintäkään katkeruutta en havainnut Annin enkä muittenkaan tapaamiemme inkeriläisten kanssa käymissämme keskusteluissa, vaikka eläkkeet olivat kaksi kuukautta myöhässä ja niiden määrät niin pieniä, että ihmettelemme vieläkin, millä he voivat tulla toimeen.

Tulivat esille ne sodanjälkeiset ajat, jolloin heistä monet Suomestakin Siperiaan pakotettuina joutuivat elämään lähes kymmenen vuoden ajan ankarissa olosuhteissa jurtissa asuen ja kalastuksella eläen. Jäitten vahvuus talvella oli yli kaksi metriä ja pakkasia -50 - 60 astetta. Vain vahvimmat ja terveimmät jäivät jäljelle. Kun nyt kysyn heiltä jo ikäihmisinä Tsalnassa eläviltä, miten voisimme auttaa, on vastaus hämmentävä. "Meill on talo, meill on puita, meill on tilavuatteet, meill on leipee, a mitä meilt puuttuup?" Omasta mielestäni nopeasti ajatellen heiltä puuttuu lähes kaikkea, mihin me virtolaiset olemme elämässämme tottuneet, mutta äskeiset sanat lausunut Matti Haimi luetteli ne asiat, joita heillä on ja hän luottaa kiitollisena Jumalansa huolenpitoon päivästä toiseen, valittamatta sanallakaan siitä mitä heillä ei ole. Tässä on yksi niistä elämänkoulun oppitunneista tälle matkalaiselle, joka tahtoo ajatuksissaan valittaa välillä ylipainoaan ja jo vanhoja viimetalvisia kenkiään taikka jääkaapissa ylipäivätyksi ehtinyttä ruokapakkaustaan, puhumattakaan niistä "kiire"-nimisistä tekosyistä, jotka tahtovat aina estää lähdön hengellisiin tilaisuuksiin ja Jumalan sanan kuuloon kirkossamme. Ja se kiitos, kuinka usein se tahtookaan unohtua niin perheissämme, työpaikoillamme kuin aamu- ja iltarukouksissammekin.

On erittäin opettavaista tulla itse kokemaan 50 vuotta sitten Suomessa eletty aika täällä tsalnalaisten ystäviemme keskuudessa. Vanhat ränsistyneet, ilman eristeitä puoli vuosisataa sitten rakennetut, kunnostamattomat talot asuntoinaan ja niukkaakin niukempi toimeentulo on heille suuren kiitoksen aihe jokaisena uutena päivänä, ja uudet ystävät Virroilta saavat heidät ylistämään Taivaallista Isäämme kiitosvirsin ja rukouksin.

Auttaessamme heitä meidän onkin itse nähtävä se avun tärkeysjärjestys joka monesti löytyy aivan pe-

ruselintarvikkeista, vaatteista, kengistä, silmälaseista, taloustavaroista ja sitten siitä ajasta jolloin voimme kuunnellen ja keskustellen, yhdessä veisaten ja rukoillen elää heidän kanssaan pienenkin matkan tätä yhteistä elämäntaivalta. Poikkeuksetta saimme taloista lähtiessämme kiitolliset ja siunaavat tervehdykset tuliaisiksi kaikille suomalaisille ja erikoisesti virtolaisille ystäville tuotaviksi. Näistä kokemuksista johtunevat ne tunnelmat, jotka saavat matkalaisen jäämään kiitollisuuden velkaan: tullessani mielestäni auttamaan heitä, sainkin itse elämänkoulun oppitunneilla heiltä enemmän kuin pystyin heille antamaan.

Sairaiden vanhusten kohtalot ovat aina puhuttelevia ja erään lähes 80-vuotiaan äidin kodissa käydessämme kuulimme hänen valituksensa jo eteiseen tullessamme. Sokean ja kivulloisen vanhuksen hoitajana ja auttajana oli hänen aikuinen poikansa. Poika auttoi äitinsä sängyn reunalle istumaan, kun vieraita tuli taloon, koska jalat olivat turvoksissa ja kipeytyneet niin, ettei kulkeminen sisällä huoneessakaan oikein muuten onnistunut. Vanhus kertoi olleensa nuorempana pitkään kirkkokuorossa ja pitävänsä kovasti virsistä. Kysyessäni häneltä lempivirttä, hän sanoi että "kaik virret on kauniita" ja sanoi muistin heikenneen ja sanojen jo unohtuneen kun ei kumaraisena ja kipeäjalkaisena ole vuosiin päässyt kirkkoon. Veisasimme pari virttä hänelle ja ollessamme lähdössä hän yht'äkkiä suoristautui sängyn laidalla, avasi suunsa ja veisasi heikolla mutta kauniilla äänellänsä kaksi säkeistöä kiitosvirttä, "Kiitos Sulle Jumalani armostasi kaikesta...", aivan ulkoa. Näin virtolaisten käynti oli taas jättänyt vanhalle sokealle äidille hyvän mielen ja vähän peruselintarvikkeita keittiön pienelle pöydälle.

Kotimatkalle lähdimme aivan erilaisin tuntemuksin, kuin mitä olimme osanneet odottaa. Yhdestä suusta totesimme, että jokainen meistä virtolaisistakin voi olla avuksi inkeriläisille ystävillemme, jos vain hyvää tahtoa löytyy sydämistämme. Meillä kaikilla on vanhoja, tarpeettomiksi jääneitä lasten ja aikuisten kenkiä, vaatteita ym. elämässä tarvittavaa hyödyllistä tavaraa, jota voimme toimittaa meijerin tiloihin perustettuun Karjalan tavaroiden vastaanottopisteeseen. Rahallisen avun voi toimittaa Virtain Op:ssa olevalle Tsalnan avustustilille, jolla mahdollistetaan avustuselintarvikkeiden hankkiminen ja toimittaminen perille hädänalaisiin perheisiin.

Matkan jälkeen on tapahtunut paljon edistystä inkeriläisten avustustoiminnassa Virroillakin. Pekka Keränen on lupautunut toimimaan vapaaehtoisena sananjulistajana ja Virtain seurakunnan edustajana inkeriläisten parissa tulevan vuoden alusta alkaen. Ainakin kuusi retkikuntaa on käynyt sen jälkeen viemässä avustuskuormia Tsalnaan ja sen ympäristöön, ja viimeisimmällä matkalla oli mukana seurakuntamme kirkkoherra Hannu Haukkala, joka teki täydet työpäivät papin töitä perillä ollessamme. Tullessa keskustelimme ehkä jo ensi kesäkuussa toteutettavasta seurakuntalaisten linja-automatkasta inkeriläisten ystäviemme luokse Tsalnaan ja monien uusien ideoiden myötä lisäavun ja uusien avustajien viemisestä.

Mikäli tunnet kiinnostusta Inkerissä käyntiä ja avustustoimintaa kohtaan, niin ota yhteyttä seurakuntaan. Pääset kantamaan kortesi kekoon tsalnalaisten ystäviemme hyväksi näinä heille niin vaikeina aikoina

Lopuksi haluan omalta osaltani nöyrästi kiittää kaikkia teitä, joiden kanssa ja avulla olen saanut olla mukana näillä matkoilla. Te olette pyyteettömästi lainanneet autojanne, aikaanne, työapuanne, tilojanne ja varojanne yhteisen työnäyn puolesta.
Toivotan Taivaallisen Isämme Siunausta teille kaikille ja Rauhallista Jouluiloa perheisiinne.

Tässä ollaan palaamassa pyhäkoulusta. Lapsilla on kotiin vietävänä myös Virroilta tuotua ruoka-apua. Kuva: Jorma Luukko

JARMO ANTTILA

Kaksikymmentäviisi vuotta elävää musiikkia Virroilla

Välähdyksiä musiikkiopiston toiminnasta

Pohjois-Pirkanmaan musiikkiopisto vietti 25-vuotsijuhliaan huhtikuun alussa kuluvana vuonna. Musiikkiopiston perustamisen aikoihin, seitsemänkymmentäluvun alussa todettiin Virroilla voimakas musiikinopetuksen tarve. Paikkakunnan vireä ja monipuolinen musiikin harrastustoiminta vaati kehittyäkseen ajan hengen mukaista pitkäjänteistä opastusta. Ensin opissa käytiin Seinäjoella, autolastillinen opettajia kulki myöhemmin Virroilla opettamassa, kunnes Etelä-Pohjanmaan musiikkiopiston rehtori rohkaisi virtolaisia: – Tehkääpäs sinne oma koulu.
Ja oma koulu, joka sai nimekseen Virtain musiikkikoulu, perustettiin. Ehkäpä hienoisia edelläkävijöitäkin oltiin, maaseudulla ei musiikkioppilaitos tuolloin ollut täysin tavanomainen. Nykyään musiikkioppilaitokset, Suomessa yhteensä n. 90 kappaletta takaavat sen, että lähes kaikilla on mahdollisuus pyrkiä musiikkiopetuksen piiriin.

Tänään Pohjois-Pirkanmaan musiikkiopiston toiminta on laajentunut Virtian lisäksi myös Ähtäriin ja Ruovedelle. Musiikkiopisto on Virtain kaupungin ylläpitämä oppilaitos, joka pääsi lakisääteisen valtionavun piiriin vuonna 1992. Henkilökuntaa opistossa on kaikenkaikkiaan kaksikymmentäkaksi, joista vakituisia yksitoista.

Kaikkein nuorimmat aloittavat musiikkiopintonsa jo vauvoina. Musiikkileikkikoulussa on vauvaryhmiä, joissa äidit lastensa kanssa kokevat leikkimisen ja laulamisen iloa, musiikkia omalla äänellä ja rytmisoittimilla tuottaen. Iän karttuessa tulevat mukaan monimutkaisemmat rytmisoittimet ja viisikieliset kanteleet, joita voi musiikkileikkikoulun ryhmissä soittaa vielä koululaisetkin. Musiikkileikkikoululaisia on musiikkiopiston toiminta-alueen kolmella paikkakunnalla Virroilla, Ähtärissä ja Ruovedellä yli 20 ryhmässä n. 150 oppilasta.

Pääosa musiikkiopiston opetuksesta muodostuu ns. solistisen aineen opetuksesta. Se on yksityisopetusta ja siten harvinaista nykyaikana. Missäpä muualla lapsi saa säännöllisesti viikottain henkilökohtaista ohjausta ammattiopettajan johdolla. Soitonopiskelu vaatii pitkäjännitteisyyttä. Asteikot ja muut tekniset harjoitukset puuduttavat, mieli tekee joskus lopettaakin, mutta onnistumisen elämykset auttavat jatkamaan. Soitto on harrastus, josta voi aina löytää hiottavaa ja paikkailtavaa, valmiiksi ei tulla koskaan. Tunnilta lähdetään pois monta kokemusta rikkaampana. Suosituin oppiaine opistossa on piano, opiskelijoita n. 70, jousisoittajia on kuutisenkymmentä, huilisteja, klarinetisteja ja saksofonin soittajia n. 40, parikymmentä harmonikan soittajaa. Lisäksi on kitara-, sähkökitara ja bändi-oppilaita. Opistossa opiskellaan myös musiikin teoriaa, orkesterisoittoa ja kuorolaulua.

Oppilaiden opintomenestystä mitataan tutkinnoilla, joita suoritetaan sekä solistisissa aineissa että teoria-aineissa. Suurin osa Virroilla soittaa harrastuksekseen, harva tähtää ammattilaiseksi. Silti tutkinnot ja todistukset ja niiden eteen puurtaminen ovat joka alan opiskeluun kuuluvia realiteetteja. Konservatoriot, joista valmistuu musiikin ammattilaisia eivät ota edes pääsykokeisiin oppilasta, jolla ei ole musiikkiopiston oppimäärää suoritettuna. Vaikka ei ammattilaiseksi ryhtyisikään, on musiikkiopistossa suoritettavista tutkinnoista hyötyä: moneen ammattiin esim. opetusalalle pyrkiville musiikkiopistosuoritukset antavat lisäpisteitä. Toiminta-alueen lukioiden kanssa on päästy sopimukseen siitä että opiston tutkinnot kelpaavat korvaamaan lukion omia kursseja. Näin lukiolaisten koulunkäynti tältä osin helpottuu.

Musiikkiopiston toimintaan kuuluvat myös oppilaiden esiintymiset joko oppilaskonserteissa tai erilaisissa muissa tilaisuuksissa. Koululaiset, päiväkotien väki, sekä Ainalan ja Keiturinpuiston asukkaat osaavat odottaa musiikkiopistolaisia konsertoimaan. Kaupoissa, pankeissa, ym. työpaikoissa on järjestetty työpaikkakonsertteja. Tältä yleisöltä tulevat myös suorat ja selkeät kommentit kesken esityksenkin. Esityksistä joko pidetään tai ei pidetä ja mielipiteet ilmaistaan turhaan kiertelemättä. Oman lukunsa esiintymisistä muodostavat erilaiset näyttämöproduktiot, joissa musiikkiopisto on ollut mukana viimeisen viiden vuoden aikana. Näistä suurimpana voi mainita Karhu-oopperan, joka toi Virroille paljon myönteistä julkisuutta. Ähtärissä esitetty amerikkalinen kokoillan musikaali Enkeleitä Broadwaylla sai myös kiittävät arvostelut. Kuluvan juhlavuoden aikana ihastuttava näyttämöproduktio on ollut Karamelli-ooppera. Oopperan säveltäjä, suomalaisen lastenmusiikin veteraani

Marjatta Pokela oli heinäkuussa musiikkiopiston vieraana ja ihasteli mittavaa toteutusta. Kaikki edellämainitut produktiot ovat esimerkkejä siitä, miten yhteistyöllä yli kunta- ja oppilaitosrajojen saadaan paljon enemmän aikaan.

Ilahduttavaa on vanhempien toiminnan aktivoituminen. Vastaperustettu Musiikkiopiston Virtain toimipisteen oppilaiden tukiyhdistys Viritys ry. on auttanut monessa, mm. juhlavuoden tapahtumien järjestelyissä. Keväällä Viritys lahjoitti oppilaille musiikkiopiston logolla varustetut esiintymisliivit, syyslukaudella musiikkiopisto sai mittavan rahalahjoituksen soittimen hankintaan. Pisarakuorolla, musiikkiopiston omalla lapsikuorolla on myös vanhempainyhdistyksensä, joka vaivojaan säästämättä näytti taitonsa Karamellioopperan toteutuksen monissa vaiheissa auttaen pukujen valmistuksessa, esiintyjien, lavasteiden ja äänentoistolaitteiden kuljetuksissa ja toimimalla huoltojoukkoina. Molemmat yhdistykset ovat vuorotellen hoitaneet oppilaskonserttien kahvitarjoilun.

Musiikkiopisto haluaa tarjota oppilailleen onnistumisen elämyksiä. Oppilaiden menestymisen mukana iloitsevat myös opettajat ja vanhemmat, koko oppilaitos. Mutta mitään ei saada ilmaiseksi. Onnistumiseen tarvitaan työtä ja sisua ja vasta sitä kautta saadaan tuloksia aikaan. On muistettava, että musiikinopetus ei ole kuitenkaan pelkkää soittamisen tekniikan opetusta. Tavoitteena on kasvattaa lapselle hyvä musiikkisuhde, joka jatkuu rikastuttavana harrastuksena läpi koko elämän musiikin kuuntelemisena ja aktiivisena tekemisenä.

PÄIVI HEIKKILÄ

Sadepäivänä

Vesi valuu pisaroina ikkunan pintaa hyväillen.
Jos painaa sormen vasten lasia
ja koittaa seurata kiireisen helmen mukana,
ei voikaan tietää, minne se on menossa.
Se pyörähtelee välillä, vaihtaa suuntaakin
– ja taivas on harmaa.

Maantiellä kulkee harvakseen ihmisiä.
Useilla on sateenvarjo, muutama kiirehtii
paljain päin, hartiat kyyryssä.
Vesi lainehtii tiellä,
virtaa jalkakäytävän vierustoja huuhdellen.
Lohdutonta harmautta piristää hetken sateenvarjo,
jota viedään kiireesti silmieni editse.
Loistava purppura nousee esille harmaasta,
kuin koralli.

Kun sade yltyy kaatosateeksi,
näkyvyys katoaa lähes kokonaan.
Vesiseinät kaatuvat maantielle,
ja korviahuumaava rummutus
kuin Sibeliuksen sinfoniasta.

Yhtäkkiä kaikki loppuu.

Hengästynyt iltapäivä puhkeaa auringon valoon,
ja maantie peilaa ohikiitävät pilvet.

Hiljaa puut soivat
käpyjään heilutellen
ja hopeiset pisarat putoilevat
jos tähdet voisi laskea
tekisin sen tässä

Kevättä peipposen laulussa
valkearunkoinen koivu
hiirenkorvat höröllään
seisoo ja kuuntelee
pesäpuuksi ojentuu

Aamuun asti
istun paikallani
eikä yötä ollutkaan
vain hiljainen hetki
ja kuikan huuto

Runoilijantiellä

Säv. & san. Veijo Leponiemi
Sov. Rauno Ilvespakka

Jenkka

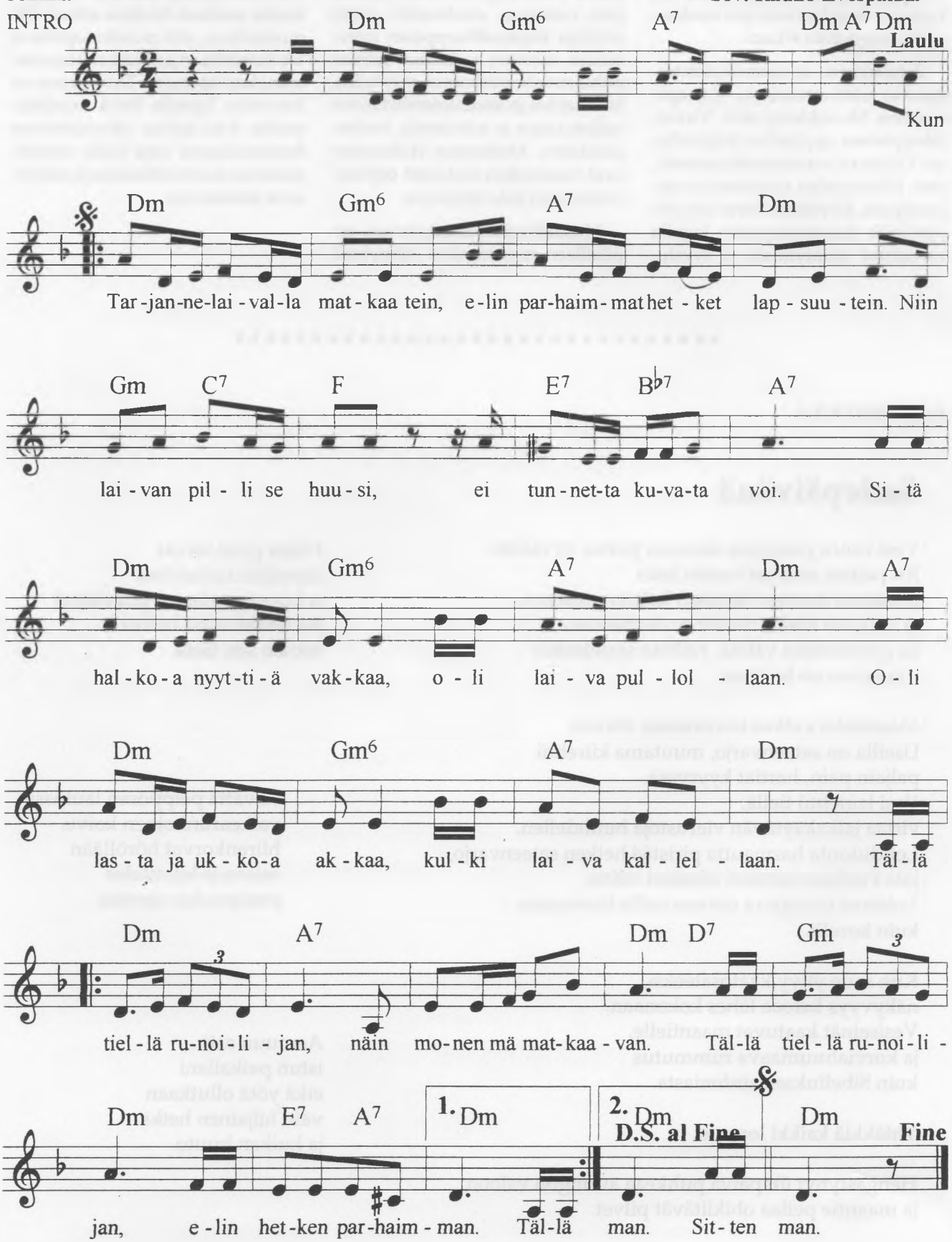

2. Sitten karhunkaatajan mailta,
jouduin Virtailta muuttamaan pois,
niin laivan pilli se huusi,
kuin tuskaa sen äänessä ois.
Kun kaikki nuo rakkahat rannat,
lipui ohitse verkalleen.
Rantakalliot, valkoiset sannat
pyyhin silmistäin kyyneleen.
Tällä tiellä runoilijan
näin monen mä matkaavan.
Tällä tiellä runoilijan,
elin hetken kaihoisan.

3. Taas Tarjanne-laivalla matkaa teen,
nään eessäni Pirkanmaan pohjoisen veen.
Taas laivan pilli se huutaa,
sen huudossa riemua on.
On kaikki taas täällä kuin ennen,
Kirnusalmikin paikallaan,
ja kaikki nuo kaunihit rannat,
Ruoveden ja Virtain maan.
Tällä tiellä runoilijan,
nään monen mä matkaavan.
Tällä tiellä runoilijan,
elän hetken parhaimman.

Tapahtumia ja merkkipäiviä vuoden varrelta

Luetteloon ei ole otettu niitä tapahtumia, joista on erillinen kirjoitus tässä lehdessä.

Tapahtumia:

Viikko soikoon -tapahtuma esitteli virtolaista musiikkikulttuuria ja nuoria musiikintekijöitä.

Suomi juoksee -viesti kulki Virtain kautta.

Rantatien risteys valmistui.

Virtain Osuusmeijeri sulautui Maitojalosteeseen 1.7.1998.

Kivinorsu, Olli Mannisen tilateos.

Ainalan peruskorjaus saatiin päätökseen, palvelutalo on valmistunut 1969.

Dementiayksikkö perustettiin vanhainkotiin, joka on valmistunut 1980.

Soininkylän kyläkirja ilmestyy jouluksi. Tiedustelut Virrat-Kirjasta.

Puutalojen Virrat ilmestyi. Tiedustelut Kulttuurintutkimusasemalta tai kaupungin matkailuneuvonnasta.

Uuden hautausmaan kappeli sai kuparikaton, Usko Nyströmin piirtämä kappeli on valmistunut 1904.

Kirjaston rakennustyöt alkoivat entisellä Renlundin tontilla.

Jäähallin rakentaminen alkoi.

Vuonna 1871 valmistunut vanha seurakuntatalo purettiin ja paikalle alettiin rakentaa Virtain ensimmäistä hissillä varustettua kerrostaloa.

Merkkivuosia:

Martti Kitusen kuolemasta on kulunut 165 vuotta (hän eli 1.11.1774 - 6.10.1833).

Virtain kaupunki täytti 130 vuotta. Kunnalliseen itsehallintoon siirryttiin 1.1.1868.

Tampereelta päästiin laivalla Kalettomanlahdelle 100 vuotta sitten, kun Hampaisten- ja Toltaansalmi oli perattu. Keiturinsalmen ruoppaus liittyy kanavan valmistumiseen 90 vuotta sitten.

Vapaussota päättyi 80 vuotta sitten 16.5.1918. Tähän liittyvien Vaskiveden taistelujen muistomerkki on pystytetty 70 vuotta sitten 11.3.1928.

Virtain Osuuspankki täytti 75 vuotta.

Sähköä saatiin Virroille 70 vuotta sitten.

Lakisääteinen maksuton kouluruokailu alkoi 50 vuotta sitten.

Partilippukunta Torisevan Tytöt on toiminut 50 vuotta.

Virtain maatalousnäyttely oli 30 vuotta sitten 1968.

Virtain Käsityökeskus täytti 25 vuotta.

Järvi-Suomen tie vihittiin käyttöön 20 vuotta sitten 5.10.1978.

EIRA SILTANEN

90-vuotiaat juhlatunnelmissa

Tarjanne purjehti perinteisesti kanavan kautta Toisvedelle

Kun Tarjanne-laivan köysi kiristyi Herraskosken kanavan kivisen pollarin ympärille heinäkuun neljännen päivän iltana, väreili enemmän kuin juhlan tuntu. Alus tuskin jaksoi odotella yläluukkujen kuohujen tasaantumista ja porttien aukeamista – pääsyä Toisvedelle. Tarjanteen ja kanavan vuosikymmeniä kestänyt yhteistyö huipentui jälleennäkemisen riemuun. Molemmat juhlivat tapaamisella 90-vuotistaivaltaan.

Aikoinaan Tarjanne liikennöi Toisvedelle vakituisesti. Myöhempinä vuosina järjestettiin huvimatkoja – useimmiten juhannuksena – mikäli vesi oli tarpeeksi korkealla. Sadekesälle osuneena juhlapäivänä vettä oli riittävästi. Kesäkuun alusta elokuun puoleenväliin sijoittuvana purjehduskautena s/s Tarjanteen näkee seilaavan päivittäin Runoilijan tiellä Virtain ja Tampereen välillä. Matka yhteen suuntaan nielaisee kokonaisen päivän. Herraskosken kanava toimii nykyään itsepalvelukanavana. Myös jokakesäinen puutavaran uitto loppui aikanaan, nykyinen liikenne on lähes kokonaan huviveneilyä.

Tarjanne aloitti rahti- ja postilaivana

Ruoveden kunnantupaan kokoontui vuonna 1907 joukko tyytymättömiä ihmisiä. He olivat tuohtuneita korkeista rahtikuluista ja matkustajien huonosta kohtelusta. Tällöin perustettiin Höyrylaiva-Osuuskunta Tarjanne. Tarvittava alus tilattiin Varkaudesta, koottiin Vilppulassa ja laskettiin vesille keväällä 1908.

Alunperin Tarjanne kuljetti rahtitavaroita ja postia. Mukaan mahtui myös matkustajiksi sekä ihmisiä että eläimiä. Eläimille oli laivassa eristetty oma tilansa. Vuosisadan puoleenväliin asti yläkansi oli II-luokan ja alakansi III-luokan matkustajille. Autojen yleistyminen vähensi rahdin määrää ja tilalle tulivat matkailijat. Purjehduskausi kesti toukokuusta jopa tammikuuhun. Tarjanne teki mm. jouluisin kirkkomatkan Visuvedeltä Virroille palaten tapaninpäivänä Tampereelle.

60-luvulla s/s Tarjanne suuntautui entistä enemmän matkustajaliikenteeseen. Öljylämmitteiseksi Tarjanne muutetiin vuonna 1964. Seuraavana vuonna keskusteltiin osuuskunnan lopettamisesta ja päätettiin perustaa osakeyhtiö, minkä omistavat nykyisin pääosin Virtain kaupunki, Ruoveden kunta ja Tampereen kaupunki.

Kanavasta anomus jo 1860-luvulla

Herraskosken kanavan rakentaminen otettiin aikoinaan esille vuosien 1863-64 valtiopäivillä. Hanke hyväksyttiin ja määrärahakin luvattiin, mutta se jäi toteuttamatta valtion rahavarojen niukkuuden vuoksi. Virtain asukkaat anoivat Herraskosken kanavan rakentamista ensi kertaa vuonna 1873 vedoten muun muassa laivayhteyksien parantamiseen Pohjanmaan suuntaan. Vuonna 1879 pyydettiin kanavatöiden aloittamislupaa pula-ajan työttömyyden helpottamiseksi. Anomus koki saman kohtalon kuin ensimmäiselläkin kerralla. Lopulta kanavaa päästiin kaivamaan vuonna 1903, kun sitä ennen oli avattu laivaväylä Virtain kirkonkylään.

Maansiirtoa varten työmaalle tehtiin muun muassa kapearaiteinen rata. Sen avulla kaivannosta poistettiin kaikkiaan 141 184 kuutiota maata. Kanavan verhouskivet saatiin sulkupaikalta louhitusta kalliosta.

Herraskosken kanavasta tuli 760 metriä pitkä. Se kaivettiin pohjasta 9 metriä leveäksi ja 1,8 metriä syväksi. Kanava maksoi yhdessä Keiturinvirran syventämisen kanssa 540 812 markkaa.

Panu meni kanavasta ensimmäisenä

Herraskosken kanava valmistui jo vuoden 1907 talvella, mutta koska tähän vuodenaikaan ei ollut liikennettä, se otettiin käyttöön vuonna 1908. Ensimmäinen sulusta mennyt laiva oli nimeltään Panu, ja tämä tapahtui 22. toukokuuta.

Kanavan ympäristön kaunistamiseen kiinnitettiin myös runsaasti huomiota. Parin vuoden päästä kanavan valmistumisesta aloitettiin pihtakuusien istuttaminen, jota myöhemmin täydennettiin sembramännyillä.

Tietolähteet:
Juhani Valanto: Höyrylaiva Tarjanne 90-vuotta;
Turkka Myllykylä: Suomen kanavien historia.

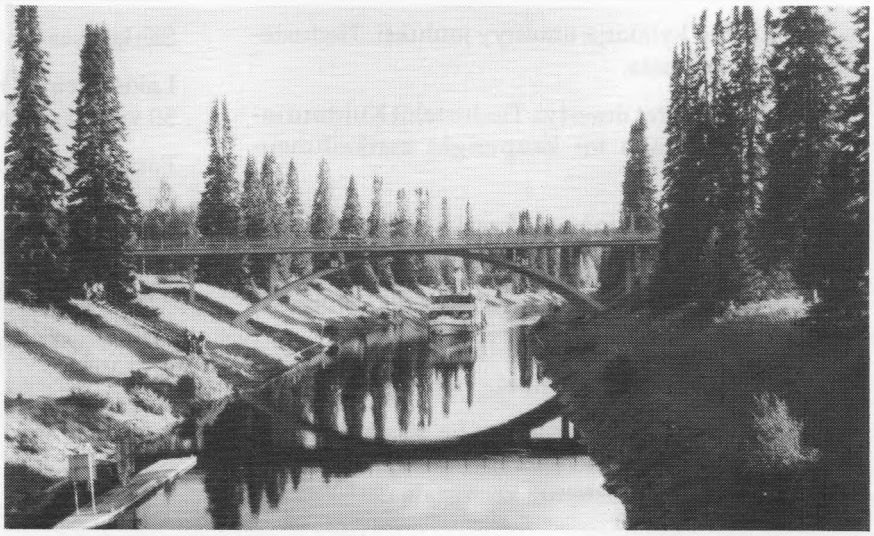

Tarjanne saapumassa juhlaristeilyllä kanavaan. Kuva: Sirpa Sammatti

KAUKO LAAJA

Rautatie muistoissani

Joulun aika oli sinä vuonna jo takanapäin, kun minä ja Antti neljäkymmentä vuotta sitten pakkasimme reppujamme ja niputimme suksiamme. Antti Keuruulla kotikonnuillaan ja minä Multian perukoilla, missä pomottelin. Ties monennenko kerran meille oli tullut kutsu yhtiön hiihtomestaruuskilpailuun Poriin.
Olimme molemmat porilaisen puuyhtiön palveluksessa ja hiihtomiehiä. Suksimiehiä kun olimme, niin nämä reissut olivat jokatalvisia. Keuruulta, jossa tavattiin, ostettiin meno- ja paluuliput Poriin. Lipuilla valtion höyryhevonen veisi meidät rannikon kaupunkiin ja toisi takaisin. Keuruulla suksiniput jätettiin rahtitavaran kuljetettavaksi, vain reppujamme otimme viilekkeistä kiinni ja veimme vaunuun mukanamme. Haapamäellä oli heti junan vaihto, sillä juna, jolla alkumatkan teimme, jatkoi Tampereen suuntaan. Haapamäeltä lähti Poriin juna, jossa oli muutama vaunu. Se seisoi siinä aseman raiteella ja erään vaunun kyljessä luki valkoisin kirjaimin Haapamäki-Pori. Juna ei päässyt siitä silmistämme, kun sen lähtöä odottelimme. Oli talvinen perjantaipäivä, eikä meillä ollut minnekään kiire, hiihdot alkoivat seuraavana päivänä osastojen välisellä viestin hiihdolla. Haapamäen asema oli siihen aikaan vilkas risteysasema ja väkeä liikkui. Junia tuli ja lähti jokaiseen ilmansuuntaan ja höyryveturit puhkuivat aseman raiteilla hönkijään talviseen ilmaan.

Kun Porin junan lähtö oli lähellä hankkiuduimme tupakoimattomien vaunuun heti veturin jälkeen. Junan lähdettyä veturin savu leijaili vaunun ikkunoiden ohi ja sulautui pakkastalveen sen lumisiin ja huurteisiin puihin. Haapamäeltä junaan nousi paljon koululaisia, jotka jutttelivat iloisesti seuraavasta koulupäivästä välillä nauraen. Asemia oli alkuun Yltiää, Piiliä ja Kotalaa. Niille jäivät koululaiset, jotka aamulla nousisivat jälleen junaan Haapamäen suuntaan, sillä silloin oli koulua lauantaisinkin.
Tultiin Virroille, jossa juna seisoi pitkään. Matkustajia lähti ja uusia nousi junaan. Tavaraa siirrettiin junasta pois aseman makasiiniin ja uutta kärrättiin tilalle kovalla kolinalla. Juna ja rata tuntuivat olevan kovasti tarpeellisia.
Talvipäivä alkoi kallistua pitkälle iltaan, kun veturi savujaan puhkuen alkoi vetää vaunujaan Kihniön suuntaan. Monet kerrat ennen Kihniötä juna pysähtyi. Oli pitkiä suomaisemia, joiden halki rata meni, mutta ihmisiä tuli ja lähti asemilta. Jokainen matkustaja ja maitotonkka otettiin matkaan. Junan matkanteko jatkui verkkaisesti kiirettä pitämättä, se mikä muuttui, oli matkustajien murre, kun ajettiin satakuntalaisiin pitäjiin.

Parkanossa seisottiin taas pidempään, ennen kuin juna sai lähtömerkin. Siinä istuessa tuli jo mieleen savolaisukon mietteet, kun tämä oli tuskastunut hitaasti ajavan ja alituiseen pysähtyvän junan matkantekoon. Oli kai kesäaika, kun konduktöörin tullessa vaunuun ukko sanoi: – Kuulkeehan herra, herra kontyktööri, kai tässä kerkijääpi ennen lähtöä kerräileen puskan kukkasia? – Eihän täällä kasva kukkasia, sanoi konduktööri ihmetellen? – No eipä tuo mittää, mulla kun sattu tulleen siemenet matkaa.

Poria lähestyttäessä juna pysähtyi entistä useammin. Väkeä lähti ja uusia nousi. Näytti jo siltä, että istumapaikat sitä menoa loppuivat. Asia helpottui, kun ison asuinpaikan valot alkoivat näkyä vaunun ikkunoista ja pitkän sillan yli ajanut juna jarrutti pääteasemalle.
Aseman makasiinista haimme suksemme ja kävelimme majapaikkaamme lähes pari kilometriä kaupungin toiselle laidalle.

Meidän lisäksemme viestissä hiihtivät Satakunnan ja Hämeen mies. Metsäosasto tuon viestin tietenkin voitti, vaikka sahan joukkue oli haalinut Kymenlaaksosta saakka joukkueeseensa erään maan siihen aikaan parhaita juoksijoita olevan urheilijan.
Ennen hiihtoa olin käynyt kelloliikkeessä ja ostanut tuliaisiksi käkikellon. Sunnuntai-iltana, kun henkilökohtaisten matkojen palkinnot oli pokattu, me nousimme junaan, jonka kyljessä luki: Pori-Haapamäki. Käkikellopaketin minä sijoitin ylös lakkihyllylle.
Porista Kankaanpäähän oli matkustajia juna lähes täynnä, mutta sisämaahan matkan edetessä tulijat ja lähtijät vähenivät. Junan vaunut alkoivat myös enemmän heilua ja käkikellon vieterit hyllyllä helisivät heilumisen tahtiin. Matkustajat kääntelivät päätään ja katselivat pitkin seiniä ja kattoa etsien, mistä helinä kuuluu. Me istuimme "pokkana" penkillämme ja hymyilimme. Virrat-Haapamäki-väli oli hiljainen, olihan pyhäilta, vain käkikello helisteli lakkihyllyllä.

Haapamäeltä Poriin on pitkä siivu. Sen aikaisilla maanteillä se oli talvisin vaikea ajettava, mäkineen ja mutkineen. Junan rata oli, se vei ja toi, mukava siinä oli istua. – Niin kai se on, että pikatiet ovat tulleet, rata on pilalle pätkitty ja sen henkiin herättämisellä on kiire, niin kuin höyryvetureilla, jotka nukkuvat jossakin hiljaisina ja kylminä. – Käkikello, se käy ja kukkuu edelleen virtolaisen järvimaiseman rannalla kesämökin seinällä.

JAAKKO KORHOSEN muistiinpanoista
jäljensi MARJA-LEENA VEHKA-AHO

Muutamia juttuja Pori-Haapamäki rautatien rakennusvaiheista

Rakennustyöt aloitettiin v. 1930 Virtain pitäjän kohdalla Kotalan ja Piilin vaiheilla vankityövoimalla. Varavankila oli Kotalassa ja Piilissä, yhteensä näissä töissä oli 350 vankia. Vankityövoimaa ei kuitenkaan käytetty kuin vajaa kaksi vuotta.

Virroilla työt olivat jonkin aikaa pysähdyksissä, noiden pulavuosien takia. Työt jatkuivat varsinaisesti vasta vuosina 1935-1936.

Kotalan seudulla alkoi Maatianlahden täyttö hevospelillä, alettiin ajaa varamaata Sammakkoniemestä. Ensin tehtiin avanto keskelle lahtea. Ajomatka oli puolisen kilometriä, hevosia parikymmentä. Kuormat kaadettiin sitten samaan avantoon. Meni kuukausi eikä vielä ollut muuta näkyvissä kuin että vesi oli vähän niin kuin savensekaista. Tämä varamaa oli pääasiassa sellaista kovaa savea, hakulla ja kangella oli irroitettava. Kuitenkin sitä yritettiin saada hevosta päälle sellainen 20-30 kuormaa päivässä, noin 12-15 kuutiota. Urakka oli 2 mk kuorma. Mitä mahtaisivat nuoret miehet nykypäivänä sanoa urakasta, kun seisovat lapion kanssa kaivinkoneen vieressä.

Samaan aikaan alkoi Mantilon aseman alueella Kavonlahden täyttö samoissa olosuhteissa. Maaleikkauksissa oli myös hevostyötä, maa ajettiin lahtiin niin, että siihen tuli jonkinlainen penkere yli. Sen yli vedettiin kiskot, jota myöden sitten lykättiin vaunuilla leikkauksista maa ja kallio. Kallioleikkaukset tehtiin kaikki poralla ja lekalla, paitsi isoissa kallioissa oli jonkin aikaa jonkinlainen porakone. Suurin osa kuitenkin on poran ja lekan jälkeä.

Sattuihan sitä kaikkea sellaista, mitä nyt isoilla työmailla sattuu, esimerkiksi kun miehet olivat tuntityössä, rupesivat he kesken päivän pelaamaan korttia. He istuivat rinkiin montun pohjalle ja panivat yhden kaverin montunreunalle vahtiin "koska pilvi nousee", toisin sanoen koska mestari tulee! Nousihan se pilvi, välillä myrskyn kanssa.

Maatianlahti täyttyy v. 1936. Kuva Jaakko Korhonen

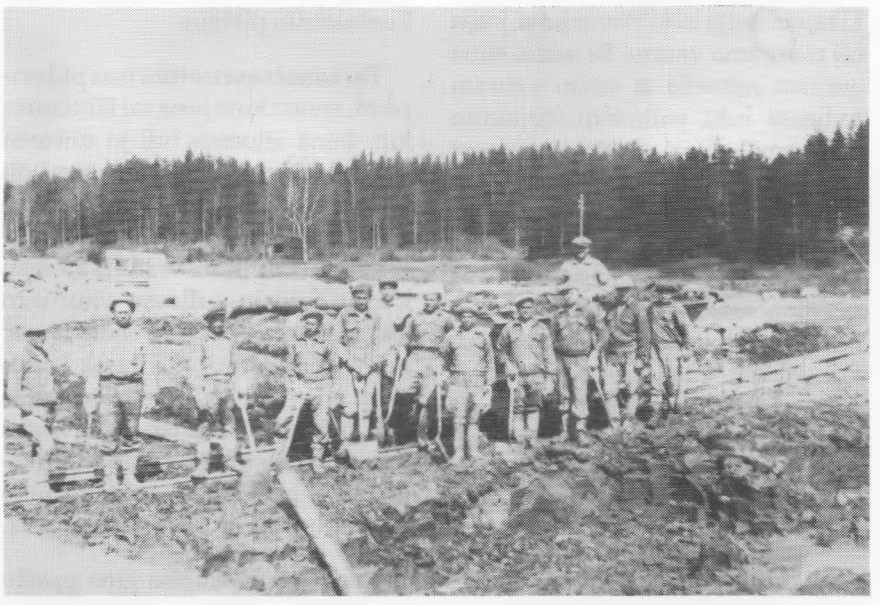

Asemarakennuksen pohja Maatianniemellä 14.5.1937. Kuva: Jaakko Korhonen

Kotalan asema. Kuvan omistaa Jorma Korhonen

Tervetulosanat varhaisena aamuhetkenä Kotalan asemalla ensimmäisen matkustajajunan tullessa lausui Manu Korhonen.

Arvoisat juhlavieraat,

Me täällä Kotalan asemalla kokoontuneina vastaanottamaan ensimmäistä junaa, juhlajunaa, näemme pitkän odotusajan jälkeen toiveemme toteutuneen, olemme saaneet paljon puhutun rautatien.

Se suurtyö, mikä nyt on saatu loppuun suoritetuksi täällä korpiemme keskellä tulee varmasti auttamaan paikkakunnallamme hyvinvointia.

Ilomielellä pyydämme saada kiittää rautatiehallituksen edustajia y.m. niistä ponnistuksista, joita olette hyväksemme uhranneet ja kaikin tavoin auttaneet. Onnekas olkoon matkanne tänä päivänä, jolloin tulette tämän radan vihkimään liikenteelle, palvelemaan isänmaata ja kansaamme.

Pahoitellen vierailunne lyhyyttä, mutta samalla tietäen, että teitä odotetaan tärkeimmissä paikoissa, pyydän paikkakunnan väestön puolesta lausua teidät juhlavieraat tervetulleiksi Kotalaan.

Nämä sanat Manu Korhosen muistiinpanon mukaan jäljensi

MARJA-LEENA VEHKA-AHO

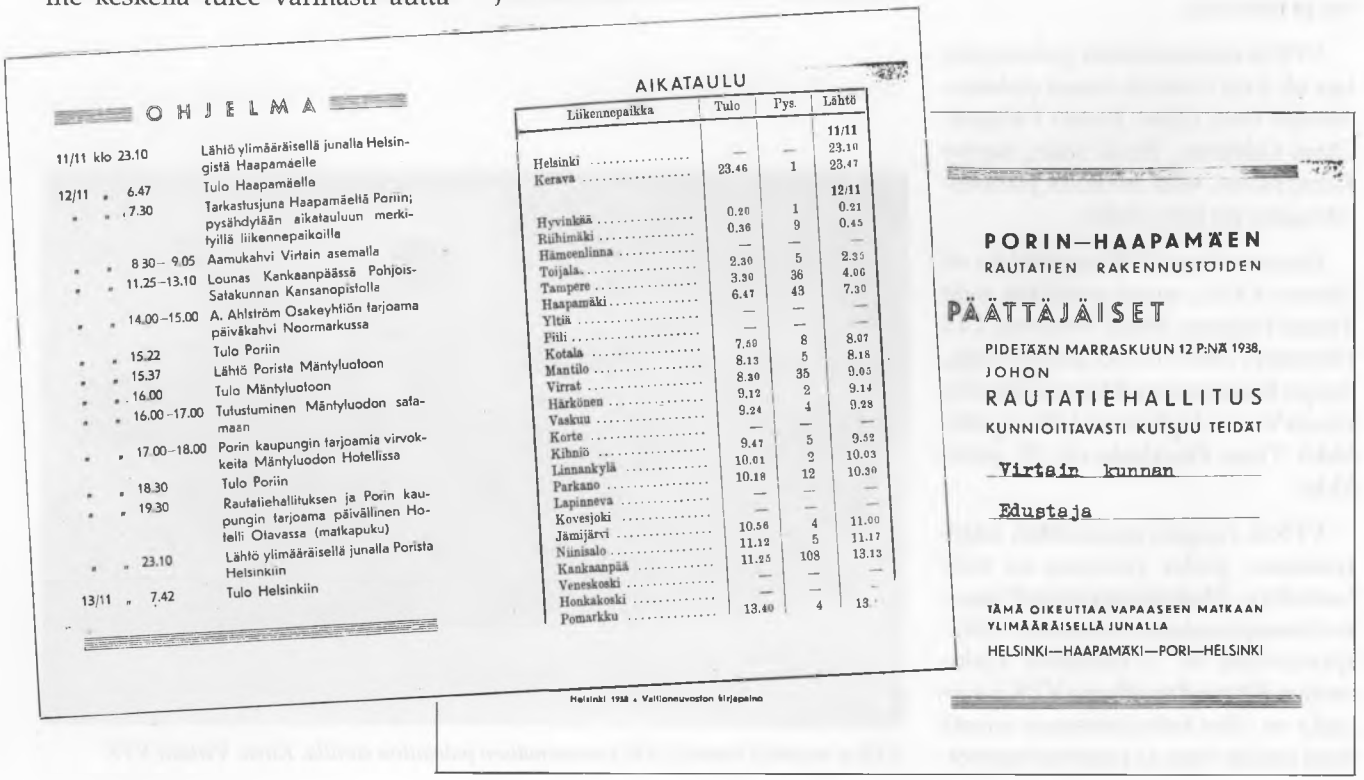

OHJELMA

11/11 klo 23.10		Lähtö ylimääräisellä junalla Helsingistä Haapamäelle
12/11 „	6.47	Tulo Haapamäelle
„ „	7.30	Tarkastusjuna Haapamäeltä Poriin; pysähdytään aikatauluun merkityillä liikennepaikoilla
„ „	8.30– 9.05	Aamukahvi Virtain asemalla
„ „	11.25–13.10	Lounas Kankaanpäässä Pohjois-Satakunnan Kansanopistolla
„ „	14.00–15.00	A. Ahlström Osakeyhtiön tarjoama päiväkahvi Noormarkussa
„ „	15.22	Tulo Poriin
„ „	15.37	Lähtö Porista Mäntyluotoon
„ „	16.00	Tulo Mäntyluotoon
„ „	16.00–17.00	Tutustuminen Mäntyluodon satamaan
„ „	17.00–18.00	Porin kaupungin tarjoamia virvokkeita Mäntyluodon Hotellissa
„ „	18.30	Tulo Poriin
„ „	19.30	Rautatiehallituksen ja Porin kaupungin tarjoama päivällinen Hotelli Otavassa (matkapuku)
„ „	23.10	Lähtö ylimääräisellä junalla Porista Helsinkiin
13/11 „	7.42	Tulo Helsinkiin

AIKATAULU

Liikennepaikka	Tulo	Pys.	Lähtö
			11/11
Helsinki	—	—	23.10
Kerava	23.46	1	23.47
			12/11
Hyvinkää	0.20	1	0.21
Riihimäki	0.36	9	0.45
Hämeenlinna	—	—	—
Toijala	2.30	5	2.35
Tampere	3.30	36	4.06
Haapamäki	6.47	43	7.30
Ylitä	—	—	—
Piili	—	—	—
Kotala	7.59	8	8.07
Mantila	8.13	5	8.18
Virrat	8.30	35	9.05
Härkönen	9.12	2	9.14
Vaskuu	9.24	4	9.28
Korte	—	—	—
Kihniö	9.47	5	9.52
Linnankylä	10.01	2	10.03
Parkano	10.18	12	10.30
Lapinneva	—	—	—
Kovesjoki	—	—	—
Jämijärvi	10.56	4	11.00
Niinisalo	11.12	5	11.17
Kankaanpää	11.25	108	13.13
Veneskoski	—	—	—
Honkakoski	—	—	—
Pomarkku	13.40	4	13.

Helsinki 1938. Valtioneuvoston kirjapaino

PORIN—HAAPAMÄEN
RAUTATIEN RAKENNUSTÖIDEN
PÄÄTTÄJÄISET
PIDETÄÄN MARRASKUUN 12 P:NÄ 1938,
JOHON
RAUTATIEHALLITUS
KUNNIOITTAVASTI KUTSUU TEIDÄT

Virtain kunnan
Edustaja

TÄMÄ OIKEUTTAA VAPAASEEN MATKAAN
YLIMÄÄRÄISELLÄ JUNALLA
HELSINKI—HAAPAMÄKI—PORI—HELSINKI

PENTTI JOUTTIJÄRVI

Virtain VPK 1938 - 1998

VPK-aate syntyi USA:ssa valtiomies ja fyysikko – ukkosenjohdattimenkin keksijänä tunnetun – Benjamin Franklinin ajatuksena 1736. Virroille tämä aate tuli parisataa vuotta myöhemmin. Vuoden 1933 palolaki velvoitti nimittäin maalaiskunnat järjestämään palotoimensa seuraavien viiden vuoden aikana. Tuo aika käytettiinkin Virroilla lähes kokonaan miettimiseen, sillä vasta maaliskuun 8. päivänä 1938 oli Virtain VPK:n perustamiskokous saatu koolle.

VPK:n perustaminen sattui juuri sotien alle, toiminta olikin lamassa sotien ajan ja vasta 50-luvulta lähtien on toiminnasta kertovia asiakirjoja käytettävissä. Omaa kuljetuskalustoa ei ollut, käytettiin Osuuskaupan autoa, joka oli sijoitettunakin paloaseman talliin. Autolla kuljetettiin myös karjaa teurastamolle, niinpä lava oli joskus hyvinkin liukas, mutta sinne vain kalusto ja miehet ja menoksi.

VPK:n ensimmäinen puheenjohtaja oli Yrjö Niittylä, muut puheenjohtajat ovat olleet Tauno Palanne, Olavi Lahtinen, Pauli Salin, Seppo Kemppinen, tällä hetkellä puheenjohtajana on Eino Salin.

Ensimmäinen VPK:n päällikkö oli Hannu Kallio, muut päälliköt ovat Tauno Palanne, Matti Virtanen, Olli Hietanen, Otto Moisio, Kaarle Veija, Seppo Kemppinen, Mauri Niemelä, Pentti Vaara. Nykyinen VPK:n päällikkö Timo Huikkala on 10. päällikkö.

VPK:n rungon muodostaa hälytysosasto, jonka vahvuus on tällä hetkellä n. 30 aktiivista miestä, sammutussopimuksen mukainen hälytysvahvuus on 12 henkilöä. Kuluneiden 60 vuoden aikana VPK:n kirjoilla on ollut kolmisensataa miestä sekä lisäksi nais- ja nuoriso-osastot.

Jo ennen VPK:n perustamista vanhan seurakuntatalon pihassa ollut kunnan omistama "köyhäinaitta" siirrettiin kalustovajaksi entiselle "markkinalaanille" eli nykyisen torin paikalle. Vajaa laajennettiin sotien jälkeen. Uusi paloasema saatiin käyttöön 1966. Nythän on tuon paloaseman laajennus ja peruskorjaus saatu päätökseen.

40 vuotta sitten oli sammutustehtäviä 19, hälytysluonteisia tehtäviä 3, yhteensä 22 hälytystä. Viime vuonna vastaavat luvut ovat sammutustehtävät 35, hälytysluonteiset tehtävät 81, sairaankuljetukset 23 eli yhteensä 139 lähtöä. Voidaan todeta, että lähtöjen määrä on lisääntynyt, ollen siis satakunta vuodessa. Muiden kuin sammutustehtävien määrän suhteellinen kasvu on ollut hyvin voimakas.

Nuoriso-osaston toiminta alkoi poikaosastona -52. Poikaosasto muuttui nuoriso-osastoksi -88 ja tytöt tulivat mukaan. Nuori pääsee osastoon 11 vuotiaana, 16 vuotiaana hälytysosaston harjoituksiin ja 18 vuotta täytettyään operatiiviseen toimintaan. Nuoriso-osastossa on nyt toistakymmentä innokasta tyttöä ja poikaa.

Naisosasto perustettiin -53. Sen toiminta on ollut hyvin merkittävä VPK:lle. Se on hankkinut varoja miesten varusteisiin ja välineisiin, toiminut kokousten, eri tilaisuuksien, juhlien ja leirien muonittajana samoin kuin tulipalopaikoilla. Varoja on hankittu talkoilla, keräyksillä sekä kioskin pidolla, vihtatalkoot ja niiden myynti joulumyyjäisissä oli naisosaston idea ensimmäisenä Virroilla. Jäsenmäärä on ollut parhaimmillaan parissakymmenessä. Nyt naisosasto elää hiljaiselon vaihetta.

Paloturvallisuuden parantamiseksi on perustettu sammutusosastot viiteen Virtain suurimpaan taa-

VPK:n miehistö vuodelta 1953 ensimmäisen paloauton sivulla. Kuva: Virtain VPK

60-vuotisjuhlamarssi. Kuva: Virtain Valokuvausliike

jamaan, Vaskivedelle -38, Ikkalankylään ja Kotalaan 60-luvulla sekä Kurjenkylään ja Liedenpohjaan 70-luvulla. Osastoilla on omat sammutuspäällikkönsä, vapaaehtoiset jäsenet ja alkusammutuskalusto sijoitettuna omiin Lähivakuutusyhdistyksen lahjoittamiin peräkärryihin, joille on tehty säilytysvajat.

Virtain toisena sopimuspalokuntana toimii Killinkosken VPK, joka täytti tänä vuonna 75 vuotta. Tästä on oma kirjoitus toisaalla tässä lehdessä.

VPK:n 60-vuotisjuhlia vietettiin heinäkuun 5. päivänä tänä vuonna. Ala-asteella pidetyssä juhlassa oli runsaasti väkeä, niin entisiä ja nykyisiä palokuntalaisia ja muuta juhlayleisöä. Tervetuliaissanoissaan VPK:n varapäällikö Pentti Vaara totesi, että 60-vuotishistoriikki on juuri valmistunut, uusittu paloasema on valmistumassa, koulutus on korkealla tasolla ja vireässä nuorisotoiminnassa on tulevaisuutemme. Juhlapuheen piti Hämeen palontorjuntaliiton toiminnanjohtaja Eero Peltonen. Hän totesi VPK-toiminnalla olevan suuren yhteiskunnallisen merkityksen. Hän mainitsi myös tulossa olevasta uudesta laista, joka yhdistää palo- ja pelastustoimen ja väestönsuojelun kaikilla tasoilla pelastustoimi nimiseksi hallinnonalaksi.

Päiväjuhlaa edelsi juhlakulkue keskustan läpi. Marssia tahditti Mäntän Työväenyhdistyksen soittokunta, joka vastasi myös juhlan musiikkipuolesta.

Nykyinen miehistö, taustalla autokalustoa ja uusittu paloasema. Kuva: Virtain Valokuvausliike

PENTTI JOUTTIJÄRVI

Vanhin paikallinen edelleen toimiva yritys täytti 105 vuotta

Virtain kappeliseurakuntaan asetettiin vuonna 1863 paloasioita hoitamaan "palovakuutusyhdyskunta". Vaikka kunta itsenäistyi 1868 alussa, jäi paloasoiden hoito ennalleen aina vuoden 1893 alkupuolelle saakka. Tuolloin aloitti huhtikuun 24. pävänä toimintansa kunnallisena elimenä "paloapukomitea", joka hoiti palontorjunta- ja korvausasiat.

Tuota 105 vuoden takaista päivää pidetään Virtain Palovakuutusyhdistyksen perustamispäivänä. Yhdistyksen toiminta on jatkunut keskeytyksettä tuosta päivästä lähtien. Yhdistykseen sulautui 1904 perustettu Virtain Eläinvakuutusyhdistys vuonna 1974. Seuraavana vuonna näin muodostuneen yhdistyksen nimeksi tuli Suomenselän Vakuutusyhdistys. Tämä ja Ruovedellä alkunsa saanut Pirkka-Hämeen Vakuutusyhdistys liittyivät yhteen vuonna 1983. Muitakin yhdistymisiä oli tapahtunut alueella jo aikaisemmin ja vielä myöhemminkin niin, että alunperin 10 itsenäistä yhdistystä muodostavat nykyisen, vuonna 1976 nimensä Pirkanmaan Lähivakuutusyhdistykseksi muuttaneen yhdistyksen.

Tätä vanhempi yritys Virroilla olisi nimismies Kaarlo Gerlanderin vuonna 1887 perustama Virtain Säästöpankki, mutta koska se on sulautunut valtakunnalliseen suurpankkiin, ei sitä enää voida pitää yhtäjaksoisesti toimineena paikallisena yrityksenä.

Pirkanmaan Lähivakuutusyhdistys on tällä hetkellä kolmanneksi suurin Suomen sadasta Lähivakuutusyhdistyksestä. Sen toimialue käsittää koko Pohjois-Pirkanmaan alueen ja sillä on kahdeksan konttoria eri puolilla toimialuetta. Virroilla on pääkonttori, jossa on kymmenen toimihenkilöä, toimitusjohtaja on Pentti Vaara.

Pääkonttorin väkeä. Tak. vas: Esa Autio, Tapio Kärkelä, Pentti Vaara, Taisto Iivonen, Katri Lavaste ja Aulikki Länsiaho. Eturivi vas: Marita Luoma, Marja Suutarinen, Tuula Mäkynen ja Helena Rantanen. Kuva: Virtain Valokuvausliike.

VILMA KÄRKKÄINEN

Liikkumisen iloa veteraaniurheilusta

Virtain Urheilijoilla on yksi maailmanennätys, kaksi maailmanmestaruutta sekä useita Euroopan mestaruuksia veteraanisarjoissa. Veteraani-nimitys saattaa johtaa joitain harhaan. Urheilussa veteraaniksi lasketaan jo 35 vuotta täyttänyt. Kovin moni ei kuitenkaan siirry veteraanisarjaan niin nuorena. Monelle aktiiviurheilukauden ja veteraaniharrastuksen väliin jää kymmenkunta vuotta.

Veteraaniurheilu on hyvä tapa pitää itsensä kunnossa. Kilpaileminen veteraaniurheilijana on usealle urheilu-uran luonnollinen jatke ja tuloksiin pyrkiminen tietysti on myös oleellista. Veteraaneille sattuu hyvin vähän pahoja vammautumisia, koska kauan urheilleet osaavat kuunnella omaa kehoaan ja tiedostavat omat rajansa. Ikääntyminen yleensä aiheuttaa, että urheilutulokset harjoittelusta huolimatta vuosien myötä heikkenevät. Kun nuorena yrittää jatkuvasti parantaa ennätystään, niin vanhana pyrkii kutistamaan tulosten vuosittaisen heikentymisen mahdollisimman pieneen. Poikkeuksetta kaikilla veteraaneilla on tavoitteena, että he pystyvät pitämään itsensä mahdollisimman pitkään hyvässä henkisessä ja ruumiillisessa kunnossa. Siis liikuntaa ja liikettä kaiken ikää.

Veteraanikilpailuja järjestetään useissa lajeissa mm. hiihdossa, suunnistuksessa ja palloilulajeissakin. VirtU:laisille menestystä on tullut eniten yleisurheilussa. Veteraaniurheilu on alkanut Virroilla 1980-luvulla, jolloin Pentti Ylä-Hallinen, Vesa Korpimäki ja Aimo Kilpi menestyivät SM-tasollakin. Aluksi toiminta Virroilla oli vähäistä, mutta noin viisi vuotta sitten innostus heräsi ja kolmena viimeisenä kesänä on kentällä pidetyissä harjoituskisoissa ollut mukavasti urheilijoita. SM-kisoihinkin on osallistunut monta urheilijaa. Suurin osa kuitenkin liikkuu lähinnä ylläpitääkseen kuntoaan ja hauskan yhdessäolon vuoksi.

Vaikka seurassa ei olekaan monta samanikäistä urheilijaa, pystytään mielenkiintoisia kilpailuja järjestämään. VirtU:n veteraanit järjestävät vuosittain kisan, jossa käydään läpi mahdollisimman monta lajia. Kisaan osallistujalta noteerataan 10 parasta lajia pistetaulukkoon. Pistelaskussa on mukana ikähyvitys, eli samasta tuloksesta saa sitä enemmän pisteitä mitä vanhempi on. Tällä tavalla saadaan eri-ikäiset veteraanit samalle lähtöviivalle.

Tällä hetkellä VirtU:lla on kaksi huippuveteraania: Inkeri Janhunen ja Heimo Kärkkäinen. He ovat menestyneet maailmalla ja tuoneet EM- ja MM-mitaleja. Menestys ei tietysti tule helpolla, vaan veteraaninkin pitää harjoitella. Sekä Inkeri että Heimo kertovat harjoittelevansa päivittäin, lähinnä lenkkeilemällä. Lisäksi Inkeri käy jumpassa viikottain ja uimassa aina mahdollisuuden tullen. Liikunta on kuulunut molempien harrastuksiin aina. Inkeri on nuorena hiihtänyt kilpaa. Hän kertoo iloitsevansa, kun näkee nuorten osallistuvan liikuntaharrastuksiin. Heimo on juoksemisen lisäksi harrastanut palloilulajeja, erityisesti jalkapalloa. Hän pitää hyvänä harjoitteluna myös kotona tehtäviä pihatöitä ja nuorille urheilijoille pitämiään harjoituksia, joissa hän on aina pyrkinyt olemaan aktiivisesti mukana. Näin hänelle kertyy kuntoa ylläpitävää liikuntaa viikossa parikymmentä tuntia. Se on pääasiassa tempoltaan rauhallista, mutta tuloksista päätellen ilmeisesti myös riittävän monipuolista. Heimon mielestä aktiivinen liikunta vapaa-ajalla on hyvä vastapaino ammattityölle, joka ei fyysisesti rasita.

Inkeri Janhunen. Kuvat: Erkki Pajumäki

Heimo Kärkkäiselle harvinaisempi lähtöasetelma – pitemmille matkoille kun ei telineistä lähdetä.

Heimo kertoo olevansa tyytyväinen siihen, että jokaisen saavuttamansa mitalin eteen hän on joutunut ponnistelemaan, sillä nuorten veteraanien juoksuissa on aina ollut riittävästi osanottajia ja tasokkaita vastustajia. Heimolla on ollut nuoresta saakka halu mitata omia kykyjään. Kertomansa mukaan hän vähitellen oppi kuuntelemaan elimistöään ja kehitteli itselleen sopivan liikunnallisen, mutta elimistöä säästävän elämäntyylin. Heimo on asettanut itselleen tavoitteeksi, että hän haluaa nauttia juoksemisesta vielä 70-vuotiaana, vaikkei enää silloin osallistuisikaan kilpailuihin.

ANNA-MAIJA TIKKALA

Mannerheimin Lastensuojeluliiton Virtain Yhdistys 75-vuotias

"Varsin monet virtolaiset muistavat vielä kunnanlääkäri Sysimetsän toimikauden Virroilla. Hänen kotiinsa kokoontui joukko paikkakuntalaisia 9. päivänä maaliskuuta 1923 keskustelemaan kenraali Mannerheimin Lastensuojeluliiton Virtain osaston perustamisesta. Asiaa tunnetuksi tekemässä oli terveystarkastaja neiti Venny Snellman lääkintöhallituksesta.

Osasto päätettiin perustaa ja sille hyväksyttiin toimintasäännöt. Pöytäkirja ensimmäisestä kokouksesta kertoo, että johtokunnan jäseniksi tulivat tohtori J. N. Sysimetsä ja hänen vaimonsa Lyyli Sysimetsä, hovineuvos Garl von Nummers ja rouvat Liina Carlstedt, Thora Kankaanpää, Siina Kotiranta, Lempi Hietala, Matilda Lahonen ja kätilö Bertha Litukka. Perustavassa kokouksessa oli mukana vielä näiden lisäksi mm. Anna Bär ja Helmi Celander, jotka ovat toimineet perustavan kokouksen pöytäkirjan tarkastajina. Ensimmäisenä puheenjohtajana toimi ruustinna Liina Carlstedt ja sihteerinä opetteja Lilli Sievänen. Myyjäiset, arpajaiset, iltamat ja ompeluseurat vaihtelivat.

Mannerheimin Lastensuojeluliiton Virtain osaston työ on ollut uhrautuvaa ja ihmisläheistä lasten ja kotien hyväksi tehtyä työtä, joka vapaaehtoisuuden pohjalta on monissa yhteyksissä ollut luomassa pohjan lakisääteiselle toiminnalle."

(Ote sanomalehtileikkeestä 25 vuotta sitten.)

Kuluneisiin vuosiin on mahtunut paljon erilaista toimintaa: kesäleirit, uimakoulut, hiihtokoulut, leikkikenttätoimintaa, leikkikoulu jne. Näiden vuosien aikana on tässä vapaaehtoistoiminnassa ollut mukana valtava joukko innokkaita ja

Leirillä Jäähdyspohjan koululla 1957. Kuva: Aino Maijala

osallistuvia jäseniä! Suurkiitos suurenmoisesta työstä Mannerheimin Lastensuojeluliiton Virtain yhdistyksen puolesta.

Leikkikoululaisia 1959. Kuva: Aino Maijala

Nykyisin vuokraamme turvaverkkoja ja turvaistuimia neuvolan kautta, tuemme rahallisesti tukioppilastoimintaa, pidämme kirjastossa satutunteja, toteutamme kirpputorin kahdesti vuodessa, järjestämme teatterimatkoja ja retkiä sekä konsertteja kysynnän mukaan.

Varsinaisen juhlan sijaan järjestämme juhlakonsertin, jossa esiintyy Arja Koriseva. Mahdollisesti saamallamme voitolla parannamme oman leikkikenttämme turvallisuutta ja ilmettä.

Otamme mielellämme vastaan uusia toimintaehdotuksia! Tervetuloa mukaan vapaaehtoistoimintaan.

Kuvat: MLL Virtain osasto

Leikkikentällä v. 1959.

1997 pikkujoulukuvassa vasemmalta johtokunnan jäsenet: Sari Tomperi, Sirkka Nieminen (rahastonhoitaja), Anna-Maija Tikkala (sihteeri), Sirpa Autio, Eija Ylimys, Elina Jauhiainen (ent. sihteeri), Riitta Iivonen (puheenjohtaja). Kuvasta puuttuvat Susanna Pöyhönen (varapuheenjohtaja), Anita Johanson, Liisa Kontoniemi ja Anita Äijö.

RAUNI ISONIEMI

Joulu

Joulu oli ennen hiljentymisen juhla. Vapahtajamme ja ennen kaikkea lasten juhla. Silloin kimmelsivät kilpaa kynttilän liekit ja lasten silmät. Aattona valmistettiin ruuat. Lämmitettiin iso leivinuuni. Paistettiin rieskat, pullat, räätikäs- ja porkkanalaatikot sekä perunaropsu. Viimeisenä laitettiin uuniin kinkku, joka hiljaa kypsyen paistui murevaksi, suussa sulavaksi herkuksi. Oli siinä ruokaa syödä yölläkin.

Sauna lämmitettiin hyvissä ajoin. Kuusi ja ruuan haju antoi oman tunnelmansa. Saunassa käynnin jälkeen syötiin ja hoidettiin karja. Myös pirtti siivottiin syönnin jälkeen. Tämän jälkeen pyhitettiin ilta yhteiseen hiljaiseen juhlaan. Laulettiin joululauluja ja luettiin joulukertomuksia. Pukkikin tuli josain vaiheessa ja se oli jännää, pienistä pelottavaakin.

Olihan se pukki joskus aika turjake. Joskus kiireissään se ei kerinnyt poiketa sisälle ollenkaan vaan jätti lahjat oven taakse. Tonttuja ei enää jouluna näkynyt. Kulkivat ennen joulua lasin takana kurkkimassa kaikki kiltit lapset. Jälkiäkään ei näkynyt kun tuuli pitkä huuli peitti ne aina. Joskus joku kolo näkyi kun tarkasti katsoi.

Ei sitä pukkia kauaa surtu, pitihän ne lahjatkin katsoa. Aina ei ihan sitä toivottua lahjaa tullut, mutta lahja kumminkin. Erään talon poika oli kovasti toivonut suksia, kun vanhat meni poikki. Pukki tuli taloon sukset kainalossa, jakoi muut lahjat ja meinasi viedä sukset pois. Tästäkös pojalle hätä. Itkua väännäen hän tarrasi suksiin kiinni ja huusi: "Nämä on kyllä minullen". Tähän pukki kovasti pahoitellen sanoi: "Niinpäs onkin, meinasin ihan unohtaa. Kun olen näin vanhakin jo niin joskus erehtyy". Oli siinä jälkeenpäin pojalla puhumista kun pukki meinas hänen suksensa vierä, mutta "minäpä en pelännyt yhtään vaan otin sukseni pois".

Nykyään tämä kaupallinen ihminen tuskin koskaan tavoittaa tällaista joulun tunnelmaa. Ennen se tunnelma luotiin joulun aluspäivinä ja siihen osallistuivat kaikki. Joulun valon loi elävä liekki, tali kynttilässä, himmelin hiljaa heiluessa katossa. Se tunnelma säilyy aina mielessäni.

* * * * * * *

PIRJO METTÄNEN

Virtolaistaidetta Kiasmassa

"Kiasmalla on valvova silmä. Uskokaa pois. Kun lähestytte eduskuntatalon suunnasta uutta nykytaiteen museota ja vilkaisette taivalla hitaasti lonkottaviin pilviin, katseen vangitsee kirkas valosilmä", näin kirjoittaa toimittaja Maila-Katriina Tuominen Aamulehdessä 30. toukokuuta 1998.

Mitä tekemistä Kiasman "valvovalla silmällä" on sitten Virroilla ilmestyvän joululehden kanssa. Ei enempää eikä vähempää kuin se, että toinen taideteoksen suunnittelijoista on virtolainen Pasi Karjula. Tähän OLO 23 -nimiseen teokseen kuuluu myös gallerian lattiaa peittävä valoa hohkava koivuparketti. Teos kuuluu suomalaista nykytaidetta esittelevään avausnäyttelyyn "Aavan meren tällä puolen". Yhdessä Karjulan kanssa työn suunnitellut Marko Vuokola paljastaa, että "silmä" on ihan tavallinen myymälöiden katossa käytetty valvontapeili, joka tässä uusiokäytössään hänen mukaansa kuvastaa hyvin nykytaiteen olemusta.

Marko Vuokola (vas.) ja Pasi Karjula ja heidän suunnittelemansa OLO 23, joka heijastaa kuperaan pintaansa ulkoisen maiseman ja näkyy ikkunasta myös ulkopuolelle. Kuva: Marko Vuokola

MIRJAMI KOPARE

Joulu-gallup

"Hyvää päivää, gallupista tässä
jouluisia muistoja olen kysymässä.
Kertoisitko vähän mulle,
mistä lapsuudessas alkoi joulu sulle?"

"Helpompaa et kysellä sä voi,
heti kysymykses muistot mieleen toi.
Juhla alkoi Valtti-pollen tumpelin helinästä,
kirkkoreen anturoiden pakkaslumen nirinästä.
Oman kylän tuttu väki koulumäen täytti.
Kaikki pyhäpuvuissaan juhlavilta näytti.
Kaunis oli suuri koulun joulukuusi.
Mulla yllä puku ihka uusi!

Ensin lauloi lasten enkelkuoro.
Sitten oli jouluseimen vuoro.
Raikkaana soi lasten jouluvirret,
kaikui siinä vanhan koulun hirret!
Tontut jakoi kortit, nisu-ukot pukin,
pienen pussin käteensä sai kukin.
Viimeisenä opettaja jakoi todistukset.
Sitten sulkeutuivat hiljaa koulun ukset.

Vastaan sulle: siitä alkoi joulu,
loma alkoi, loppui koulu."

SEPPO JAUHIAINEN

Joulupukin pajassa

Kuten kaikki tiedämme Joulupukin paja valmistaa kaikki saamamme joululahjat. Tai oikeastaan ei ole kyseessä mikään yksittäinen paja, vaan Korvatunturilla on paljon erillisiä pikkupajoja. Joulupukki johtaa näitä kaikkia pajoja, joissa tontut tekevät tärkeää työtään. Lahjat pitää saada ajoissa valmiiksi, että jouluna voidaan taas ilahduttaa kaikkia maailman lapsia.

Kerran Joulupukilla oli ongelmia. Puujunia valmistava paja oli kovasti jäljessä tavoitteista eikä hän ymmärtänyt, mistä tämä johtui. Tonttuja oli sama määrä kuin ennenkin, mutta puujunia valmistui aina vain hitaammin. Lisäksi kaikkien kolmen tontun piti olla huippuammattilaisia puujunien valmistuksessa, mutta vauhti vain hidastui. Joulupukki päätti ottaa asiasta selvää.

Joulupukki keskusteli pajan jokaisen tontun kanssa. Keskusteluissa selvisi monia eri asioita: Tonttu Tomeran mielestä puujunan valmistus piti ehdottomasti aloittaa pyörien sorvaamisella ja vasta sen jälkeen voidaan tehdä junan runko sekä savupiippu. Tonttu Tehokkaan mielestä olisi ollut parempi tehdä ensin runko ja savupiippu ja vasta sen jälkeen pyörät. Tonttu Touhukkaan mielestä sen sijaan oli paras valmistaa ensin suuri määrä näitä kaikkia osia ja koota osista lopuksi suuri määrä junia sarjana.

Yksi yhteinen piirre puujunia valmistavan pajan tontuilla kuitenkin oli: kaikki pitivät itsepintaisesti kiinni omasta kannastaan. Yhtä itsepäisiä ja yhteistyökyvyttömiä kaikki. Tontut eivät pystyneet keskenään sopimaan yhteistä työskentelytapaa, ja kukin menetteli omalla tavallaan.

Työskentelytapojen erilaisuuden seurauksena tontut jonottivat usein samalle työkoneelle tai he muutoin tahtomattaan häiritsivät toisten työntekoa. Kun joku tontuista joutui odottamaan toista tonttua, alkoi tonttua harmittaa vietävästi. Tonttua harmitti niin paljon, että koko puujunan valmistus alkoi maistua puulta.

Joulupukki havaitsi tonttujen yhteisen ongelman ja mietti asian ratkaisua. Hän keskeytti pajan työt ja kutsui itsepäiset tontut keskinäiseen neuvotteluun. Tontut tulivat neuvotteluun vastahakoisesti. Joulupukki kertoi tontuille oman kantansa asiassa: "Te olette kaikkein taitavimmat puujunantekijät Korvatunturilla, mutta itsepäisyytenne vuoksi ette pääse sopimukseen järkevimmästä valmistustavasta. Tämä peli ei saa jatkua. Jätän teidät miettimään asiaa. Mikäli yhteistä näkemystä ei synny joku muu saa tehdä puujunat jatkossa."

Tontut olivat totuuden edessä. He kaikki pitivät puujunien valmistuksesta kaikkein eniten, mutta nyt niiden valmistus oli vaakalaudalla. Vastahakoisesti tontut sopivat keskenään kokeilla aluksi kunkin työskentelytapaa vuoropäivinä ja kokemusten perusteella valita paras menetelmä. He kertoivat sopimuksensa Joulupukille ja Joulupukki antoi heidän yrittää.

Muutamassa päivässä puujunapajan tontut oppivat ensin mittaamaan työnsä tuloksia. Lisäksi he oppivat pikkuhiljaa keskustelemaan keskenään ja kuuntelemaan toinen toisiaan. Pian he huomasivat, että parhaaseen tulokseen päästiin ryhmätyöllä eikä kukaan heistä alunperin ollutkaan oikeassa. Puujunia alkoi valmistua niin nopeasti, että jouluun mennessä he saivat riittävästi puujunia valmiiksi ja heidät palkittiin joulun jälkeen ylimääräisellä lomalla.

Pidä Joulupukin opetus mielessäsi!

SUSANNA PÖYHÖNEN

Joulu Konttisaaren kuusen ympärillä

"Äijännevalla, tässä meidän mäellä on iso kuusi. Se on reiruun päätänsä pitempi kaikkia muita puita. Ja se on niin paksu, että hädin tuskin sormenpäät toisiinsa yltää, kun sitä kaksi ihmistä halaa. Niinpä se on saanut nimekseen: Konttisaaren iso kuusi."

Konttisaaren iso kuusi sai seurakseen punaisen mökin ja Salmenahon perheen, jossa sekä isäntä että emäntä olivat taitavia kynäilijöitä. Lempi ja Urho Salmenaho ovat tallentaneet seuraavat muistot Konttisaaren joulun vietosta.

Lempi Salmenaho kirjoittaa:

Jotenkin erikoinen ja mieleenpainuva oli joulu 1924. Perheenisällä Matilla oli ollut hyviä ansioita ja perheen lehmäkin poiki juuri ennen joulua. Ruusa-emännällä oli näin paremmat mahdollisuudet joulun valmisteluun. Siivottiin ja leivottiin Laatikoista ja joulupuurosta tuli mitä ihanampia. Kerttu-tyttö koristeli kuusta oljilla ja värillisillä papereilla. Matti-isä oli ostanut muutamia kynttilöitäkin, joita oli hauska sitoa kuuseen.

Jouluaattoilta hiljeni, oli oltu saunassa ja syöty. Kun Ruusa-äiti tuli iltalypsyltä, oli kuusen alle ilmestynyt kori, jossa oli jokaiselle paketti. Niissä oli lämpimiä sukkia ja lapasia ja jokainen lapsista sai nisuäijän, jolla oli rusinasilmät ja suu. Äidin paketissa oli vallan pukukangas, jonka isä oli kerran kirkolla käydessään ostanut ja pannut sitten piiloon äidiltä. Se oli iloinen yllätys. Kyllä joulu on sentään joulu!

Nyt jo edesmennyt Urho Salmenaho muisteli lapsuutensa joulua näin:

Joulupukkihan se oli silloinkin se kaikkein jännittävin asia. Olin ehkä siinä viiden vanha, kun meilläkin kävi joulupukki. Jännitys oli hirveä, kun sitä varrottiin ja pelättiin jo etukäteen, että tuokohan lahjoja vai piiskoja.

Ei se pelko aiheeton ollutkaan. Kyllä se oli hirveen ruma, että tukka nousi pystyyn. Sillä oli kauhee karvareuhka päässä ja takkirenttu nurinpäin päällä ja parta pellavista vyötäröön asti. Puhua kimitti niin kimeällä äänellä. Tuli vielä ihan minun nenän eteen kyseleen, että ootkos sinä ollut kiltti.

Silloin minun kauhuni purkaantui. Parahdin kauheeseen poruun ja huusin sille: "Mene pois siitä, senkin paskeperse!" Kauhistuin heti sanojani ja ajattelin, että nyt ei ainakaan lahjoja tullut. Kyllä se mulle pahana oli, mutta antoi se aapisen ja sukat. Kyllä äiti ja isä sitten jälkeenpäin toruivat, että mitä sinä niin rumasti menit joulupukille sanomaan. En ollut varmaan niin rumasti sanonut vielä koskaan kellekään.

Se aapinen vallan oli mieluinen lahja. Muistan siitä vieläkin kaksi kohtaa. Toinen oli U:n kohdalla. Siinä poika ja koira uivat ja alla luki: "Urho ja Uljas uivat." Toinen oli T:n kohdalla, poika istui kelkassa ja katseli kun talo paloi ja luku oli: "Tuli poltti Tuomaan talon." Sen jälkeen ei meillä sitten joulupukki sisällä käynyt, lahjat vain viskoi eteiseen.

Salmenahojen joulumuistelot tuntuvat varmaankin tutuilta 1900-luvun alkuvuosina syntyneitten mielissä. Monen mummon ja papan joulupaketeista löytyivät ne herkulliset nisuäijät rusinanapeilla ja lämpöiset rasat. Iloisina mieleen juolahtavat lasten pihistämät siirappipiparit ja enkelikaramelleihin piilotetut puupalikat.

Kiitos mukavasta muisteluhetkestä menneisiin jouluihin Lempi Salmenaholle, Lyyti Vartiamäelle ja Taimi Poikeluspäälle Virtain Ainalaan.

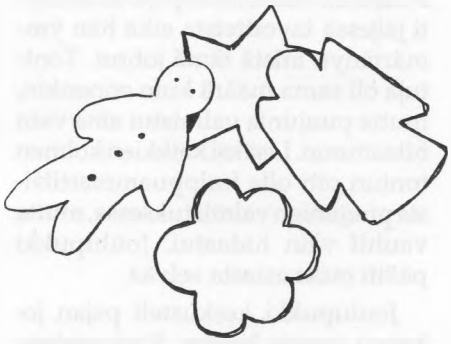

P. EINO

Herra, minä häpeän

Sinä synnyit puutteeseen
halvan tallin seimeen.
Mutta me juhlimme Sinun syntymääsi
yltäkylläisyydessä kieriskellen.

Sinua Valon lapsi
me muistamme sammuttamalla kattokruunun,
sytyttämällä kynttilän liekin
pimeään talvi-iltaan.

Herra, minä häpeän Sinun edessäsi.

Sinä tulit kuin lumi

Sinä tulit kuin lumi
ja peitit kaiken mustan.
Auringossa kimaltavien nietosten lailla
minä ylistän nyt Sinun nimeäsi.

Kerran vuodessa

Kerran vuodessa pysähdyt
ajattelemaan niitäkin sukulaisia ja ystäviä,
joille arkipäivinä ei ole aikaa:
kirjoitat joulukortin.
Liitä jokaiseen korttiin hiljainen rukous,
siunaus,
niin posti saa viedäkseen arvopostia!

Ei joulu ole

Ei joulu ole piparin tuoksua,
eikä lasten laulua.
Sitä ei kääritä lahjapaperiin,
eikä ripusteta koristeeksi ikkunaan.
Vaan sen vuoksi, mitä joulu on,
me leivomme, laulamme ja koristelemme...

RAUHA LILJEROOS

Enkeleitä, onko heitä?

Vastaan tähän heti, koska olen sen itse kokenut, että kyllä on.

On noin 12 vuotta aikaa kulunut kun jäin yksin. Silmäni olivat siinä kunnossa, etten toisella silmällä nähnyt mitään, toisella hyvin vähän. Masennus oli syvä. Yön pimeydessä huusin tuonne ylös: Herra auta minua ja siellä kuultiin minua. En pystynyt itseäni huoltamaan.

Ensimmäinen enkeli oli naapurin mummo. Hän ymmärsi tilanteeni, toi minulle kahvia ja muutakin syötävää, oli huolissaan minusta.

Vapisin kun näin joitain henkilöitä tulevan. Lyötyä oli hyvä lyödä ja sitä tekivät, en pystynyt puhumaan mitään vaikka sattui. Se oli kaikkein kauheinta kun minun aikanani puhuttiin vaikka mitä. He luulivat, etten ymmärrä mitään, vaikka onneksi minulla oli järki. Olin sellainen "pökkelö", en pystynyt itkemään, en oikein puhumaan. Tämä masensi minua vielä lisää. Ajattelin, että tällaiseksiko minä jään lopuksi ikääni.

Löytyi niitä hyviäkin ihmisiä, poikani ja miniä hommasivat minut Tampereelle silmäleikkaukseen. Tämä tapahtui aika nopeasti monien vaiheiden kautta. Siellä minusta tuntui, että he olivat kaikki enkeleitä. Minulle oltiin siellä hyviä ja minua pidettiin siellä ihmisenä, juuri sellaisena kun olin masentunut, minulle puhuttiin kauniisti.

Kaikki toimenpiteet sujuivat hyvin. Seuraavana päivänä kun otettiin lappu pois silmän päältä, sinä hetkenä minun elämäni muuttui, sitä ei voi sanoin kuvat. Minun kummipoikani tuli minua katsomaan, näin hänet siellä käytävän päässä ruusupuska kädessään. Silloin minä itkin ensi kerran moneen kuukauteen, Ymmärsin, että minun tunteeni palautuu ja minusta tulee vielä sellainen ihminen. Sen päivän iltana iltarukous oli kiittämistä kaikesta hyvästä.

Tahdon sanoa teille hyvät kanssani matkaa tekevät: kun kohtaatte masentuneen ystävän jo läsnäolo auttaa. Hellä käden kosketus on suuri lääke masentuneelle. Olen kiitollinen jokaisesta päivästä ja näistä pienistä askareista mitä puuhaan täällä pienessä kodissani. Minulla on rauha sydämessä. Jumalan tiet osoittautuvat usein vasta sitten oikeiksi kun niitä lähtee kulkemaan.

RITVA YLÄ-SOINI

Killinkosken kirkko 70 vuotta

Tervehdyssanat Killinkosken kirkon 70-vuotisjuhlassa 28.6.98

Lämpimästi tervetuloa Killinkosken kirkkoon. Läsnäolollanne olette nyt kunnioittamassa 70 vuoden ikään ehtinyttä pyhäkköä ja ennen kaikkea menneitten polvien työtä ja uurastusta paikkakuntamme hengellisten tarpeiden tyydyttämiseksi. Suurinta kiitosta saamme tänään osoittaa Hänelle, joka isien töitten on sallinut onnistua ja tehdä mahdollisiksi.

Killinkosken kirkko vihittiin käyttöön joulukuun 30. päivänä 1928. Asiakakirjat kertovat kirkon olleen silloin ääriään myöten täynnä juhlivia seurakuntalaisia, lähes 400 heitä arvioitiin olleen. Kirkkosali oli ajan tavan mukaan koristeltu ja juhlavalaistu. Kiitosmieli oli voimakas. Nyt oli saatu oma pyhäkkö tänne pitäjän pohjoisosaan. Olihan matka Virtain kirkolle siihen aikaan pitkä ja vaivalloinen sen ajan kulkuneuvoilla kuljettuna.

Pyhäkön suunnittelijaksi oli lupautunut P. G. Holmin lanko, tunnettu ja arvostettu kirkkoarkkitehti Josef Stenbäck. Lahjoituksin, talkoovoimin ja yhteen hiileen puhaltaen oli isosta urakasta selvitty. Silloinen Ruokoushuoneyhdistyksen johtokunta, – Julius Auvo, Arvid Korpijärvi, Edvard Lilius, Edith Neu, Onni Pirttiniemi, Impi Soini, Lauri Tarkkila, Juho Tuomi sekä Onni Ylä-Soini – saattoi olla tyytyväinen ja kiitollinen aikaansaannoksesta. Ei ole sattumaa, että kirkko juhlii samaan aikaan satavuotiaan nauhatehtaan kanssa. Tehtaan johdolla, erityisesti tehtaanrouva Rönnqvist-Neulla oli merkittävä osuutensa tämän kirkon aikaansaamisessa. Samoin täällä vaikuttaneella J. W. Enqvist OY:llä, joka lahjoitti kirkon, hautausmaan ja pappilan tontit. Talkootyönä valmistui aikanaan myös siunauskappeli sekä osittain pappilakin.

Puitteet hengelliselle toiminnalle oli saatu. Nyt tarvittiin työntekijöitä, sillä vasta toimintahan tekee kirkon eläväksi. Kaksi ensimmäistä vuotta hoiti papin tehtäviä itselleen saarnaluvan hankkinut Toisveden koulun opettaja Lauri Perälä, sitten pastorit Sulo Tasanko, Kalle Turtola, Aaro Ahonen sekä vuosina 1948-73 Antero Kytövuori, josta voi sanoa, että hän oli aikanaan killinkoskelaisten oma pappi. Killinkosken pappilassa perheensä kanssa asuvana hän vihki avioliittoon, kastoi ja siunasi haudan lepoon lukuisan määrän Killinkosken ja lähikylien asukkaita ja tuli tutuksi kaikille täällä asuville seurakuntalaisille.

Kanttorin tehtäviä ovat hoitaneet lähistöllä asuneet opettajat urkuharmooni soittimenaan ja usein tukilaulaja apunaan. Nimeltä mainittakoon Kauko Nikkilä, Paavo Kyläkoski, Kari Seppälä ja pisimpään tässä toimessa ollut Taisto Kaattari naapurikylästä, Alastaipaleelta.
1963 saatiin seurakunnan myötävaikutuksella pienet urut ja vähitellen tehtävät siirtyivät seurakunnan kanttorille.

Pitkäaikaisimpina suntiona ovat kirkossa toimineet Aino ja Erland Niininen, pariskunta, joka kirkkorakennuksessa asuessaan saattoi hoitaa pyhäkköä kuin omaa kotiaan. Saman tehtävän hoitajista tekee vielä mieli mainita 16 vuotta suntiona ollut Anna-Liisa Saarijärvi ja Aarre Kilpiö, jotka molemmat toimittivat näitä tehtäviä Soinikylästä käsin sekä Oiva Nevanpää.

Pitkäaikaisena haudankaivajana mainitaan Rukoushuoneyhdistyksen pöytäkirjoissa Paavo Bergström, joka uskollisesti ja kauan hoiti hänelle kuuluvaa tehtävää.

Kun kirkko, hautausmaa ja siunauskappeli 1977 lahjoitettiin Virtain seurakunnalle, sulautui Killinkosken kirkon toimintakin siihen ja sen työntekijät hoitivat tehtäviään niin täällä kuin muuallakin seurakunnassa. Rukoushuoneyhdistys jäi toimimaan eräänlaisena neuvoa ja tukea antavana elimenä.

Kirkon 50-vuotisjuhla vietettiin loppukesällä 1979 rovasti Leppäsen ollessa Virtain kirkkoherrana. 50-vuotishistoriikin oli silloin ansiokkaasti laatinut Jukka Sihvonen. Hänen työstään löytyy arvokasta tietoa kirkon vaiheista. Juhlassa kuultiin mm. yksinlaulua Jukka Helinin esittämänä. Tänään kaksikymmentä vuotta myöhemmin sama henkilö on jälleen ystävällisesti antanut meille apuaan. On mieltä lämmittävää, että siteet eivät ole katkenneet.

Viimeksi kuluneiden vuosikymmenien aikana on kirkon toiminta vakiintunut tasaiseksi ja rauhalliseksi. Jumalanpalveluksia järjestetään kerran kuukaudessa, muutama iltakirkko ja Herran Pyhä ehtoollinen on kerran vuodessa. Lasten ja varhaisnuorten kerhot kokoontuvat, samoin lähetyspiiri, kirkon takasalissa. Kauneimmat joululaulut ovat kaikuneet niin täällä kuin muissakin Suomen kirkoissa. Pääsiäistapahtumia on hiljennytty muistelemaan runon ja musiikin avulla sekä ehtoolliselle osallistuen. Koululaiset ja päiväkotilaiset kokoontuvat adventin aikaan omaan "enkelikirkkoonsa" ja keväisin on pidetty koululaisjumalanpalveluksia. Diakoniatoimikunnan naiset ovat puolestaan järjestäneet esim. joulupäivällisiä sekä muistaneet jouluisin tervehdyksillään monia seurakuntalaisia. Tilaisuuksien osallistujamäärä ei aivan ole yltänyt vihkiäisjuhlan tasolle, mutta tietääkseni ei myöskään yhtään tilaisuutta ole peruttu osallistujien puutteessa.

Voi sanoa, että kirkkoa ja hautausmaata on hoidettu asiaankuuluvalla tavalla myös lähivuosikymmeninä. Kirkkoon on saatu vesijohto, viemäri ja sisä-wc. Keittiön tiloja on paranneltu ja varustusta täydennetty, niin että kasvavassa määrin esim. muistotilaisuuksia on voitu pitää takasalissa. Kirkolla on nyt oma emäntä, joka tarvittaessa hoitaa tilaisuuksien tarjoilut. Viimeisimpiä uudistuksia itse kirkossa on kudonnanlehtori Airi Riitingin suunnittelema ja valmistama alttaritaulu, kuvakudos nimeltään Kristuksen ylösnousemus, samoin alttariliinat, jotka vihittiin käyttöön syksyllä 1994. Monta muuta mainitsematonta pikku uudistusta, korjausta ja parannusta on suoritettu. Kun kirkon vieressä ollut varastorakennus paloi, rakennettiin uusi hautausmaan viereen. Sankarihaudat kunnostettiin viime kesänä. Kaiken kaikkiaan kirkko hautausmaineen on seurakuntalaisille tärkeä ja sen kuntoon kiinnitetään huomiota. Tänään saamme kiittää kaikkia osallistuneita huolenpidosta. He ovat omalla panoksellaan hoitaneet isiltä saatua perintöä. Tässä yhteydessä ei pidä unohtaa sitä ahkeraa naisjoukkoa, joka pyyteettömästi ja vapaaehtoisesti on hoitanut Martan tehtäviä ompeluseurojen ja myyjäisten muodossa sekä erilaisten pikku tilaisuuksien kahvituksissa ja muissa käytännön asioissa. Tehtävät ovat usein pieniä, mutta tärkeitä.

Killinkosken Rukoushuoneyhdistyksen adressissa on Marjaliisa Pitkärannan piirtämä Killinkosken kirkko.

Juhlinnan kohde on saanut aivan äskettäin takaisin alkuperäisen, punaisen värinsä. Kirkosta on myös valmistunut esite ja on saatu oma muistoadressi myyntiin. Nämä oman paikkakunnan taiteilijan Marja-Liisa Pitkärannan ystävällisellä myötävaikutuksella. Talkootyö ja huolenpito kirkosta jatkuvat.

Äsken lauloimme: On riemu kun saan tulla sun Herra temppeliis. Tällaista iloa ja riemua toivoisin tänään teidän jokaisen tuntevan edes hitusen verran. Samoin myös kiitoksen mieltä. Meillä on isiltä lahjaksi saatu arvokas perintö, Jumalan kunniaksi pystytetty kaunis pyhäkkö. Se on annettu meidän hoitoomme mutta ennen kaikkea se on tarkoitettu meidän käyttöömme virkistymisen, levähtämisen, hiljentymisen ja Pyhän Sanan kuulemisen ja tutkistelun paikaksi. Suokoon Jumala meille viisautta, rakkautta ja yksimielisyyttä, että tarkoitus toteutuisi ja tekisimme tästä kirkosta elävän kirkon.

* * *

JYRKI KÄPPI

Suomalainen nauhateollisuus 100 vuotta 1998

Suomalainen nauhateollisuus sai alkunsa 1880-luvulla Virtain Killinkoskella. Oululainen vuori-insinööri P. G. Holm valjasti Killinkosken vesivoiman perustamansa Virtain Kehruu- ja Kutomotehtaan palvelukseen. Kehruutehdas aloitti toimintansa vuonna 1886. Toiminnan alkuvuodet olivat tuloksellisia, mutta Holmin sairastuminen pakotti tehtaan perustajan luopumaan Kehruutehtaasta, joka joutui uusien omistajien aikana konkurssitilaan vuonna 1902.

Luopuessaan yhdestä P. G. Holm aloitti toisen. Kehruutehtaan vielä toimiessa Holm päätti perustaa nauhatehtaan, jonka toiminta alkoi sata vuotta sitten, vuonna 1898. Holmin sairauden pahetessa apuun tuli vuonna 1899 Holmin vaimon sisar, vaasalainen prokuristi Edith Rönnqvist, joka ryhtyi johtamaan nauhatehdasta. Edith Rönnqvist oli tehtaan toimitusjohtaja, teknillinen johtaja, konttoripäällikkö ja kauppamatkustaja, kaikki yhtä aikaa.

Yritys muutettiin osakeyhtiöksi kaksi vuotta myöhemmin 1901, jolloin P. G. Holm, Edith Rönnqvist sekä saksalainen insinööri Carl Neu perustivat A.B. P.G. Holm O.Y:n. Yhtiön toimitusjohtajaksi valittiin Edith Rönnqvist ja tehtaan teknilliseksi johtajaksi Carl Neu.

Carl Neu tuli Suomeen Eurooppalaisen nauhateollisuuden kehdosta, Wuppertahlista, aluksi Wetterhofin kutomokoulun opettajaksi ja sieltä Killinkoskelle omaan taidekutomoon ja auttamaan Holmia nauhatehtaan perustamisessa.

Samaan aikaan kun P. G. Holm Oy perustettiin aloitteli Helsingissä toimintaansa Helsingfors Sidenväferi O.Y., jonka kehityshistoria kytkeytyi 1920 luvulta lähtien kiinteästi Killinkosken nauhatehtaiden toimintaan kilpailijana ja yhteistyökumppanina.

Killinkosken tehtaiden murrosaika oli välittömästi I-maailmansodan jälkeen. Carl Neu ja Edith Rönnqvist solmivat avioliiton sodan aattona vuonna 1914. Neun pariskunta joutui Carl Neun kansalaisuuden takia jäämään maanpakoon sodan ajaksi. Aluksi Ruotsiin Haaparantaan ja sieltä Saksaan Neun sukulaisten luo.

Välittömästi sodan jälkeen P. G. Holm Oy:n tehtaat yritettiin siirtää Killinkoskelta Turkuun. Neun pariskunta ehti mukaan ratkaisevaan yhtiökokoukseen, jossa tehtaan siirtoa käsiteltiin ja onnistui estämään äänestyksessä tehtaan siirtoaikeet. Siirtoyrityksen epäonnistuttua Holmin palveluksessa olleet, siirtoa ehdottaneet johtokunnan jäsenet, päättivät perustaa Turkuun Turun Kutomo & Punomo Oy:n.

Edith Rönnqvist-Neun kasvattisän veljenpoika Antero Stenbäck osti sodan jälkeen 1919 heikosti menestyneen Helsingfors Sidenväferi Oy:n osakekannan. Stenbäck sai Helsingin tehtaan kannattavaksi muutamassa vuodessa. Helsingin Silkkikutomon menestys katkesi kuitenkin Stenbäckin kuolemaan vuonna 1928.

Nauhateollisuutta hallitsivat 1920-luvulla Killinkoski ja Helsinki, Turku kamppaili valtavien taloudellisten vaikeuksien kanssa ja toiminta Turussa oli vähällä päättyä. Turun Kutomo & Punomo Oy:n ylimääräisessä yhtiökokouksessa 2.6.1924 tehtiin aluksi päätös toiminnan lopettamisesta ja omaisuuden luovuttamisesta velkojille, mutta päätös peruttiin kokouksen aikana ja toiminta jatkui.

Turun Kutomo & Punomo pääsi jaloilleen 1930-luvulla kun Helsingin Silkkikutomon toiminta luisui alamäkeen. Yhtiön tarmokkaan johtajan Antero Stenbäckin kuoleman jälkeen P. G. Holm Oy osti tehtaan vuonna 1934. Killinkosken ja Helsingin toiminnan yhdistäminen teki P. G. Holm Oy:stä suomalaisen nauhateollisuuden johtavan nauhanvalmistajan 1950-luvun loppupuolelle saakka.

Sota-aikana nauhateollisuuden tuotanto oli lähes 100-prosenttisesti sotatarviketeollisuuden palveluksessa. Carl Neu kuoli maaliskuussa 1944 ja Edith Rönnqvist-Neu neljä vuotta myöhemmin. Herran ja rouvan kuolemaan päättyi myös yksi ajanjakso nauhateollisuuden historiassa. Sodan jälkeinen kehitys edellytti tuotannon tehostamista ja Helsingin ja Killinkosken tehtailla ryhdyttiin tuotannon uudistuksiin.

Turun Kutomo & Punomo Oy menestyi toimissaan 1930-luvulta lähtien niin hyvin, että kehitys ennakoi uuden nauhateollisuuden "valtiaan" syntymistä. Kehitys Turussa oli koko viisikymmenluvun nousujohteista kun P. G. Holm Oy haki toiminnan linjojen uudistamista kahden tehtaansa osalta.

1960-luvulla tultiin uusien haasteiden eteen. Kaupan vapautuminen ja tullisuojien poistuminen edellytti uudistuksia nauhateollisuudessa. Ulkomaan viennin alkaminen vaati myös vahvempaa keskittämistä teollisuuden alalla.

Kehitys johti väistämättä 1920-luvulla ensimmäisen kerran ehdotetun nauhateollisuuden fuusion toteutumiseen. Tekstiiliteollisuuden vahva nimi Lassila & Tikanoja Oy oli hankkinut Turun Kutomo & Punomo Oy:n omistukseensa vuonna 1964 ja vuonna 1967 yhtiö osti P. G. Holm Oy:n osakekannan. Syntyi INKA Oy. Fuusion yhteydessä toiminta Helsingissä lopetettiin ja tuotanto keskitettiin Killinkoskelle ja Turkuun.

INKA Oy:n syntyessä oli nauhateollisuudessa tapahtunut ja tapahtumassa merkittävä tuotannon muu-

tos. Perinteisten kevyiden, tekstiiliteollisuuden käyttöön valmistettujen nauhojen tilalle tuotantoon tulivat raskaat teollisuuden käyttöön tarkoitetut nostovyöt ja tekniset nauhat. Teknisten nauhojen tuotanto alkoi turvavyöstä jatkuen mm. paperiteollisuuden, kuormaamisen ja lastauksen tarvitsemiin nauhoihin.

Myös 1960 luvun alussa alkanut vienti oli merkittävä askel nykyiseen nauhateollisuuteen. Vienti alkoi Länsi-Eurooppaan ja kasvoi tasaisesti nykypäivään tultaessa. Viennin osuus onkin nykyään Inkan liikevaihdosta yli puolet ja se kohdistuu perinteisesti läntiseen Eurooppaan.

Inka on kasvanut 1990-luvulla yhdeksi Euroopan johtavaksi nauhanvalmistajaksi. Tuotannon painopiste on erilaiseen materiaalinkäsittelyyn tarvittavien nauhojen valmistuksessa. Käyttökohteita Inkan nauhoille ovat nosto- ja sidontatyöt teollisuudessa sekä maa-, meri- ja ilmakuljetuksissa.

Vuonna 1996 Inka aloitti oman polypropeiinikuidun, INKAFIL -kuidun, valmistuksen ja kuidun tuotantokapasiteetti kolmikertaistetaan rakentamalla Killinkoskelle uusi laitos vuoden 1998 aikana.

Teosta INKA Sata vuotta suomalaista nauhateollisuutta 1898-1998 on saatavissa Tampereen yliopiston Virtain kulttuurintutkimusasemalta.

Inka Oy:n vanha ja uusi tehdashalli. Uuden hallin sivulla olevat kaksi valkoista telttaa on pystytetty Killinkoski-päiviä varten. Kuvat: Killinkosken VPK.

TAPAHTUMARIKAS VUOSI 1998
KILLINKOSKELLA

1. Patsas
(Virtain Valokuvausliike/Armi Hänninen)
Perinteisiä Killinkoski-päiviä vietettiin 27.6.98 laajemman juhlaviikonlopun yhteydessä. Päivien yhteydessä Killinkoski sai oman "Killi Jättiläinen"-patsaan, jonka on veistänyt Einari Heiskanen ja suunnitellut Marjaliisa Pitkäranta. Patsaan jalusta on entisen puuhiomon liippakivistä. Patsashanke toteutettiin talkoovoimin.

2. Tori (Taisto Lehtokangas)
Lauantain toripäivää vietettiin ehkä kesän kauneimmassa auringonpaisteessa uuden ja vanhan Inkan välisellä alueella. Vanhan tehtaan entisessä pajassa avattiin Killinkosken Myrskyn talkoilla kunnostama "Wanhan Tehtaan Kuppila".

3. Killi Koskenhaltija
(Taisto Lehtokangas)
Killinkosken kyläteatteri esitti kyläpäivien yhteydessä kolme näytöstä: Killinkosken historiaa käsittelevän kabareen sekä perhenäytelmän Killi Koskenhaltija, josta kuva.

4. Ukulele (Jarkko Ruohola)
Kyläyhdistyksen järjestämiä juhlailtamia vietettiin urheilutalolla lauantai-iltana. Juhlailtamien ohjelmallisesta osuudesta vastasi "Uusi Ukulele" vanhan killinkoskelaisen Ukulelen alkuperäisohjemiston mukaisesti. Tanssi ja musisointi jatkui aina klo 01.00 saakka.

5. Inka (Virtain Valokuvausliike/AH)
Inkan 100-vuotisjuhlia vietettiin 26.6.98.

6. Museo (Virtain Valokuvausliike/AH)
Kyläyhdistyksen talkoilla kunnostama nauhakonemuseo oli juhlaviikonloppuna yleisön suuren kiinnostuksen kohde.

7. Koski (Virtain Valokuvausliike/AH)
Killinkoski kuohusi vapaana juhlistaen osaltaan juhlaviikonloppua.

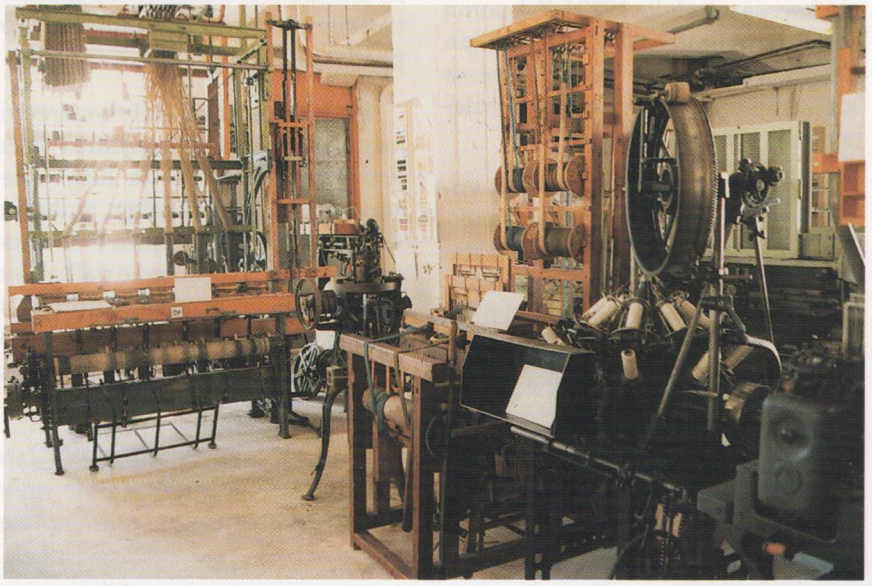

Yleistä kesästä

Monipuolista ja tapahtumarikasta juhlaviikonloppua vietettiin Killinkoskella 26.-28.6.98. Nauhatehdas Inka juhlisti perjantaina satavuotista taivaltaan näyttävästi henkilökuntansa ja kutsuvieraidensa kanssa. Lauantai 27.6. toritapahtumineen oli kaiken kansan perinteinen Killinkoski-päivä. Kuten aikaisempinakin vuosina, jälleen tori keräsi niin entiset kuin nykyiset killinkoskelaiset yhteen vaihtamaan kuulumisia ja nauttimaan loistavasta kesäsäästä. Juhlaviikonloppuna kävijöitä riitti myös vanhojen nauhojen näyttelyssä Inkan ruokalassa sekä koululla, jonne oli kerätty monipuolinen näyttelykokonaisuus mm. kortteja, harvinaisia karamellipapereita, tulitikkurasioita ja erilaisia käsitöitä sekä kuvataidetta.
Sunnuntaina vietettiin Killinkosken kirkon 70-vuotisjuhlaa jumalanpalveluksen merkeissä. Aamulla kyläyhdistys laski seppeleen sankarihaudalla.

8. Kuntorata (Marjaliisa Pitkärannan piirros taustalla)
Vuolteen ympäri kiertävä valaistu kuntoreitti avattiin loppusyksystä koko perheen "Killin yöjuoksu"-tapahtumassa.

ERKKI RANTANEN

Killinkosken VPK:n 75-vuotistaipaleelta kerrottua

Killinkosken VPK perustettiin kesäkuun 5. päivänä 1923. Perustava kokous pidettiin Vuolteella, puhetta johti kokoonkutsujaksi valittu poliisikonstaapeli Oskari Hiippala. Palokunnan puheenjohtajaksi valittiin rakennusmestari Yrjö Salo, varapuheenjohtajaksi mylläri Kalle Postinen, sihteeriksi konttoristi J. E. Luoma ja rahastonhoitajaksi konttoripäällikkö Frans Lampén. Muiksi johtokunnan jäseniksi valittiin poliisikonstaapeli Oskari Hiippala, kutomomestari Edvard Lilius, metsäteknikko Valto Luomanen, maanviljelijä Onni Ylä-Soini sekä varajäseniksi värimestari Viljo Nieminen ja korjausmies Onni Kujala. Sosiaaliministeriö hyväksyi palokunnan säännöt 19.12.1923.

Palokunnalla oli käytössään pumpattavat "Massalan" ja "Nauhalan" ruiskut, joten kaluston hankinta alkoi vasta 20-luvun puolivälin jälkeen. Killinkosken Tehdasten Oy hankki käytetyn moottoriruiskun lainaten sitä hälytyksen sattuessa. Tehtaitten höyrypillien ollessa epäkunnossa, hälytys tehtiin Vuolteen vellikellolla.

Ensimmäisessä toimintakertomuksessa vuodelta 1923 J. E. Luoma kirjoitti: "Alkutaipaleen askeleet on otettu ja toivomme vastaisuudessa saavamme aikaan enemmän, tulevaisuus sen osoittakoon".

Vuoden 1931 lopulla VPK:n yhteyteen perustettiin jäsenten esityksestä orkesteri, joka toimi VPK:n alaosastona ja sai nimekseen Ukuléle. Kaikkiaan parisenkymmentä killinkoskelaista musiikin harrastajaa esiintyi orkesterissa, jonka tarina päättyi talvisotaan.

1938 tehty nimen muutos Killinkosken Tehtaitten Palokunnaksi ei tuonut mitään parannusta kaluston ja sen säilytyksen suhteen. Vasta 40-luvun lopulla, kun silloinen palopäällikkö Lasse Postinen kieltäytyi ottamasta vastuuta hälytysvalmiudesta, kalustolle järjestetiin Puuhiomon toimesta lämmitettävät tilat. Perustamisesta lähtien päällystökoulutuksesta on huolehdittu lähettämällä mies tarpeen vaatiessa Palopäällystökouluun.

1943 hankittiin hälytyssireeni, joka sijoitettiin Työväenyhdistyksen kauppatalon katolle ja hälytykset suoritettiin Killinkosken puhelinkeskuksesta. Se siirrettiin 1947 ilmaradalle ja 1959 nykyiselle paikalleen Nauhatehtaan vanhan kiinteistön katolle. Nykyään hälytykset on suoritettu 1.11.1978 lähtien Ruoveden aluehälytyskeskuksesta.

P. G. Holmin vuonna 1947 lahjoittama vanha kuorma-auto myytiin 50-luvun alussa ja toimenpiteet

Ensimmäinen miehistö virkapuvuissaan. Kuvat: Killinkosken VPK.

uuden auton hankkimiseksi pantiin vireille. Palokunta sai Thames-merkkisen kuorma-auton, kun ostettiin runko, lava tehtiin Puuhiomon verstaalla ja moottoriruisku hankittiin Velj. Kulmalalta. Näin oli yksi odotus palokunnan historiassa täyttynyt, oma uusi auto ja kalusto lavalla valmiina punaisen kukon torjuntaan.

Kun 50-luvun loppupuolella tehtiin kuorma-auton lavalle 1000 litran vesisäiliö, oli valmius kohonnut melkoisesti kuluneen 15 vuoden aikana. Palokuntalaisista n. 80 % työskenteli Nauhatehtaalla ja oltiin lähtövalmiina muutamassa minuutissa. Monet vuosikymmenien suunnitelmat olivat täyttyneet, vain oma paloasema puuttui.

Vuodesta 1965 lähtien palokunta on toiminut Virtain toisena sopimuspalokuntana, 70-luvun puolestavälistä on suoritettu myös viikonloppupäivystystä. Virtain kunnan osuus ylläpitokustannuksissa tuli samalla merkittäväksi ja tänä päivänä kaupunki vastaa palokunnan ylläpidosta.

1967 käyttöön saatu Land Rower, varustettuna kiinteällä peräpumpulla, lisäsi tehokkuutta huomattavasti. Nyt hankittiin myös Ford D 1110 kuorma-auto, jossa oli jatkohytillä varustettuna tilat 8 miehelle ja lavalla oli 1800 litran vesisäiliö.

Vuodesta 1938 alkaen vuoteen 1993 nimenä oli Killinkosken Tehtaitten Palokunta, mutta vuoden 1993 alussa palokunta palasi juurilleen ja nimi oli jälleen Killinkosken VPK.

Vanha kalustorakennus jouduttiin purkamaan Inka Oy:n tehdaslaajennuksen tieltä ja palokunta majaili jonkin aikaa vanhassa kutomohallissa, kunnes monien neuvottelujen ja suunnitelmien jälkeen kaupunki kunnosti vanhan tehdaskiinteistön värjäämötiloihin asianmukaisen paloaseman kahdelle autolle sekä muulle kalustolle ja varusteille. Uusiin tiloihin päästiin muuttamaan 1987.

1990 hankitulle Volvo F 7:n alustalle asennettiin talkootyönä Virtain Osuusmeijeriltä ostettu 9000 litran säiliö. 1993 hankittiin monipuolisesti varustettu Fiat 80 NC, vm 78. Tämä auto täydensi ne puutteet, joita palokunnalla vielä oli ollut.

Palokunta rakensi talkoilla 1997 paloaseman jatkeeksi toimistohuoneen, pesutilat ja saunan. Nyt paloasemaprojekti oli valmis. Alkukesästä palokunta saneerasi talkoilla vanhan tehdaskiinteistön ulkoapäin siistiin kuntoon kaupungin antaessa tarvikkeet. Talkootunteja kertyi pitkälti toista tuhatta.

Alkuvuosien hevosvetoisesta ja miesvoimaisesta kalustosta on siirrytty motorisoituun aikakauteen, Vuolteen vellikellohälytyksistä hakureihin, pellavaletkuista kumitettuihin tekokuituletkuihin. Lukuisat ovat ne koulutustilaisuudet ja kurssit, joihin palokunnan jäsenet ovat ottaneet osaa ja hankkineet tietoa ja taitoa arvokkaaksi kokemalleen harrastukselle.

Palokunnan viime vuosikymmenien myönteiseen kehitykseen on ansiokkaasti ollut vaikuttamassa työnjohtaja Eino Peltonen. Hän on 49 toimintavuodestaan hoitanut 41 vuotta palopäällikön tehtäviä. Tuona aikana on palokunnan toimintavalmius kehittynyt hyvin voimakkaasti. Peltosen lisäksi palopäällikköinä ovat toimineet Oskari Hiippala, Kalle Rantanen, Lauri Koskinen, Hannu Helin, Lasse Postinen, Voitto Haanpää, Martti Herranen ja nykyinen palopäällikkö Asko Nieminen.

Vuosikymmenien kokemuksen perusteella voidaan todeta, että toimintakykyisen palokunnan läsnäolo luo turvallisuudentunnetta lähiseutujen asukkaiden keskuudessa.

Nykyinen miehistö vapaa-ajan asuissaan. Kuva: Killinkosken VPK.

Virtain kylät elävät

Virrat on pinta-alaltaan laaja kaupunki ja asukasluku vähäinen. Niinpä helposti luulisi, ettei täällä voi tapahtua mitään, ja jos tapahtuukin, kaikki toiminta sijoittuu keskustan taajamaan. Mutta "luulo ei ole tiedon väärtti"; lähes joka kylässä on jonkinlainen kylätoimikunta tai kyläyhdistys, joka ajaa kyläläisten asioita ja järjestää virkistystä ja ohjelmaa. Kaupungintalolta saatujen tietojen mukaan tällaisia yhdistyksiä on Hauhuulla, Heinämäessä, Härkösessä, Jäähdyspohjassa, Killinkoskella, Korossa, Kotalassa, Kurjenkylässä, Liedenpohjassa, Monoskylässä, Ohtolassa, Soininkylässä, Vaskivedellä, Vaskuulla sekä Äijännevalla.

Monien kylien keskuksina palvelevat koulut. Ne voivat olla esimerkiksi kansalaisopiston piirien pitopaikkoina. Mutta varsin monessa kylässä ihmiset kokoontuvat erilaisille seurantaloille. On pienviljelijäyhdistyksen taloja, nuorisoseurantaloja ja työväentaloja. Saattavatpa kyläläiset kokoontua yksityiskoteihinkin.

Virtain Joulun toimituskunta otti yhteyttä kylätoimikuntiin ja pyysi niiltä juttuja siitä, mitä kylillä on tapahtunut. Muutamia tekstejä saatiinkin. Nämä tekstit lienevät kuitenkin vain jäävuoren huippu. Tiedämme, että kylillä puuhataan paljon enemmän yhteisten asioiden parissa kuin tekstimäärästä voi päätellä; kynnys tekstin tekemiseen vain on tainnut olla liian korkea. Monet myös vähättelevät oman toimintansa merkitystä. "Eihän me nyt paljo mitää..." Killinkoskelta ja Kotalasta on tänä vuonna paljon tekstejä merkkivuosien takia ja vähän sattumaltakin. Ehkäpä ensi syksynä luemme sitten muiden kylien kuulumisia runsaammin. Ja toisaalta tärkeämpäähän kai kuitenkin on se, että kylät elävät, kuin se dokumentoidaanko niiden tekemisiä.

Härkösen kylätoimikunnan toimintaa vuosina 1997 ja 1998

Härkösen kylä on asukasmäärältään pieni n. 240 asukasta. Kesämökkejä on n. 35 kpl.

Vuonna 1997 pidettiin kyläkokous, jossa valittiin uusi kylätoimikunta: Paula Ala-Härkönen pj., Kirsti Perähuhta varapj., Maria Ahonen sihteeri, Keijo Koro rahastonhoitaja, Matti Ala-Härkönen, Arto Karvonen, Maire Ylä-Jarkko, Erkki Ala-Härkönen, Väinö Niittylahti ja Jari Ihainan.

Kylätoimikunnalla on kokoontumistilana Härkösen asemarakennus, josta kylätoimikunta maksaa vuokraa Ratahallintokeskukselle. Tiloissa pidetään myös kansalaisopiston eri piirejä (mm. liikuntapiiri, kuivakukkapiiri, vihdantekopiiri ym.) sekä Metsästysseura pitää kokouksiaan siellä. Myöskin Sotaveteraanit ovat pitäneet vihtatalkoita asemalla.

Kylätoimikunnan järjestämiä tapahtumia:
- liikuntapäivä
- uintiretki
- juhannuskokko
- kesähartaus
- syystori
- pikkujoulu

Kylälehden julkistamistilaisuus pidettiin v. 1997, jolloin saatiin painosta Härköskylän Sanomat 2. Lehti on tehty yhteistyössä kansalaisopiston ja Tampereen yliopiston Virtain kulttuurintutkimusaseman kanssa. Lehteä voi ostaa kylätoimikunnan jäseniltä ja kulttuurintutkimusasemalta.

Härkösen-Koron vesiosuuskunta on perustettu ja vesijohto on vedetty vuosien 1997-98 aikana Härköseen ja Koroon, joten vesiasiat on saatu kuntoon.

Maria Ahonen

Äijännevan-Rantakunnan kylätoimikunta

Lähes kaksikymmentä vuotta sitten kokoontui joukko kyläläisiä pohtimaan kylän asioita ja totesi tarpeelliseksi perustaa Äijännevan kylätoimikunnan. Kymmenen vuotta myöhemmin nimi muutettiin Äijännevan-Rantakunnan kylätoimikunnaksi, jolloin se paremmin vastasi toimialuettaan.

Kylätoimikunta on alusta asti toiminut seitsemän vaihtuvan jäsenen voimin. Jäsenenä olo on vaihdellut parista vuodesta kymmeneen vuoteen. Kylätoimikunta on toiminut perustamisensa jälkeen koko ajan, joinakin vuosina ahkerammin, joinakin laiskemmin.

Toiminnan periaatteena on ollut kylän yhteisten asioiden hoito, niiden alulle pano ja eteenpäin vienti, sekä kylän yhteishengen kohentaminen ja ylläpito. Kylätoimikunta on ollut mukana Vesiosuuskunnan perustamisessa, järjestänyt erilaisia talkoita esim. jääkaukalon teko, uimarannan ja ladun parannuksia. Se on lähettänyt anomuksia tien parantamisesta, nopeusrajoituksien saamisesta, linja-autopysäkin katoksesta jne. Ahkeroinnin vastapainoksi on järjestetty teatteri- ja tanssiretkiä. Joistakin kylätoimikunnan järjestämistä tapahtumista on muodostunut perinne. Tällaisia ovat kyläkokouksessa vuosittain jaettavat kellot uusille kyläläisille sekä kevättalvisin pidetty yhteinen ulkoilupäivä ja kylän miesten järjestämä äitienpäiväjuhla.

Äijännevan-Rantakunnan kylätoimikunta on toiminut ja toimii edelleen kyläläisten toiveiden pohjalta niin ahkerasti kuin se vapaaehtoistyönä on mahdollista.

Eija Ylimys

Vaskuun Huvikummussa viihdytään ja virkistytään

Koulutoiminta Patalanmajan alaasteella Vaskuulla loppui oppilasmäärän vähäisyyden vuoksi keväällä 1995. Kaupunki laittoi tarpeettomaksi jääneen koulukiinteistön myyntiin, ja jo seuraavana syksynä talo sai uusiksi omistajiksi Anne ja Juhani Viidan Vaskivedeltä.

Kumpareella oleva keltainen korkea rakennus ristittiin Huvikummuksi ja pariskunta käynnisteli paikassa pian pienimuotoista yritystoimintaa. Heti alkajaisiksi he halusivat viestittää kyläläisille, että vaikka koulutoiminta lakkasi, säilyy talo edelleen totuttuun tapaan kokoontumispaikkana. Yhteistyö kyläläisten ja Vaskuun kylätoimikunnan kanssa on toiminutkin erinomaisesti, mistä osoituksena ovat lukuisat yhteiset hankkeet.

Kumpareella komeilevan koulurakennuksen piirsi arkkitehti Toivo Salervo.
Kuvat: Juhani Viita

Monipuolisesta toiminnasta jo laajalti tunnettu Huvikumpu on saanut vahvan suosion lapsille suunnattujen tapahtumien tarjoajana. Kesästä 1996 alkaen sadat lapset ovat nauttineet Cocis- ja hamparileirien herkuista, temmeltäneet Peppi Pitkätossuina tyttöjen omilla kesäleireillä tai kajautelleet viidakkohuutoja poikien Tarzan-leireillä. Muusikonalut ovat saaneet soitella bändileireillä sekä heviä että humppaa, ja teatterileiriläiset ovat eläytyneet innolla rooleihinsa. Liikunnallisimmille talon futis- ja lentisleirit puolestaan ovat olleet mielipuuhaa. Ohjelmassa ovat olleet myös koululaisten ja päivähoitolasten virkistyspäivät.

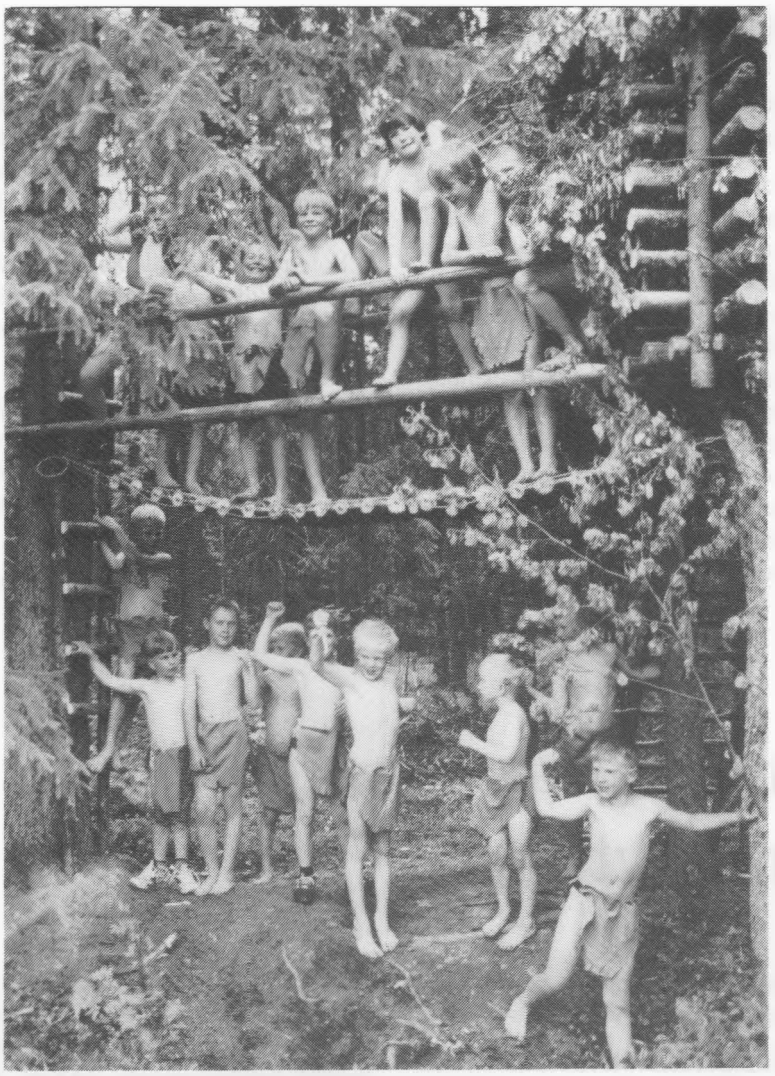

Huvikummun Tarzan-leirillä 7-10-vuotiaat pojat saavat rakentaa majan puuhun, kiipeillä liaaneissa ja metsästää pelottavaa gorillaa.

Lasten lisäksi Huvikummussa viihtyvät myös aikuiset. Talossa on järjestetty vuosien aikana yritysten tapahtumia, pikkujouluja ja erilaisia muita yleisötilaisuuksia.

Juhlavuosi kokosi entisen kouluväen yhteen

Vaskuun koulurakennus valmistui vuonna 1923 kylän asutuksellisseen keskipisteeseen. Siinä se on seurannut maamme historian kulkua monenlaiset uhat kestäen. Kihniön suurpalo 30-luvulla heitti hehkuvia kekäleitä koulunkin pihapiiriin, mutta hiipui kaikeksi onneksi kuitenkin läheisen Vaskuujärven taakse. Sota-aikana talo otti suojiinsa siirtolaisia ja "kuunteli" vihollisko-neiden jylinää, niiden suunnistaessa rautatien yllä Poria pommittamaan.

Suurimmillaan oppilasmäärä oli 1950-luvun lopulla, jolloin oppilaita oli enimmillään jopa 60. Seuraavalla vuosikymmenellä koululaisten määrä alkoi tasaiseen tahtiin laskea ja viimein pelätty lakkautus oli väistämättä hyväksyttävä. Pitkäaikaisin opettaja oli Rauha Jytilä. Hänen lisäkseen muita Vaskuulla pitempään opettaneita ovat Esa Niittyniemi, Antti Kuurila ja Inkeri Ilkka.

Vaskuun entisen koulukiinteistön 75-vuotisjuhlan kunniaksi kylätoimikunta ja Huvikumpu kutsuivat entiset opettajat ja oppilaat menneiden muisteluun viime heinäkuun ensimmäisenä sunnuntaina. Kutsua kuultiin kiitettävästi, sillä tapahtuma kokosi paikalle runsaat 200 juhlavierasta.

Vaskuun entisen koulurakennuksen 75-vuotisjuhlassa yleisö kuunteli kiinnostuneena entisen opettajan Seppo Laaksin puheenvuoroa.

AILA SIPILÄ

Ku konstit loppuu niin keinot alakaa

"Tässä muistuu, että rovasti Kaarlstetti aikonaan oli tälle kanttori Peltoselle valitellu, että se oli kai joskus se hihhulilaisuus tossa Koronkylässä päin saanu valtaa aika lailla, ja se oli kyselly sitä tilannetta Peltoselta sitte, että menneeköhän se sinne Vaskivetteen päin, leviää kuinka. Niin se oli tää Peltonen sanonu, että no sitä ei tartte eppäillä, että se Vaskivetteen leviää, ne on semmosia jääräpäitä, ettei ne paljo usko Jumalaa eikä ne usko perkelettä, että niihin ei kai pysty mikkään."

Tommottia oli tuumattu vuasisaran alakukymmeninä. Sitte joskus kuuskytäluvulla oli polliisi Matsoni kehunu, ku joku kanteli Vaskiverellä sattuneesta rähinästä, että Vaskiverellä assuu raaka ja sivistymätön kansa, siällä on ihan oma laki, ei sinne kannata mennä.

Mailman sivu vaskivetiset on osannu pualensa pittää ulukopualisia voimmia vastaan.

Mutta sitte tuli toi eeuu ja kaikki rupes olleen ihan tymänä, ku maanvilijely lakkas tykkänään kannattamasta eikä missään muussakaa hommassa ennää tuntunu olevan tolokkua. Mikä siinnä monellakkaa autto muu ku lykätä lehemät teurasautoon ja ruveta pyärittelleen peukaloita ja tuumata, että mikäs ny napasee.

Kylätoimikunta – tai rekisteröity yhyristyshän se nykyään on – värkkäs kans istunnossaan, että mitä tässä ny oikeen vois teherä. Koko kylästä on holtti pois ku Käpyläisen oravalta, kohta viimmesekki akat työttömyysluukulla.

– Nuarten on aikapäiviä sitte jo ollu pakko lähtee leivän perrään mualle, sano joku.

– Ruppee olleen yhyrestoista hetki teherä jottain tai sitte vaan päätetään, kuka sen viimmesen lampun sammuttaa lähteissään tolla Sitkansolan mäjen päällä ennen ku astuu Kurun pualelle ja siältä kaupunkii.

Aikansa ku oli siunailtu, ettei o entistä ennää ku vesi ja valakee, vilu ja näläkä, ei piisaa elannoks pelekkä riaskanmyynti kylätorilla, niin sitte joku hoksas, että onhan niitä eeuurahoja jaossa, oli leherestä lukenu, että olivat maitopukin nikkaroinu tyhyjään kyllään jossain semmottella tuella.

Siittä sitte iso remmi päälle, haastettiin tiätävämpää väkkee appuun ja ruvettiin ruutupaperille rustaamaan meininkiä. Ja kyllä sitä tuliki suunnitelmaa ja kehittelyä niin, että päättivät pyytää oikeen kirijurin

Läänin keskipistemonumentin pystytys 15.8.1998. Kuva: Aila Sipilä

lankettien täyttöön, niitä ku tuntu olevan yhyreksää lajia ku syhelmän voiteessa.

Välillä kyllä jo rupes tuntuun, ettei koko rojektista tu yhtään mittään, ku aina vaan piti teherä uutta selliitystä ja päätökset vaa viipy. Siinnä oli saatu jo jokaikinen kylän yhyristys ja seura aataminaikusia piänvilijelijäyhyristyksiä myören völjyyn luppaamaan talakootouhuun ja omarahotuksiin.

– Tyhyjän saa pyytämättäki, sanottiin ku asiasta ei meinannu tulla valamista.

– Halsutaan kumminki, vaikkei ikinä vihhiille mentäs, muisteli joku kylässä ennen sanotun. Sanohan Kalevan suutarikin aikonaan, että niin, niin, mutta suunnitteleminen ei maksakkaan mittään, ku Siperiaan mennoo suunnitteli.

Niin, että vaskivetinen ku ruppee, se ei tyyrykkään vähhään eikä anna periksi. Ku konstit loppuu niin keinot alakaa. Ja päätökset rojektirahosta kumminki lopulta tuli. Ei niitä ny ihan kihivelillä o pistellä, mutta onpahan sevverran, että alakuun on päästy.

Ryhmiksen lapsia Vaskitorin leikkikentällä tonttuleikeissä. Kuva: Aila Sipilä

Ny jelepataan kylätoimistosta päin monellaisissa paperihommissa. On keitetty punamultamaalia usiammanki aitan seinää, on tehty pärekattoja niin että roikina käy. Ala-asteen piha saatiin komiaan kuntoon. Yritettään ottaa irti kaikki hyäty kyläläisten tiato-tairosta ja viä historiastaki, eihä iliman historiaa olis nykystäkkää. Markkinoiraan ja tiarotettaan, ens talavena oikeen koulutettaan siihen yrittäjiä.

– Turhan kommeeta ku köyhän päässä on kaks silimää, sannoo karehtijat ja eppäilijät. Tai jolla muuten vaan on ollu liian kirree, pyykkireisussa sikistyny pipa.

Mutta meirän miälestä se on niin, että mitä se sivullisille kuuluu, mitä ittellisen pussissa on. Jos rojekti tua kyllään jonkunki tyäpaikan ja pitelee eres muutaman paikollaan, ettei o pakko muuttaa mualle, se on jo hyätynsä näyttäny.

Monekki on ny kehua rementäny tätä meirän touhua, leheressäki on kirijotettu, että siä Vaskiverellä sitä puhallettaan sammaan hiileen ja saaraan aikaseksi. Emmää kyllä viä o sitä hiiltä löytäny, vaikka on hakemalla hakenu. Se puhaltelu siinnä kai tärkeempää onki kuhan ny eres vähä mennee oikeeseen suuntaan.

Siittä tuliki miäleen yks vanha vaskivetinen juttu, jota vois niinku loppukevennykseks sitteerata tähän, ku talloon tuli ensimmäistä kertaa ravattisonni, keinosiämentäjä. Vaarikin oli menny sitä ihimettä kattoon ja anto kommenttinsa.

– No, kyllä se kohoralleen meni, mutta se jumpsaus siittä jäi pois.

Mikkään uus innovaattio ei o täyrellinen, mutta nii vaan kehitys kehittyy.

LAURI YLINEN

Valokuva Karhukalliolta

"Niin muuttuu maailma Eskoseni" voisi lausahtaa katsellessa oheista valokuvaa, joka on otettu Pauli Hokkisen talon ullakon ikkunasta. Kuva suuntautuu entiseen Kitusen kirkkorantaan ja siitä alajuoksulle päin kohti Kortesalmea. Kirkkoranta ja mylly jäävät kuvasta vasemmalle.
Etualalla näkyy Lukkarinkivi, joka oli ennen kylän nuorten uimapaikka. Olipa siellä poukkalautakin, jolta hypittiin mahtavia voltteja.
Nyt taitaisi pää jysähtää pohjaan.

Taustalla näkyy luoto, joka oli aikoinaan Korhosen niitty, jolta tehtiin heinää.

Kotajärven talo on tämän kuvan ottopaikasta ylöspäin ja sieltä seurattiin Korhosten heinäntekoa. Sieltäkö lienee peräisin sanonta "seisoo kun Korhoset satteessa, ei tee työtä eikä mee suojaan".

Luodossa pidettiin karjaa, mulleja ja lampaita. Karja uitettiin jokirannasta, samoin kuin heinäntekovehkeetkin.

Jokiranta näkyy vasemmalla, mökki koivun varjossa. Vasemmalla oleva niitty oli myös Korhosen niitty, josta juuri näkyy hevosniittokoneella ajetun heinä nurin.

Mitä tämän kuvan paikalla on nyt? Ehkä luodossa olevien puiden puolivälin tasalla kulkee nyt valtatie 23. Etualalla on rannassa kesämökki ja sauna. Luodon puiden välissä on karhunkaataja Martti Kitusen muistomerkki, joka siirrettiin Karhunkalliolta tien valmistumisen myötä. Puiden takana on Vironkosken kahvimaja ja vesi on huomattavasti alempana kuin kuvassa. Että näin muuttuu maisema.

Kuva otettu 1960. Kuvan omistaa Eila Hokkinen.

Kuva otettu 1998. Kuva: Kari Hokkinen.

LAURI YLINEN

Kotalan kosket

Kuinka moni virtolainen tietää, missä Kotalan kosket ovat? Koskimiljöö, joka löytyy Kotalan kylän läheisyydestä, on jo nyt valtakunnallisestikin merkittävä kalastus- ja virkistysalue. Kotalan koskiksi on alettu kutsua Pihlajaveden reitillä Jyrkeestä lähteviä Koskelan- ja Vehmaskoskea ja Kitusjärvestä laskevia Kitus-, Musta-, Rekan- ja Vironkoskea. Koskilla on uittomiesten antamia osanimiä, mutta tärkeimmät nimet ovat Vehmas- ja Kituskosket. Kosket eroavat toisistaan sikäli, että Koskelan- ja Vehmaskosket ovat jakokunnan koskia, mutta Kituskoski on itsenäinen koskitila, joka ei kuulu rannalla oleviin tiloihin.

Kosket kunnostettiin vuonna 1995, eli ne palautettiin ennalleen uiton aiheuttamien muutosten jälkeen. Kunnostamisen suunnitteluun osallistui Metsähallitus, jonka hallussa koskialue ja sen toinen ranta oli, samoin siihen osallistuivat Kalastuskunnat, Kotalan kylätoimikunta, Virtain kalastusalue ja Hämeen maaseutuelinkeinopiiri.

Aluksi asiaan suhtauduttiin arvellen ja epäillen, koska kosket ovat olleet tuollaisina niin kauan kuin muistetaan. Todellisuudessa ne oli saatettu siihen kuntoon 1900-luvun puolella, osittain sotien jälkeen, jolloin uitot ja puunjalostus lisääntyivät. Koskien yhteinen pituus on 2315 m ja kokonaispudotus on 28,7 m. Välissä on suvantoja 2925 m.

Lupa-alueet jaoteltiin kahteen eri lohkoon, toisessa saa kalastaa virvelillä ja perholla, toisessa vain perholla. Koskiin on istutettu satoja kiloja ongintavalmiita järvitaimenia ja harjusta sekä tuhansia taimenen ja harjuksen poikasia. Vuonna 1998 on Kituskoskeen istutettu kalaa 425 kg ja Koskela -Vehmaskoskeen 552 kg. Kuten jokainen varmaan ymmärtää, on saalismäärien selvitys kalamiehiltä hyvin vaikeaa, ja näin saalismäärät ovatkin jääneet kalamiesten kertomusten varaan.

Kituskosken rantoja kiertää luontopolku ns. "Tehtaanmaan" puolella, kuten paikkakuntalainen sanoo. "Tehtaanmaa" on luonnonsuojelualuetta, joten polun näkymien raivaaminen koskelle päin ei käy laatuun, vaikka mieli vähän tekisi kosken rantapusikoita raivata.

Luontopolku vie vanhoille tehtaan raunioille ja kanavatyömaalle, joka on jäänyt aikoinaan kesken. Tehtaasta tai oikeammin tehtaan asuntolasta ei ole jäljellä kuin kivijalka, joka sekin jo kasvaa suuria puita. Luonto peittää vuosisadan vaihteessa olleet suuret suunnitelmat.

Kotalan kyläyhdistys huolehtii sopimuksen mukaan polun ja sen lähialueen siisteydestä. Polku kiertelee kosken rantoja mahtavassa kuusikossa ja on erinomainen ulkoilukohde, vaikka ei kalastuksesta olisikaan kiinnostunut. Kylätoimikunta, nykyisin kyläyhdistys on ollut erittäin aktiivisena koskien kehittämisessä mukana ja toiveissa onkin, että koskista muodostuu kylälle vetonaula, josta voisi tulla piristystä koko kylälle. Kosket olivat kesällä 1998 yhtenä retkikohteena Pirkanmaan maaseutunäyttelyn yhteydessä.

Kosket ovatkin lyöneet itsensä "läpi" kalastuspiireissä, esim. vuoden 1997 kalastuskautena myytiin lupia yli 1300 kpl. Kesällä 1998 koskilla oli jo nuorten perhokalastuksen Suomenmestaruuskilpailut, joihin osallistui 18 nuorta kalamiestä. Heistä kuusi sai saalista, ja voittajana oli virtolainen Kari Suhonen. Kalastuksen valvontaan osallistuu Metsähallituksen valvojien lisäksi paikallisia valvojia, joita on nimettynä parisenkymmentä.

Kituskoskista voitaneenkin jo puhua yhtenä Virtain nähtävyytenä, joka on tuotu yleiseen tietoisuuteen. Koskethan ovat olleet siellä aina, ja jos haluat nähdä kosket oikein mahtavina, niin silloin on syytä mennä koskille kevätvesien aikaan tai talvella kovien pakkasten jälkeen, kun kosket ovat "yläntäneet". Joinakin talvina vesi saattaa kulkea monen metrin korkuisessa kanavassa, jonka jää on muodostanut.

Nuorten SM-perhokalastuskilpailut v. 1997. Kuvassa Ville Vainio. Kuva: Pertti Antila

Kuten nimestäkin voi päätellä, koskien historia liittyy Kitusen tilaan ja Martti Kituseen. Myllykoskessa, joka on ehkä jylhin osa Kituskoskea, sijaitsi aikoinaan Kitusen lohkon mylly ja sen alapuolella tamppimylly. Martti Kitusen muistomerkki sijaitsee Vironkosken alapuolella "Luodossa" lähellä Vironkosken kahvimajaa ja valtatie 23 levähdysaluetta.

Ennen koskien entisöintiä olivat kosket kanoottimiesten ahkerassa käytössä, jolloin siellä koeteltiin kanoottien ja laskijoiden kestävyyttä. Entisöinti jonkinverran vaikeutti kosken laskua, koska kiviä siirreltiin väylään takaisin, mutta näyttääpä sieltä edelleen joku uskalikko kevätvesien aikaan hurauttelevan alaspäin, ja jos hyvin sattuu, niin pääseekin likimain ehjällä kanootilla Vironkosken kahvimajan rantaan.

Käypä sinäkin luontopolulla Kitus-Marttin jalanjäljillä, koet varmasti kosken rauhoittavan kohinan, saatat nähdä liito-oravan ja eipä ole sanottu, vaikka itse metsän "Mesikämmen" näyttäytyisi.

JORMA KORHONEN

Nuorisoseurahistoriaa Kotalasta

Jo vuonna 1894 Matti Hellsten, August Heinonen, Aaro ja Nikolai Korhonen sekä Kalle Kuusela olivat perustaneet Kotalaan lainakirjaston. Samaan aikaan nämä samaiset henkilöt tulivat keskustelleeksi nuorisoseuran perustamisesta.

Kului aikaa muutama vuosi ja v. 1900 tuli Kotalaan opettajaksi Aleksi Lätti, Aaro Korhosen hyvä ystävä armeijan ajalta Lappeenrannasta. Hän toimi nuorisoseuran lopullisena herättäjänä. Perustava kokous pidettiin 24.1.1901. Tilaisuudessa oli läsnä 80 henkilöä.

Mainittakoon, että Kotalan nuorisoseura oli ensimmäinen Virroilla ja ensimmäisiä Keski-Suomen Ns-piirissä, johon seura sittemmin kuului.

Nuorisoseurojen keskeinen tehtävä oli nuorison kaikenlainen koulutuksen ja sivistyksen vaaliminen. Niinpä ensimmäisessä kuukausikokouksessa aloitettiin keskustelukerho, johon oli valittu alustuksen pitäjä.

Tässä keskustelukerhon pöytäkirja kokonaisuudessaan:

"Pöytäkirja tehty Uurastenkylän nuorisoseuran kuukausikokouksessa 29 päivänä Tammikuuta 1901.
Puheenjohtajaksi valittiin Maria Lampinen.
Kirjuriksi Hanna Korhonen.

Kysymyksen alusti Heikki Tekola, Onko syömisestä hyötyä, eroittamatta sitä hänenkö syömisestään vai kaikkien yleisesti.
Keskustelu aljettiin. Puheenvuoroa pyysi opettaja Lätti. Sano olevansa sitä mieltä, että syömiseen ei ole mitään tarvesta ainakaan hänen mielestään. Maanviljeliä Kotala pyysi puheenvuoroa. Sano syömisen olevan tarpeellista ainakin hänelle. Opettaja Lätti pyysi puheenvuoroa. Vakuutti että syöminen ei ole tarpeellista. Kalle Kuusela pyysi puheenvuoroa. Sano muistavansa sellaista tarinaa kuulleensa, että mustalaiseltakin kuoli hevonen arvatenkin nälkään, kun ei ollut sille ruokaa antaa. Arveli Tekolankin niin käyvän jos vaan syömätä rupee olemaan enempikin aikaa. Opettaja Lätti pyysi puheenvuoroa. Sano, että Tekolan syöminen ei ollutkaan tarpeellista kun lähti kokoukseen, sitten ollenkaan jos olis syönyt suolaisia ruokia lähtiessään, olis ne ruvennu matkalla hiihtäessä janottaan ja hänen olis tarvinnu syödä lunta janonsa sammuttamiseksi kun ei ole kyliä välillä joihin olis poikennu juomaan, ja lumen syönti olis ollu epäterveellistä. Ilma Aho-Vehmas pyysi puheenvuoroa, kysy minkä takia Tekola tuli syömätä kokoukseeen. Opettaja Himmi pyysi puhe vuoroa. Kysy että onko Tekola aina syömätä vai nytkö vain kun lähti kokoukseen että tuli meille keskustelu aine. Kalle Kuusela pyysi puhe vuoroa. Arveli että Tekola on käynyt näinä pitkinä Joulunpyhinä niin tarkaksi että ei raskinnut sillä syödä lähtiessään. Opettaja Lätti pyysi puhevuoroa. Sano olevansa voiton puolella keskustelussa ja ei olevan syömisestä hyötyä. Opettaja Himmi pyysi puhevuoroa. Ja teki päätöksen, että se siitä oli hyötyä ainakin tällä kertaa, että saatiin keskustelu aine kokoukseen.
Keskustelu loppu.

Virrat Uurastenkylän kansakoululla 1901"

Kotalan Nuorisoseuran kokous v. 1924. Edessä vas. nuorimmat osanottajat Annikki Yläjärvi (o.s. Korhonen), Eeva Murtolahti (o.s. Korhonen) ja Jaakko Korhonen.

Nyt on aikaa vierähtänyt 97 vuotta tästä nuorisoseuran kokouksesta. Kuten pöytäkirjasta käy ilmi, keskustelua on käyty vilkkaasti aina ajankohtaisesta aiheesta, joka joulun tullessa on hyvinkin aiheellinen: onko syöminen tarpeellista. Lisäisin tähän, missä määrin?

Kanttori, eli lukkari Heikki Korhonen on muistellut nuorisoseuran 50-vuotishistoriikissaan, että "vuosisadanvaihteen nuoriso harrasti etupäässä Mooseksen markkinoilla käymistä, ampumiskilpaa, ja manaili, juoksi ja tappeli pussissa, ravasi raitteja, heitti viittä penniä ja ryypiskeli."

Näiden harrastusten vastapainoksi haluttiin perustaa henkisesti kehittäviä harrastemuotoja, joita muun muassa nuorisoseura pystyi antamaan.

JORMA HEMMI

Elämyksiä luonnosta ja kulttuurista

Elämys voitaisiin määritellä kohteen, tapahtuman tai toiminnan kautta saaduksi sisäiseksi positiiviseksi kokemukseksi, joka poikkeaa selvästi arkipäivän rutiinitapahtumista. Elämyksiä voivat olla lapsen syntymä, Linnanmäen vuoristoradan ajaminen, tasokkaan konsertin kuuntelu tai luonnossa saatu elämys. Elämys tai emootio syntyy siis silloin, kun maailma nähdään ja koetaan tietyllä tavalla, maagisena. Se on siis voimakkaasti vaikuttava kokemus tai tapahtuma, joka synnyttää voimakkaan vaikutuksen, sielullisen kokemuksen.

Matkailussa puhumme luontoelämyksistä tai kulttuurielämyksistä. Olemme voineet havaita, että kaikissa matkailuesitteissä mainostetaan ainutlaatuisia tai aitoja matkailuelämyksiä. Näiden kliseellisten iskulauseiden kirjoittajat eivät ole monestikaan perehtyneet siihen, mitä elämyksen syntyyn tarvitaan ja mitkä ovat sen syntymisen edellytykset.

Ensinnäkin tilanteen täytyy tarjota vastakohtaisuuksia. Elämys syntyy myös varsin äkillisissä, lyhytkestoisissa tilanteissa. Hyvä matkailuelämys luonnossa syntyy, kun luontomatka on rakennettu niin, että se vetoaa kaikkiin aisteihin. Yleensä on luultu, että näköaisti olisi tässä suhteessa se tärkein aisti: on nautinnollista kuunnella lintujen laulua, metsän suhinaa tai kosken pauhua. Mutta aistien muistilla mitattuna tutkimusten mukaan hajuaistilla olisi keskeinen rooli luontoelämyksen synnyssä. Tiedämmehän itse: muistiimme palautuu herkästi vasta niitetyn heinän, savusaunan, pihkan, tervan tai suon tuoksu. Pankaamme ihmiset siis nuuskimaan. Ja nuuskittavaa Virtain saloilla ja vesillä toki löytyy. Mutta myös muut aistit, kuten maku-, liike- ja tuntoaisti ovat mukana elämyksen synnyssä.

Elämyksen syntyyn tarvitaan muutakin: meidän on saatava kokea kuuluvamme johonkin meitä korkeampaan olevaisuuteen. Luonto sinänsä on mystinen ja ylevä. Meidän on voitava uskoa, että luontoäiti voi tulevaisuudessakin hyvin. Luontoäiti käsitteenä muuten tunnetaan kaikissa kielissä (huomaa luonnon määrittely feministiseksi). Luontoelämykseen liittyy siis luonnon hoivaaminen tai luonnon korkeampiin "henkiin" yhteydessä oleminen. Kun halaat puuta hiljaisuudessa tunnet, että sinuun valuu itseäsi korkeampia voimia ja energiaa. Olet tekemisissä siis itseäsi korkeampien "voimien" kanssa.

Luontoelämyksen synnyttämisessä vedotaan siis ihmisen perustarpeiden tai ylevämpien tarpeiden tyydyttämiseen. Pankaamme ihmiset luonnossa tekemään jotain – tekeminenhän on eräs perustarve. Älkäämme istuko passiivisena valmiin nuotion äärelle tai kävelkö apaattisena polkua pitkin. Joku voi pilkkoa nuotiopuut, joku onkia järvestä kalat ja kolmas voi keittää keiton. Silloin koetaan jotain uutta.

On merkillistä, että ihminen taantuu liikkuessaan luonnossa. Hän muuttuu osittain lapseksi. Regressiivinen paluu lapsuuden luontoon on sallittava. Lapsenahan jokainen koki luonnon ihmeellisenä, mutta myös turvallisena. Tämän regression huomaamme kuunnellessamme aikuisten juttuja metsässä. Ne ovat miltei lapsen puhetta, innostunutta ja itsensä paljastavaa, avautuvaa ja luonnollista. Oppiminen on myös eräs ihmisen perustarve. Luontomatkan aikana on matkailijalle aina annettava mahdollisuus luonnon opiskeluun.

Käydessämme läpi elämyksen syntymekanismia havaitsemme, että elämys on yksilötasolla usein pieni asia. Ja ainahan se on yksilöllinen tapahtuma. Toiseksi voimme todeta, että elämyksen tarjoaminen osana luontomatkailua vaatii retken järjestäjältä tai eräoppaalta paljon: tarvitaan psykologista silmää, oivallusta, luovuutta, luotettavuutta ja sosiaalisuutta.

Onko Virroilla mahdollisuus toteuttaa elämyksiä tarjoavaa matkailua? On toki. Meillä on vedet ja metsät, purot ja joet, kaunis kulttuurimaisema, Toriseva, Perinnekylä ja maatilamatkailuyrittäjien viehättävät majoitustilat ja ateriat. Ja kulttuuritapahtumia on joka kesä. Viime aikoina etenkin kylät ja kyläyhdistykset ovat heränneet tekemään. Voisi sanoa, että niiden toi-

Korhoskylää. Kuva: Jorma Korhonen

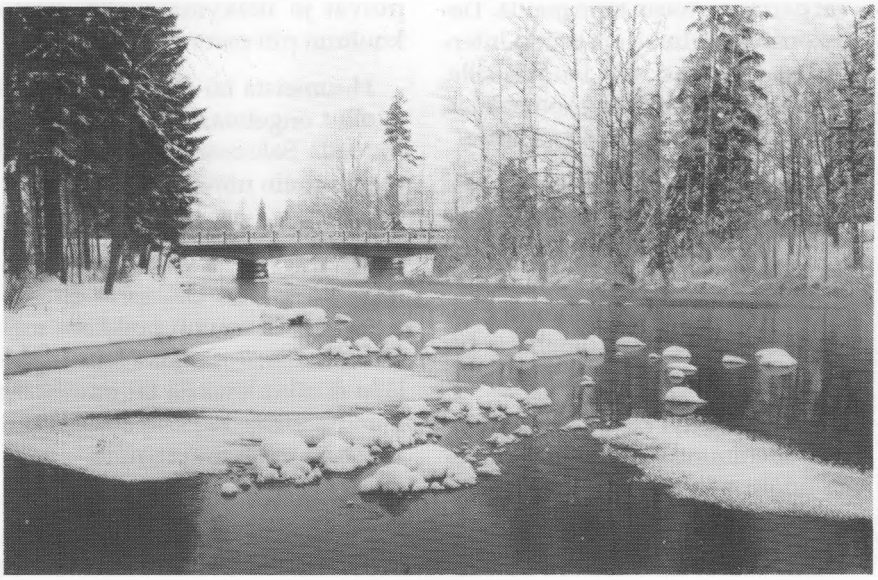

mintaan perustuu tulevaisuudessa matkailumme kehittyminen elämyksiä tarjoavaan suuntaan. Tarjotkaamme Virroilla siis jotain pientä, mutta ylevää, pelkistettyä ja yksinkertaista ja etenkin aitoa ja ainutlaatuista. Keinotekoiset ja pinnallisuudet eivät ole menestyvän matkailun attribuutteja. Täällä on elämykselliseen matkailuun monia muita paremmat mahdollisuudet.

Herraskylää. Kuva: Foto-Riitta

* * * * *

AINO SYRJÄNEN, PAULA EROMÄKI

Yläasteen JEP-ryhmä vieraili Saksassa

Virtain yläasteen ykdeksäsluokkalaisten valinnaisen saksan ryhmä vieraili kahden viikon ajan syyslokakuun vaihteessa Saksassa Laudan Königshofenissa tutustumassa sikäläiseen koulumaailmaan ja oppimassa saksan kieltä.

Matka toteutettiin osana EU:n Joint Educational Projectia (=JEP), joka pyrkii tukemaan nuorten kieltenopiskelua. Samalla pyritään solmimaan kansainvälisiä ystävyyssuhteita ja tutustutaan ystävyyskouluun ja sen ympäristöön. Matkan painopisteenä oli luonto matkailuvalttina. Tämänkaltaisesta kulttuurivaihdosta on epäilemättä hyötyä kaikille osapuolille, ovathan ihmiset itse parhaita matkailumainoksia maallensa. Toisaalta läheisellä yhteydenpidolla poistetaan kansojen välisiä ennakkoluuloja ja näin rakennetaan rauhaa. Niinpä osan kustanuksista kattoi ns. EU:n Sokrates/Lingua-tuki, mutta myös kaupunki osallistui matkan rahoittamiseen.

Nuoret majoittuivat saksalaisiin perheisiin, jokainen eri kotiin. Oli siis pakko tulla toimeen omalla kielitaidolla! Virtolaiset nuoret suoriutuivat kulttuurilähettilään tehtävästään kuitenkin malliikkaasti: valvojina olleiden opettajien Paula Mehnin ja Olli Schneckin mukaan nuorista ja heidän käyttäytymisestään saatiin paljon myönteistä palautetta. He haluavatkin kiittää mukana olleita, mutta muistuttavat samalla, että JEP-projekti on vasta puolivälissä.

Ensi keväänä nimittäin ystävyyskoulun nuoria tulee puolestaan Virroille. Sen vuoksi retki tehtiinkin näin epätavalliseen aikaan jo syksyllä; yleensähän opintoretket sijoittuvat kevääseen. Jo alusta asti aktiivisesti retken hyväksi toimineet vanhemmat ja nuoret saavat näin vielä monta pähkinää purtavaksi etsiessään majoituspaikkoja ja toimintakohteita saksalaisille vierailleen. Kansainvälisyys siis näkyy ja kuuluu toivon mukaan yläasteella koko vuoden ajan.

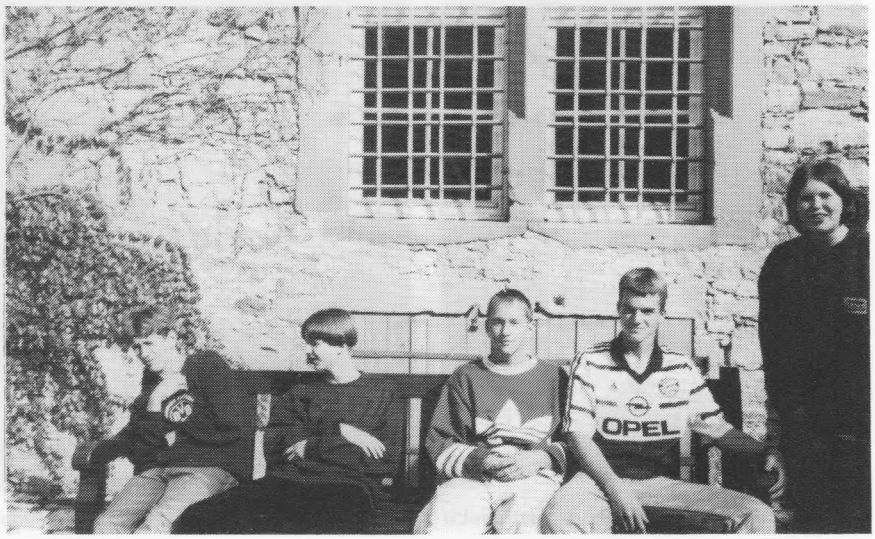

Ystävyys saksalaisten kanssa onnistui hyvin. Tässä saksalaisia poikia: Michael, Tobias, Simon, Tim ja virtolainen Emilia Itälinna.

Saksalainen koulupäivä

Heräsin klo 6.15 oman herätyskelloni ääneen. 6.45 menin alakertaan syömään aamupalaa. Saksalaisten aamupala on yleensä aika makea. Söimme kokojyväleipää ja sen päällä mansikkahilloa. Joimme mansikkateetä. Pöydässä oli myös mysliä ja muroja.

Joka aamu perheen äiti teki meille eväät. Eväänä oli yleensä omena tai jokin muu hedelmä, mehua ja leipää, jonka välissä oli meetvurstia tai juustoa.

Jukan ei ainakaan tullut nälkä, sillä joka päivä hän sai muovipussillisen eväitä, ainakin kymmenen erilaista suklaapatukkaakin! Ne päätyivät usein muihinkin suihin kuin Jukan.

Kouluun mentiin bussilla tai kävellen, jos matka oli lyhyt. Useimmin käveltiin pysäkille noin viidensadan metrin matka ja siitä linja-auto tuli noutamaan meidät klo 7.15. Bussi tuli ihan täyteen; aina ei saanut istumapaikkaa.

Koulun piha oli täynnä koululaisia. Laudan koulu on suunnilleen samankokoinen kuin Virtain yläaste. Rakennus on betonia eikä näytä viihtyisältä päällepäin. Seinille on tehty graffiteja vähän piristämään ilmapiiriä. Jokaisella luokalla on oma huoneensa, ja opettajat vaihtavat paikkaa – toisin kuin meillä. Tietokoneita koulussa on, mutta Internet on aika uusi asia laudalaisille. Heillä ei ole tietokoneita kotonakaan niin paljon kuin meillä Suomessa.

Opettajien ja oppilaiden välinen suhde ei ole niin läheinen kuin täällä. Siellä opettajia teititellään. Saksalaiset oppilaat olivat ihan kummissaan, kun me juttelimme Paulalle ihan niin kuin omalle äidillemme.

Koulu päättyi klo 14.30 ja kotiinpäin menimme taas bussilla. Kotona odotti päivällinen. Noin klo 19 syötiin iltapala.

Saksalaiset asumukset ovat suuria, yleensä kolmekerroksisia tiilirakennuksia. Taloja ympäröivät hienot puutarhat. Perheissä on lapsia keskimäärin yhtä paljon kuin Suomessa.

A. S.

Kokemuksia Saksanmatkalta

Meidän Saksassa ollessamme Laudasssa oli Königshofer Messe, eräänlainen kiertävä huvipuisto. Siellä olimme monena iltana. Saksalaiset pitivät myös bileitä, mutta ne loppuivat jo iltakymmeneltä, koska kouluun piti mennä niin aikaisin.

Huumeista tai muista päihteistä ei ollut ongelmaa Laudassa, mutta muualla Saksassa kylläkin. Lauda oli nimittäin niin pieni paikka.

Nuoret kuuntelivat mm. Backstreet Boyseja ja Bryan Adamsia, myös Leonardo DiCaprio oli suosittu. Nuorisomuoti poikkeaa meidän muodistamme aika rajusti. Kellään ei ollut leviksiä tai muitakaan muotivaatteita. Korkeapohjaisia kenkiä sentään oli muutamilla.

Saksalaiset isäntäoppilaamme eivät tienneet Suomesta paljonkaan. Erityisesti he kummastelivat, kun kerroimme, että voimme uida missä vain ja juoda vettä suoraan kraanasta. Ennestään he osasivat sanoa "hirvi" ja "hei", mutta opetimme heille matkan aikana hieman lisää. Myös Nokia oli muutamalle tuttu yirtys.

Heidän mielestään puhuimme hyvin nopeasti ja he pitivät kieltämme muutenkin hyvin outona, lähinnä ä-, ö- ja y-kirjainten takia. Yleensä he kuvasivat suomalaisia hyvin iloisiksi. Me siis emme ainakaan vieneet maailmalle kuvaa juroista, hitaista ja vähäpuheisista suomalaisista.

P. E.

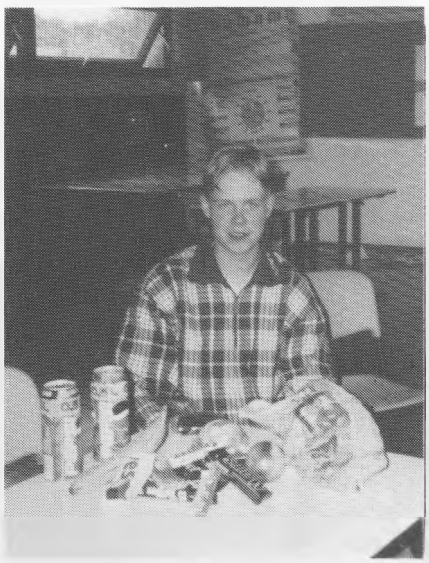

Väisäsen Jukan eväistä riitti jaettavaksi muillekin.

Tyypillinen saksalainen karkkipuoti Laudassa. Kuvat Aino Syrjänen

PEKKA LEIMUVAARA

Mediakylä edistää uusmedia-alan liiketoimintaa Virroilla

Mediakylä on Virroilla toimiva uusmedia-alaan ja siihen liittyviin toimialoihin keskittynyt teknologiakeskus. Mediakylä edistää uusien yritysten toimintaedellytyksiä tarjoamalla yrittäjille neuvontaa, koulutusta, toimitiloja, laitteita sekä yhteismarkkinoinnin tuoman edun.

Mediakyläprojekti käynnistyi 1.11.1997, jolloin projektipäällikkö Pekka Leimuvaara aloitti tehtävässä. Projektin yksi tärkeimmistä tavoitteista on Mediatalon perustaminen Virroille. Madiataloa varten vuokrattiin tilat Valtion virastotalosta, Pääskyntie 6, 3 krs. eli entiset verotoimiston tilat. Näistä tiloista saatiin pienin muutoksin varsin hyvät toimitilat Mediakylän alkutaipaleelle. Mediatalo on ollut toiminnassa 1.2.1998 alkaen. Muita Mediakylän keskeisiä tavoitteita ovat mm. Virtain alueen asukkaiden ja yritysten tietoteknisten valmiuksien kehittäminen erilaisin toimenpitein sekä pyrkiä määrätietoisesti kehittämään Virtaita omassa kokoluokassaan eurooppalaisten kärkikuntien joukkoon tietoteknisten sovellusten käyttämisessä ja hyödyntämisessä.

Mediayhtiö Delitio Oy oli ensimmäinen yritys, joka lähti liikkeelle Mediakylän myötä. Yhtiön avainhenkilöt Juha Saikkonen ja Jyrki Tamminen sanovat, että varsinainen päätös yhtiön perustamisesta tehtiin, kun he kuulivat Mediakylän käynnistymisestä Virroilla. Molemmat opiskelivat tuolloin Pohjois-Pirkanmaan Ammattikorkeakoulussa medialinjoilla. Yhtiön toimialana on uusmediatuotanto, eli Intranet ja Internet-ratkaisut sekä multimedia. Yhtiö tarjoaa palvelujaan niin virtolaisille yrityksille kuin myös muualla Suomessa toimiville yrityksille.

Muut mediakylässä liiketoimintaa aloittelevat työskentelevät mm. graafisen suunnittelun, tietokoneohjelmoinnin ja musiikin parissa. Tämän lisäksi Mediakylässä on toiminut Pohjois-Pirkanmaan Koulutusinstituutin Aikuiskoulutusosaston atk-koulutusluokka, Pohjois-Pirkanmaan Virrat työelämään -projekti, Tampereen Ammatillinen Aikuiskoulutuskeskus, Kolmio - Henkilöstön osaaamisen kehittämisen projekti. Yhteistyötä tehdään myös Innofig Oy:n kanssa, joka markkinoi kosketusnäyttöön perustuvia informaatiojärjestelmiä sekä tekee Internet-sisältötuotantoa.

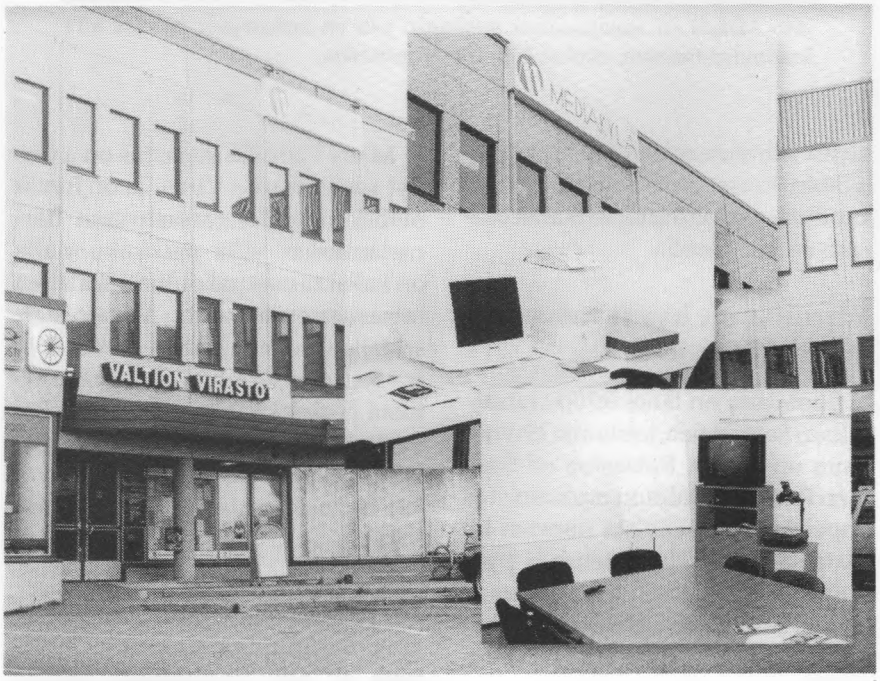

Myös muille, kuin alalle haluaville on tarjolla Mediakylän palveluja. Yhteistyössä Pohjois-Pirkanmaan Koulutusinstituutin kanssa toteutettu Mediakahvila tarjoaa mahdollisuuden tutustua mm. Internettiin. Mediakahvilan aukioloaikoja voi tiedustella oppilaitoksesta. Myös Mediakylään voi tulla tutustumaan joko yksin tai ryhmässä. Tutustumiskäynneistä kannattaa kuitenkin sopia etukäteen allekirjoittaneen kanssa.

Mediakylä etenee ainakin vuoden 1999 loppuun saakka projektina. Tämän jälkeen on tarkoituksena, että Mediakylä toimisi niin laajalla pohjalla, että toiminta kattaisi kulunsa ja Virroilla olisi uusmediaalaan keskittynyt ja erityisesti nuorille työpaikkoja tarjoava ja yritystoimintaa mahdollistava teknologiakeskus. Asiasta kiinnostuneet voivat kysellä lisätietoja Mediakylän toiminnasta projektipäällikkö Pekka Leimuvaaralta puhelin (03) 486 4650.

TEKSTI JA KUVAT HELENA VUORENMAA

Ratsastus on yksi suosituimmista tyttöjen urheilulajeista

Iloinen hyörinä käy tallin pihalla, kun hevosenhoitajat harjaavat hevosia, puhdis-tavat kavioita ja karsinoita. Suojat jalkoihin, suitset suuhun ja satula selkään – polle on valmis tunnille. Selkään nouseekin tällä kertaa harrastusta aloitteleva alkeiskurssilainen, joka tarvitsee avukseen taluttajan. Ensimmäisillä tunneilla ei hepan ohjaus vielä suju. Hevosenhoitaja taluttaa eli kävelee tai hölkkää rinnalla tunnin ajan hevosesta kiinni pitäen ja ratsastajalle neuvoja antaen. Ratsastuksenopettajan ohjauksessa harjoitellaan ratsastuksen perus-taitoja; ratsaille nousua ja laskeutumista, liikkeellelähtöä, pysähtymistä ja kääntymistä sekä eri askellajeja (käynti, ravi ja laukka). Alkeiskurssin aikana opetellaan myös hevosen harjaus, suitsiminen ja satulointi.

Edistyneemmät ratsastajat harjoittelevat tunneilla kouluratsastusliikkeitä ja esteratsastusta tai lähtevät maastoon ratsastamaan. Opittuja taitoja on mukava testata kilpailuissa. Ratsastusseura ja tallit järjestävät Virroilla ahkerasti ratsastuskilpailuja. Seuran vuosiohjelmassa on 11 kisat, joista puolet on kouluratsastuskilpailuja, puolet estekilpailuja. Seura on kehittänyt myös ihan omia kilpailujaan "Tähtikisat" ovat kilpailu-uraa aloitteleville tuntiratsastajille tarkoitetut harjoituskisat. Minijunnukilpailu on alle 12-vuotiaiden yhdistetty koulu- ja esteratsastuskilpailu.

Kilpailussa mukana olevien ratsukoiden määrä vaihtelee 30-40 välillä. Ratsastuskilpailujen jännitys ja viehätys piilee siinä, että lopputulos riippuu kahdesta elävästä oliosta, hevosesta ja ratsastajasta. Hyviä ja huonoja päiviä on molemmilla ja aina ne eivät osu yksiin. Tietoisuus tästä saa aikaan kannustavan suhtautumisen toisiin kilpailijoihin. Iloiset onnentoivotukset tai kannustavat lohdutuksen sanat osataan antaa aidosti.

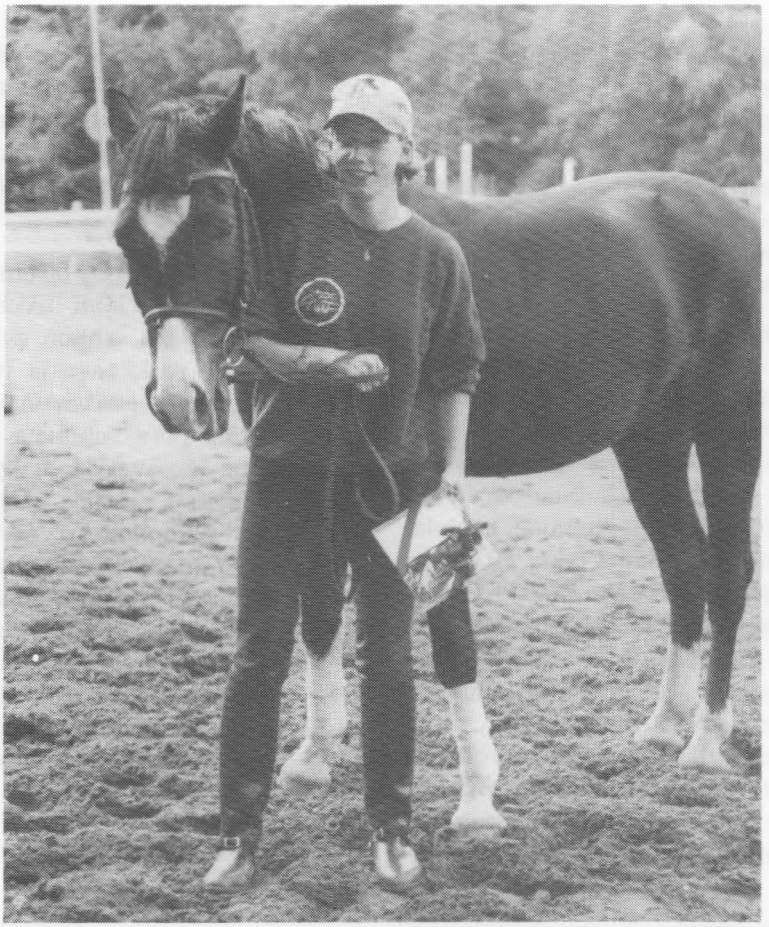

Assi Mäkelä on monipuolinen ratsastaja, joka on menestynyt kisoissa niin kouluratsastuksessa, esteissä kuin kenttäkisoissakin.

Virroilla on hyvät ratsastusmahdollisuudet

Suomessa on lähes 90 000 ratsastuksen harrastajaa, joista alle 19-vuotiaita on 55 000. Ratsastus on Suomen Ratsastajainliiton mukaan yksi nopeimmin kasvavista nuorten lajeista sählyn, rullaluistelun ja pyöräilyn ohella. Ratsastuksen harrastajista 95 % on naisia. Ratsastus onkin tyttöjen urheilulajina eräs tärkeimmistä.

Myös Virroilla ratsastus on lisännyt suosiotaan. - Virroilla on hyvät mahdollisuudet ratsastuksen harrastamiseen, sillä paikkakunnalla on kaksi ratsastuskoulua sekä vireä ratsastusseura, kertoo Virtain Ratsastajien puheenjohtaja *Hilkka Pohja*. - Ratsastuskoulut järjestävät opetusta ja sieltä ratsastajat saavat hevosia käyttöönsä. Ilman ratsastuskouluja ratsastus rajoittuisi harvojen hevosenomistajien harrastukseksi.

Ratsastus on Virroillakin selkeästi tyttöjen laji, seuran jäsenenä on kuitenkin muutama poikakin. Junioreita eli alle 19-vuotiaita seuran

Paikkakunnalla toimivia yrityksiä on saatu kiitettävästi mukaan tukemaan seuran kilpailutoimintaa. Esteratsastuksen seuramestaruuskisojen yhteydessä kisailtiin 90 cm:n Sampo-luokassa, jonka voiton vei ratsukko Terhi Mäkinen - Dobrzyn (vas.), toiseksi sijoittuivat Anu Mäkinen ja La Bamba.

120 jäsenestä on reilu puolet. Seuran jäsenmäärä on kasvanut viime vuosina. Myös yhä useampi aikuinen - useimmiten nainen - on löytänyt ratsastuksesta itselleen hyvän ja monipuolisen harrastuksen.

Ratsastuksen lisäksi yhtä tärkeätä on hevosen hoito ja hevosmiestaitojen opettelu. Seura järjestää kilpailujen lisäksi kerho- ja retkitoimintaa jäsenilleen. Seuran kokoukset kiinnostavat nuorimpiakin jäseniä, sillä myös juniorit saavat äänensä kuuluviin. Tiedotusta seura hoitaa jäsenille putoavan seuralehden eli Heinäpaalin avulla.

Ratsastusseuran toiminta on nuorisotyötä parhaimmillaan. Innokkaimmat harrastajat viettävät talleilla tuntikausia useana päivänä viikossa. Ratsastus on harrastus, joka opettaa kantamaan vastuuta niin eläimistä kuin ihmisistäkin. Talli on myös luonteva paikka nuorten ja aikuisten yhteistoiminnalle, sillä hevosen hoidossa eivät ikä ja kokemus välttämättä kulje käsi kädessä, kertoo Hilkka Pohja.

Kisoissa testataan työn tulokset

Vuoden 1998 aikana Virtain Ratsastajia kisakentillä edusti menestyksellisimmin 16-vuotias Assi Mäkelä. Assi osallistui valtakunnalliseen nuorille ratsastajille tarkoitettuun Villivarsa-finaaliin heinäkuussa Luvialla ja sijoittui siellä viidenneksi ratsunaan Candy. Villivarsa-kilpailussa on sekä kouluratsastus- että esteratsastusosuus. Syyskuussa ratsukko Assi Mäkelä - Apache II voitti Niinisalossa järjestettyjen kaksipäiväisten kenttäratsastuskilpailujen harrasteluokan. Mukana oli 55 ratsukkoa ja selvitettävänä oli kouluratsastus, maastoesteet ja rataesteet. Viikkoa ennen Niinisalon kisoja Assi sai jo toistamiseen haltuunsa myös Virtain Ratsastajien junioreiden esteratsastuksen seuramestaruuden. Ratsuna oli sh-tamma Pynykkä.

Assin lisäksi seurassa on muitakin innokkaita kisailijoita, jotka kiertävät talli- ja seurakilpailujen ohella myös aluekilpailuissa ja kansallisissa kilpailuissa. Kilpailu-uralla menestystä haluavilla on useimmiten edessään oman hevosen hankkiminen, mikä onkin monen hevostytön unelma ja tavoite. Taitavimpien kilparatsastajien ratsut näyttävät liikkuvan kuin itsestään. Tie paremmaksi ratsastajaksi kulkee kuitenkin sitkeän harjoittelun ja yhteistyön myötä.

Virtolainen Virroilta

"Joskus tuntuu, ettei siitä sekoituksesta ota selvää pirukaan – alkuperäisestä virtolaisesta. Totisella naamalla kuin pohjalainen se puhuu löysää kuin savolainen, on itseriittoinen kuin satakuntalainen ja hidas kuin hämäläinen, kertakaikkiaan monipuolinen jässikkä."

Uolevi Nojonen

KARI PÖYHÖNEN

Virtolaisen golfin historia - lyhyt oppimäärä

Suomalaisen golfharrastuksen suuri kasvun aika ajoittui 1980-luvun lopun nousukaudelle. Samoihin aikoihin sai alkunsa myös ajatus virtolaisten omasta kentästä. Alun suureellisten suunnitelmien ja kasvutoiveiden tilalle on vajaassa kymmenessä vuodessa kehittynyt vakaalla pohjalla toimiva osakeyhtiöpohjainen kenttä, joka järkevällä tavalla palvelee virtolaisten golfin pelaajien tasaisesti kasvavaa joukkoa.

Ensi ajatukset omasta golfkentästä Virroille syntyivät 80-luvun lopulla. Pieni ryhmä asiasta innostuneita otti 1989 yhteyttä kaupungin viranomaisiin maa-alueen saamiseksi kenttää varten. Aluksi kentän sijaintipaikkana olivat esillä Herraskosken alue ja Puttosharjun rinteet. Nämä ajatukset kuitenkin hylättiin kun kaupunki esitti Torisevan järvien ja Lakarin harjun väliin jääviä, kaupungin haltuun siirtyneitä Kytösen tilan alueita. Kaupunki lupautui vuokraamaan alueet 30 vuoden sopimuksella.

Kentän rakentamispääoman hankkimiseksi myytiin osakkeita. Keväällä 1991 saatiin riittävä alkupääoma täyteen ja Toriseva Golf Oy perustettiin 17.4. Samaan aikaan teetätettiin kentän rakentamissuunnitelmat Pekka Sivulalla, jolla oli alalta kokemusta mm. Turun Aura Golfin ja Meri-Teijon kenttien suunnittelusta. Alkuperäinen suunnitelma oli 18 reiän täysimittaiselle kentälle, mutta aluksi päätettiin rakentaa 9-reikäinen harjoituskenttä.

Kentän rakentaminen sujui ripeästi. Työt aloitettiin keväällä 1991. Muun muassa siirtonurmi-istutuksilla nopeutettiin kentän valmistumista merkittävästi ja niinpä kentän viralliset avauskisat pidettiin jo 27.6.1992.

Valmistumisestaan lähtien kenttää on jatkorakennettu lähes vuosittain. Merkittävimmät muutokset kenttä koki 1994-96, jolloin kolmen väylän pitenemisen ansiosta kentästä tuli virallisesti tasoituskelpoinen. Nykyisin kentän PAR eli ihannelyöntimäärä on 64 lyöntiä.

Seuratoiminnasta

Virtolaiset golffarit olivat järjestäytyneet GolfVirrat -nimiseksi seuraksi jo 1989 eli ennen oman kentän valmistumista. Oma kenttä mahdollisti kuitenkin pitkäjänteisen toiminnan harrastuksen kehittämiseksi Virroilla.

Aluksi suuri osa jäsenistä oli ns. kaukojäseniä eli henkilöitä jotka liittyivät seuraan kiertääkseen pääkaupunkiseudun kenttien kalliita pelioikeusmaksuja, mutta jotka eivät yleensä juuri pelanneet nimellisellä kotikentällään. Paikallisten pelaajien määrän kasvaessa kaukojäsenten määrä on vähentynyt jäsenluettelossa.

GolfVirrat ry:n toiminta on kehittynyt kentän kasvaessa. Keskeisintä toimintaa ovat olleet kurssit uusien pelaajien hankkimiseksi lajin pariin. Vuosien varrella kymmenet uudet pelaajat ovat suorittaneet Greencardinsa GV:n kursseilla. Uusien pelaajien saaminen seuran jäseniksi onkin koko kentän toiminnan elinehto, sillä väylien vuosittainen ylläpito vaatii melkoisia summia ja tilaa uusille pelaajille löytyy kyllä.

Viime vuosina on erityistä huomiota kiinnitetty nuorten koulutuksen kehittämiseen. Kesällä viikoittaisten harjoitusten lisäksi on järjestetty GolfLiiton Coca-Cola Golfkisoja nuorille. Tuloksia on alkanut näkyä. Virtolaisia nuoria on viime vuosina osallistunut nuorten kansalliselle alue-tourille.

Muuta seuran normaalia kesätoimintaa ovat olleet kilpailujen ja talkoiden järjestäminen sekä kolokioskin ylläpitäminen. Talvisin seura on pyrkinyt järjestämään talviharjoittelupaikan halukkaille. GolfVirrat ry:n jäsenmäärä on tätä nykyä n. 200 henkeä.

Tulevaisuudessa Virtain golfkentän toimintaa kehitetään järkevästi mahdollisuuksien mukaan. Nykyisin Virtain kenttä on erinomainen pikku kenttä vailla suurten kenttien jäykistelevää golfetiketin noudattamista tai ruuhka-aikoja. Siis mainio paikka lajiin tutustumiseksi. Lähde sinäkin kokeilemaan!

Ensimmäisellä alkeiskurssilla 1992 opettajana oli mm. Markku Ristimäki.
Kuva: Jorma Mattila

LAKARIN LAULU

Säv. ja san: Markku Sorvari

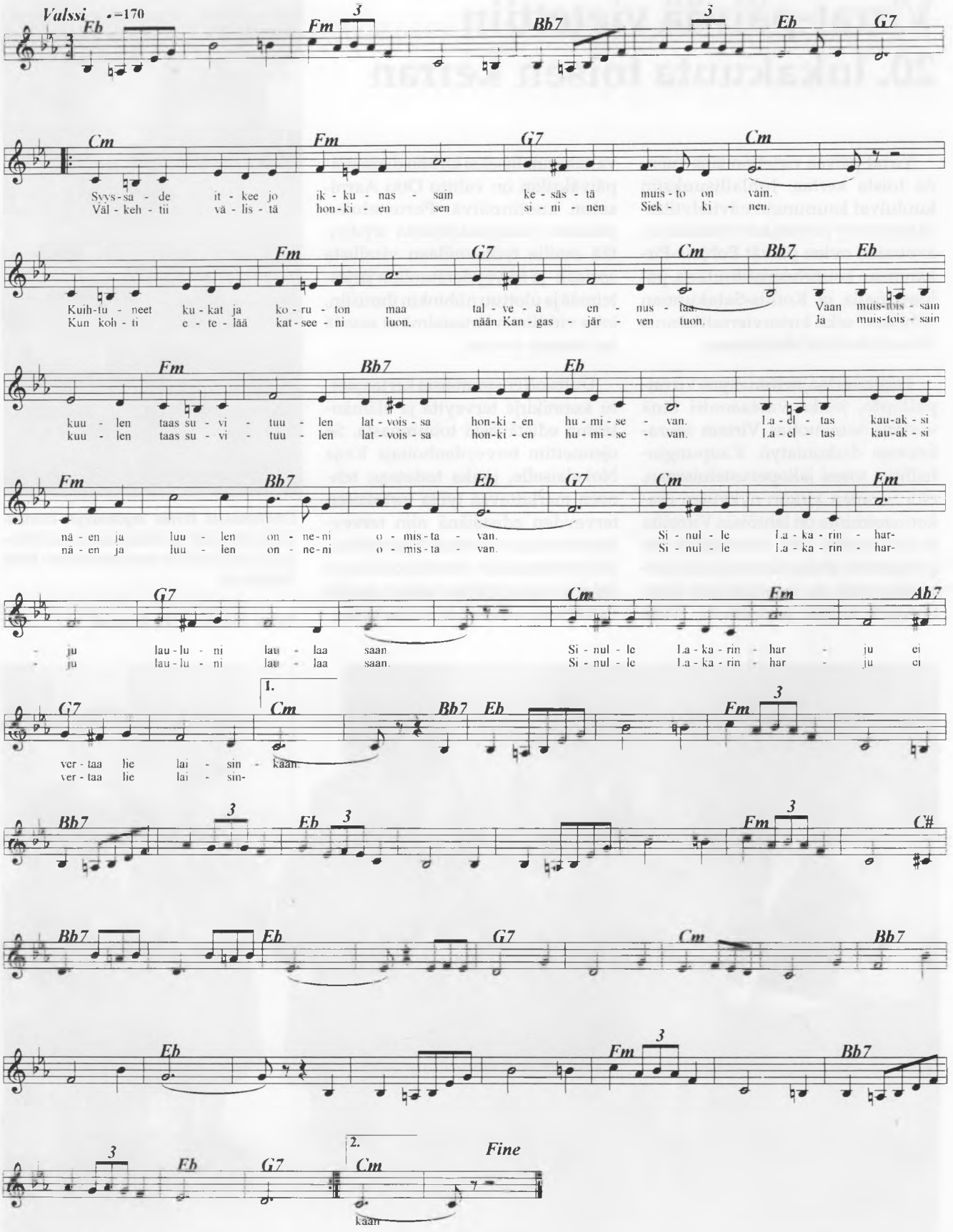

Copyright © 1977 by Markku Sorvari
All Rights Reserved

PIRJO METTÄNEN

Virrat-päivää vietettiin 20. lokakuuta toisen kerran

Virrat-päivää vietettiin tänä vuonna toista kertaa. Juhlallisuuksiin kuuluivat kaupungin näyttelytilassa järjestetty yleisön kahvitialaisuus, avoimien ovien päivät Pohjois-Pirkanmaan koulutusinstituutissa, paloasemalla ja Koillis-Satakunnan Sähkössä sekä kutsuvierastilaisuus Nuorisokeskus Marttisessa.

Toista kertaa jaettiin myös Virrat-palkinto, jonka vastaanotti tänä vuonna satavuotias Virtain seurakunnan diakoniatyö. Kaupunginhallitus totesi jakoperusteluissaan, että Suomen kirkon nykyinen diakoniatoiminta on lähtöisin Virroilta ja että pastori Otto Aarnisalon kirjoittamasta diakoniatoiminnan johtosäännöstä on muodostunut koko Suomen kirkon johtosääntö. Siksi valtakunnalliseksi kirkon diakoniapäiväksikin on valittu Otto Aarnisalon kuolinpäivä. Perustelujen mukaan diakoniatoiminta täydentää omilla työtavoillaan virallista sosiaali- ja terveydenhuollon järjestelmää ja ulottuu niihinkin ihmisiin, joita virallinen järjestelmä ei syystä tai toisesta tavoita.

Uutta oli ensimmäistä kertaa jaettu kunnikirja terveyttä ja elämänlaatua edistävästä toiminnasta. Se ojennettiin terveydenhoitaja Kaija Nokelaiselle, jonka todetaan tehneen merkittävää työtä virtolaisen terveyden edistäjänä niin terveydenhoitajana ollessaan kuin sydänyhdistyksessäkin. Sen lisäksi hän on omalla esimerkillään tehnyt muille tiettäväksi, että liikunta kannattaa.

Ensimmäistä kertaa myönnetyn kunniakirjan terveyttä ja elämänlaatua edistävistä toimenpiteistä sai terveydenhoitaja Kaija Nokelainen.

Kuvat: Suomenselän Sanomat

Virtain seurakunnan diakoniatyölle myönnetyn Virrat-palkinnon vastaanottivat Lea Lehtinen (vas.), Pirkko Kukkonen, Eeva Ylimys, Eila Lindstedt, Annikki Mönkäre, Maija Asunmaa, Eila Ojala, Antti Lehmus sekä kiitospuheen pitänyt kirkkoherra Hannu Haukkala.

MATTI MAIJALA

"Älyttömän paljon kiitoksia – oli mielettömän kivaa!"

Mitähän laihialaiset noin runsaasta kiittämisestä sanoisivat, kun kuulemma "tuhannet kiitokset" ovat heidän mielestään tuhlausta? Kai sillä silti hyvää tarkoitetaan, vaikka siitä voi muutakin ajatella. "Kuka käskee aina ajattelemaan", sanoo joku, "sen kun otat vastaan vaan, mitä hyvästä sydämestä annetaan".

No, ajatellaan sitten niin, että toivotus "älyttömän paljon kiitoksia lähtee älyttömän hyvästä sydämestä, jolloin siinä voi olla pisara hyväntahtoista hulluutta, ellei peräti siunattua.

Tältä kantilta katsottuna toivotus on siis älyttömän sydämellinen. Sehän voi merkitä jopa, että sydämellisyydellä ei ole mitään rajoja, toivottaja ei ajattele itsekkäästi ja laskelmoiden, vaan panee likoon viimeisenkin roponsa Sinun hyväksesi, eikä jää odottelemaan yhtä älytöntä vastapalvelusta eli kiitosta. En tiedä, kuvittelenko jo liikoja, sillä sinänsä hyvää tarkoittava toivotus viittaa nykyaikaiseen tekopirteyteen, sellaiseen paisutteluun, jossa ei aina viimeisen päälle tarkoiteta sitä mitä sanotaan. Liioittelulla ei missään nimessä tarkoiteta pahaa. Ehkä halutaan vain pientä piristystä tasaisen harmaaseen arkeen.

Älkääs nyt hätäilkö niiden johtopäätöstenne kanssa: Mitä tulee minuun, niin kyllä minäkin toki kiittää osaan, jos joku noinkin ylenpalttisesti kiittää, vaikka en ehkä yhtä älyttömän paljon. Parhaimmillani kuitenkin sydämellisesti – jos se riittää.

Oli "mielettömän kivaa". Siinä toinen tämän ajan "superlatiivi". Kun sitten kysyy, että kuinka kivaa, niin voi saada vastauksen: "No, ihan sikakivaa".

Toivon, etten ymmärrä väärin, jos käsitän, että on ollut todella kivaa, on viihdytty yhdessä, on naurettu ja saatu jutella rennosti, jännittämättä. Voiko sitten jollakin olla mielettömän kivaa yksin? Voi kai sitä itselleenkin nauraa, höpistäkin itsekseen, mutta ei se varmaan samanlaista ole kuin kivassa porukassa. Minähän en osaa kadehtia, joten suon ihmisille mielettömänkin ilon.

Mutta hei, jos laatusana on perusmuodossaan/positiivissa kiva ja komparatiivissa kivampi, niin sanan superlatiivihan voi hyvin olla mielettömän kiva. Tähän asti käytetty kivoin ei olekaan tuntunut luontevalta. Sitten jää askarruttamaan, voiko "sikakiva" olla ja tarkoittaa muuta kuin perusmuotoa, vaikka tässä kuinka sympatiseeraisi possua, sikaa, siankasvattajaa tai sianlihaa. Sikakivan komparatiivia sikakivampi en ole kuullut käytettävän enempää kuin superlatiivia sikakivoin tai esimerkkinä olleen ilmaisun mukaista "mielettömän sikakivaakaan". "Oikein sikakivakaan" ei minun kielessäni maistu yhtä hyvältä kuin "mielettömän kiva", niin hassulta kuin se kuulostaakin.

On aivan eri asia, millaista se mielettömän kiva on ollut. Onko kaikilla ollut yhtä hauskaa, onko koettu yhdessä muistoihin jääneitä elämyksiä, ovatko läsnäolleiden henkilösuhteet jääneet hyvälle tolalle tai onko pidetty sellaista kivaa, että siitä kehtaa kotonakin kertoa. Ai, että olen tiukkpipo – no, voi se niinkin olla.

Kun on joskus tullut sairastettuakin, niin kyllä siinä pahimmillaan olo on ollut niin kivulias, ja tukkoinen, että vasta toipumisen ensimetreillä on saattanut tuntua "sairaan kivalta". Muuhun elämäntilanteeseen tuota "sairaankivaa" en osaisi tällä vajavaisella käsityskyvylläni yhdistää. Vai soveltuisiko se sittenkin sellaiseen potemiseen, josta Virroilla sanotaan: "On heleposti kippee, kunneika kuole eikä parane"?

❄ ❄ ❄ ❄ ❄ ❄ ❄ ❄ ❄

PÄIVI HEIKKILÄ

Aamuyön hiljaisuus
lumisade
voiko olla mitään
suloisempaa
joka satuttamatta koskettaa

Lumi tule tänä yönä
kun maa on musta
ja kuuset tummana odottaa
tule hiljaa, pehmeästi
kuin kissa
joka yöllä saalistaa

PIRJO METTÄNEN

Vanha keittokirja kertoo menneestä

Toilettikaappi ryöppyhuoneessa.

Onko teillä ryöppyhuoneessa toilettikaappi? Meillä ei ole. Meidän ryöppyhuoneemme on saunan yhteydessä, eikä sinne viitsisi mennä hiuksiaan laittamaan tai hampaitaan pesemään. Niinpä toilettikaappi on toiletissa - vessassa.

Moni on varmaan jo ymmärtänyt asiayhteydestä, että 'ryöppyhuone' on tietysti suihkuhuone. Sanakummajainen on peräisin 1930-luvulla julkaistusta Thora Holmin "Itsensäelättäjän keittokirjasta", jonka Aino Maantela on lainannut toimituskuntamme käyttöön. Ilmaisu 'ryöppyhuone' on hyvä esimerkki siltä ajalta, jolloin suomen kieltä pyrittiin tietoisesti kehittämään sepittämällä omaperäisiä johdoksia korvaamaan lainasanoja, joita kieleemme tulvi uusien keksintöjen mukana. Lainasanoja meille tulee nykyään vieläkin enemmän, mutta riittääkö meillä kylliksi halua keksiä omilta tuntuvia vastineita college-puseroille ja blazereille tai interneteille, synergiahyödyille ja indekseille? Tai mahtaako riittää edes rohkeutta heitellä ehdotuksia, joita saatetaan pitää hölmöinä tai outoina? Joka tapauksessa kun 'ryöppy'-sanaa kuulostelee pitempään, tuntuu oikeastaan ihan sattuman oikulta, että me menemme nykyään peseytymään suihkuun emmekä ryöppyyn.

Parturi-kampaamo
Kerttu Sihvonen
Killinkoski
puh. 531 0056, 040 730 6113

Hieroja
Pentti Karjula
Virtaintie 53, Virrat
Puh. 475 4221

Kiittäen kuluneesta vuodesta toivotamme Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta!

VIRTAIN MOOTTORISAHA KY
Salinintie 2, 34800 VIRRAT - Puh. 03-475 8300

VIRTAIN FYSIKAALINEN HOITOLAITOS
Fysioterapeutti AIRA PÄIVÄRINTA
Hieroja ERKKI PÄIVÄRINTA
TORISEVANTIE 8 A 25, VIRRAT, puh. 475 4395

HYVÄÄ JOULUA TOIVOTTAA
K EXTRA
T. KANGASAHO
KOTALA

Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta
LIIKENNE
HALLAKANGAS
TAUNO MÄKINEN, © 4759260 KOTALA, VIRRAT

Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta
Virtain Liikennekoulu Oy
puh. 475 5395

Virtain seurakunta toivottaa kaikille Virtain Joulun lukijoille joulun rauhaa ja siunausta vuodelle 1999

Tervetuloa adventin joulunajan tilaisuuksiin

Jumalanpalvelukset sunnuntaisin klo 10

1.adventtisunnuntaina 29.11.
klo 10 Perhekirkko Virtain kirkossa
klo 11 adventtihartaus ja -lounas Killinkosken kirkossa
klo 18 Tuomasmessu Virtain kirkossa

Itsenäisyyspäivä 6.12.
klo 9 seppeleenlasku Killinkosken hautausmaalla
klo 10 Virtain kirkossa ja seppeleenlasku sankarihaudalla, kaupungin järjestämä kahvitarjoilu ja päiväjuhla ala-asteella

Jouluaaton hartaudet 24.12.
klo 15:30 Killinkosken kirkossa
klo 16 perhehartaus Virtain kirkossa
klo 17 hartaushetki uuden hautausmaan kappelissa
klo 17 Liedenpohjan kirkossa

Jouluaamun jumalanpalvelukset 25.12.
klo 7 Virtain kirkossa
klo 9 Liedenpohjan ja Killinkosken kirkoissa

Tapaninpäivänä 26.12.
klo 10 Virtain kirkossa
klo 13 Kurjenkylän rukoushuoneella

Uudenvuodenaattona 31.12.
klo 23 uudenvuoden aaton hartaus Virtain kirkossa

Uudenvuodenpäivänä 1.1.1999
klo 10 jumalanpalvelus Virtain kirkossa

Musiikkitilaisuuksia
su 6.12. klo 19 Lasten kauneimmat joululaulut Virtain kirkossa
ti 8.12. klo 19 Kauneimmat joululaulut Liedenpohjan kirkossa
su 13.12. klo 19 Kauneimmat joululaulut Virtain kirkossa
ti 15.12. klo 19 Kauneimmat joululaulut Killinkosken kirkossa
su 20.12. klo 19 Kuorojen joulukonsertti Virtain kirkossa

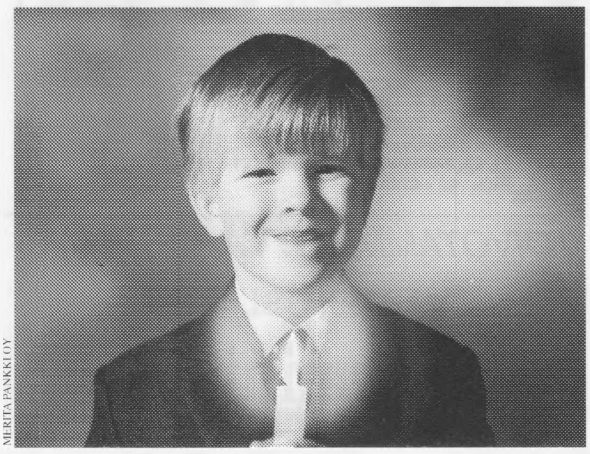

MERITA PANKKI OY

HYVÄÄ
JA
RAUHALLISTA
JOULUNAIKAA

Merita

Merita-Nordbanken
VIRRAT
p.256 2950

Rauhallista Joulua
Hyvää
Uutta Vuotta

AUTOHUOLTO
ISOKIVI-JÄRVI
KIERTOTIE 1 Puh. 03-475 3611
34800 VIRRAT Fax. 03-475 3606
MAZDA - PEUGEOT - FIAT - LADA - USA GM
varaosat ja merkkihuollot

HYVÄÄ JOULUA JA ONNELLISTA UUTTA VUOTTA
TORIGRILLI
475 5293

RAUTA EKOS
HYVÄÄ JOULUA
Virtaintie 32, 34800 VIRRAT
Puh. (03) 475 3775, fax. (03) 475 3310

TV-RADIOHUOLTO
Raimo Antila
Sairaalantie 4, Virrat
puh./fax (03) 475 5550
Myös satelliitiantennit

Ravintola
TOISVESI
34800 VIRRAT PUH. 03- 475 5102

Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta
EDULLISET LAATUVARAOSAT
VIRTAIN VARAOSA
VIITAMÄKI & MURTOLAHTI
VIRRAT (03) 4755 264, 4754 777

Rauhallista ja Hyvää Joulua
Ravintola
TEUVON TUPA
ELINTARVIKEIOSKI
Liedenpohja, puh. 475 8130

Vilénin Leipomo
VIRRAT (03) 4755 530, 4755 290

VIRTAIN FYSIOTERAPIA
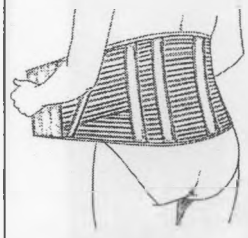
HIERONTA,
NIKAMAKÄS.,
LIIKEHOITO,
KUNTOTESTIT...
Fysioterapeutit MATTI VÄISÄNEN JA RAIJA LEPISTÖ
VIRTAINTIE 40, VIRRAT P. 4754703
Rehband -selkä-, polvi-, nilkka- y.m. tuet

Hyvää ja Rauhallista Joulua Kaikille!
virtain VESILÄMPÖ
Aho & Härkönen
PL 69, 34801 Virrat, Pirkantie 11
Puh. 03 - 4754 869

TOIVOTAMME HYVÄÄ JOULUA
VAATETUSLIIKE
Tamminiemi
Virtaintie 34,34800 Virrat
Puh. 03 - 475 5388

Valoisaa
Lämmintä
Joulua
KOILLIS-SATAKUNNAN SÄHKÖ OY
Virrat, Keskustie 10, puh.(03) 485 511
Ähtäri, Yrittäjäntie 3, puh.(06) 533 1965

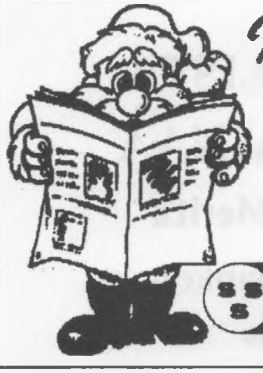
Iloista Joulua,
Käykää
talossa!
SUOMENSELÄN SANOMAT

HYVÄÄ JOULUA
JA ONNELLISTA UUTTA VUOTTA!
HARJUN SEMENTTIVALIMO
34800 VIRRAT
puh. 475 5819

SILMÄASEMA
Keskustie 6, 34800 VIRRAT
Puh. 475 4011

Hyvää Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta
SÄÄKSMÄKI OY
34710 VASKIVESI
Ylötie 1, 33470 YLÖJÄRVI
Puh. (03) 475 8975
(03) 3485 975

Kiitämme asiakkaitamme kuluneesta vuodesta
ja toivotamme Kuvauksellista Joulua
FOTO RING 1.
VIRTAIN VALOKUVAUSLIIKE
VARPUSTIE 4, PUH. 03 - 475 5106

Hyvää joulua ja onnellista uutta vuotta
VÄRI VUORINEN
Pääskyntie 13
34800 VIRRAT
03 475 3770

Joulun
-kirjat
-pelit
-lahjatavarat
kaikki meiltä
VIRRAT KIRJA
Virtaintie 35 puh. 03- 475 4165

R. Herranen Ky AUTOHUOLTO
34800 VIRRAT PUH. (03) 475 5705

Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta!
VIRTAIN VAUTOKORJAAMO KY
Pirkantie 22, 34800 VIRRAT, puh.03-475 4544, 0500-621 042

VIRTAIN
RATSASTUSTALLI
Perinnekylä Virrat
03 - 475 6550 talli
03 - 475 3553 koti

Kiittäen kuluneesta vuodesta ja
Hyvää Joulua Toivottaen
VIRTAIN Lenkä
Virtaintie35, puh. 4755 171

HYVÄÄ JOULUA
VIRTAIN TILITOIMISTO
puh. 475 5505

RAUHALLISTA JOULUA
SAMPO
VIRRAT puh. 010 515 386

HYVÄÄ JOULUA
JA
ONNELLISTA UUTTA VUOTTA
BONUS
MARKET PIPPURI
Avoinna ma - pe 9 - 20, la 9 - 18
VIRTAIN KESKUS p.(03) 475 5146, 475 5147

Rauhallista Joulua ja Onnea Uudelle Vuodelle
toivottaa
VIRTOPRINT
Meijeritie 14, 34800 Virrat, puh. (03) 475 4501

Virtain Kuntoutus
Virtain Keskus , Virtaintie 36
34800 VIRRAT puh.(03) 4755 875
Original sissel
Fysioterapeutit:
LIISA VAALI ja TAINA NEVANPÄÄ

KEURUUN AIKUISKOULUTUSOSASTO
Virtain metalliosasto, Yrittäjäntie 8, 34800 VIRRAT
Puh. (03) 475 3378 Fax (03) 475 3365

Oppilastöinä teemme
* Koneistuksia työstökeskuksella * Sorvausta
* Jyrsintää * Hiontaa
* Työkaluvalmistusta: leikkain- ja taivutustyökalut, syväveto muotit ym.

TAMMERMET-HANKKEESEEN KUULUVANA NONSTOP-KOULUTUKSINA
* LEVYTYÖN JA HITSAUSALAN AMMATTILAISIKSI
* NC-KONEISTAJIKSI/TYÖKALUN VALMISTAJIKSI

Lisätietoja Tapani Viinaselta puh. (03) 475 3378 ja
Virtain työvoimatoimistosta puh. (03) 256 5900

PK-PALVELU VIRRAT

HANKKEENA on Virtain seudun teknologiayksikön toiminnan käynnistäminen ja uusien työpaikkojen luominen.
HANKKEEN TAVOITTEENA on palvella alueen pk-yrityksiä kehittämis- ja alihankinta- sekä laitepalvelutoiminnalla. Keskitymme lähinnä vaativaan CAM-työstöön.
Käytössä on DUCT ja ANVIL 5000 CAM/CAD-ohjelmat sekä CNC-sorvi ja CNC-työstökeskus
Olemme käynnistämässä alueelle 3D-mittaus- ja 3D-scannerin käyttöpalvelua.
Lisätietoja Timo Maijalalta puh. (03) 475 3378.

MEDIAKYLÄ

Mediakylä
Virtain Yrityspalvelu Oy
PL 85 (Pääskyntie 6)
34801 VIRRAT
http://media.virrat.fi
e-mail: mediakyla@virrat.fi
Projektipäällikkö
Pekka Leimuvaara
050 - 5485 341

Virtain Mediakylä on media-alan yrityshautomo, joka yhdessä Pohjois-Pirkanmaan koulutusinstituutin ammattikorkeakouluyksikön kanssa pyrkii edesauttamaan oppilaitoksesta valmistuneiden tradenomin tutkinnon suorittaneiden media-alan opiskelijoiden sekä muiden media-alasta kiinnostuneiden sijoittumisessa työelämään, joko yrittäjiksi tai työntekijöiksi.

Mediakylä tarjoaa valmiit puitteet, nopeat verkkoyhteydet, yhteiskäytössä olevat tietokoneet ja ohjelmistot oheislaitteineen, telefaxin ja kopiokoneen. Autamme yritystoiminnan aloittamiseen liittyvissä asioissa, liiketoimintasuunnitelman laatimisessa ja liike-idean testaamisessa.

Tarvitsetko palvelujamme? Teemme uusmediaa, multimediaa, sivuntaittoa, graafista suunnittelua sekä digitaalista tallennusta.

HYVÄÄ JOULUA JA ONNELLISTA UUTTA VUOTTA
toivottaa
Naisten vaatetusliike
ANNULI
Virtaintie 35, Virrat, puh. 475 3193

KATTOTYÖ
Matti Nurmi
Puh. 475 8697
Mäntyharjuntie 19, Virrat

Hyvää Joulua toivottaen
VIRTAIN RUOSTEENESTO
Keijo Virnes
Pirkantie 22, Virrat, puh. 475 3007

JOULURAUHAA JA
SIUNATTUA UUTTA VUOTTA
toivottaa
Purran Kukka- ja Hautauspalvelu Ky
Meijeritie 14, Virrat
Puh. 475 5917

Hyvää Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta
toivottaa
NIEMEN PUUTARHA
Korpisentie 416, Ohtola
Puh. 531 7195

Hyvää Joulua
JYRÄPOJAT
Puh. 475 3200

Kenkä-Ailakki
Virtaintie 35, puh. (03) 475 3755

T-Möbel Oy
Keskustie 2, 34800 VIRRAT
Puh. 040 701 6775, 040 514 8526

Virtain Lasipalvelu
Myllytie 3, 34800 Virrat
Puh. (03) 475 5881

Arvostetut Asiakkaamme sekä
Yhteistyökumppanimme
Lämmintä Joulumieltä ja Onnellista Vuotta 1999
Tuula ja Ulla
Ahjolan ruokala

PIZZA PAJA
* pizzoja, myös gluteeniton
* salaatteja
* virvoitusjuomia
* jäätelötuutteja
Puh. 03 - 475 4020

Schwarzkopf Matrix ESSENTIALS
Parturi-Kampaamo
Riitta
puh. 03-475 3095
34800 VIRRAT

SRL:N hyväksymä ratsastuskoulu
MALLATIN RATSUTILA
Kauneushoitola Liisa
Siekkiniementie 25, puh. 475 5957

Vankkurimännikön väki
toivottaa yrityksille ja yhteistyökumppaneille
Rauhallista Joulua ja Hyvää Uutta Vuotta

AGRI MARKET
MYYMÄLÄ

Virtain Alusasu
Alusvaatteiden ja Asusteiden
Erikoisliike
Hyvä Alusvaate, Henkilökohtainen Ilo

Yhteisesti kiittelemme
- vuosi on jo takanamme-
eessä taas on aika uusi.
Työkarhuja jo kolkytkuusi.
Kynnet meillä hioittuina,
karvat kauniit harjattuina.
Täällä karhut tomerat,
soikoon siis nyt sonerat!

Hyvää Joulua!

Osuuskunta
Pohjois-Pirkanmaan
TYÖKARHUT

Puh. 486 4604 / 050-544 5386
Fax. 486 4610
http://media.virrat.fi/tyokarhut

Rauhallista Joulua ja kiitos kuluneesta vuodesta asiakkaille ja yhteistyökumppaneille.

sähk.asuntovaunupaikat
marjamaat raikkaat
hiihtoladut
ratsastus
luomumarj.
mutakylpyjä
kalastus
Härönlammessa istuttettua
amerikankirjolohta

Lomajärvinen MATKAILUMAATILA

Matkailumaatila Lomajärvinen, Ritva Sahi
Kivimäentie 37, 42870 Kotala
p. 03 4759 251, 050 5567 435

PARTURI-KAMPAAMO

SOLARIUM
Leena

☎ 4753 771
Virtaintie 37, Virrat

MA-KE, PE 9-17
TO 9-18, LA 8-14

Mere Oy toimittaa henkilökohtaiseen ja yrityskäyttöön yksilöllisesti varustettuja tietokoneita. Jälleenmyymme tunnetuimpia ohjelmia ja oheislaitteita. Hyvät hintamme perustuvat aktiiviseen markkinoiden seurantaan. Emme myy vanhentunutta tekniikka. Toimittajamme ovat alansa huipputuotteita valmistavia kotimaisia ja ulkomaisia yrityksiä.

Rauhallista ja iloista Joulunaikaa .
Kiitos saamastamme luottamuksestanne
Teiltä ja yrityksiltänne.

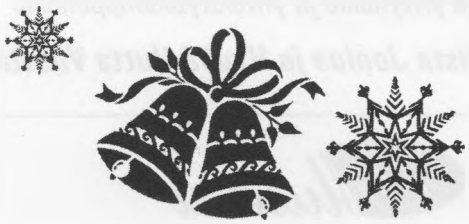

MERE OY Rintasentie 5 VIRRAT
puh 4753653 fax 4753693

KUUSIKON PIENKOTI TARJOAA ASUMISPALVELUA VANHUKSILLE
VESIKORVENTIE 14
34800 VIRRAT P. 03-4754347
ARJA LUODES

Kiitämme asiakkaitamme kuluneesta vuodesta ja toivotamme
HYVÄÄ JOULUA JA ONNELLISTA UUTTA VUOTTA

VIRTAIN AUTOTALO Oy
Kiertotie 8, VIRRAT, puh. (03) 4755 944

PARTURI-KAMPAAMO
eekoo-tukka

om. Erja Koivula
Puh. 475 3811
Ma-Pe 9-17, La 9-14

VHP Virtain Hitsauspalvelu Oy

Puutavarakuivaamot ja ovet

Kiertotie 14
34800 VIRRAT

Puh. 03-475 5488
Autopuh. 040 -632 668
Telefax 03-475 3127

NEULEITA MAALAUKSIA

OILA SALOMAA

Palmroth Center, 34800 Virrat
Puh. (03) 475 6576

P.1936-1968-1998
30-vuoden luottamuksesta KIITTÄEN
Tulppaanin punaista JOULUA ja
Ruusuista UUTTA VUOTTA
KUKKA ja ASKARTELU
PEUKALOINEN
(03) 47 55538

Hyvää Joulua
ja
Onnellista
Uutta Vuotta

K-RAUTA AALTIO
VIRRAT MEIJERITIE 16 Puh. 4754 630

Hyvää Joulua toivottaa

VIRTAIN KUMIKORJAAMO KY
Puh. 03- 475 5207, Fax 03- 475 3373

Kiittäen vuodesta 1997 toivotamme
Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta

LKV KIINTEISTÖTOIMISTO
J. KORHONEN Ky puh. 03-475 5779
Fax (03) 475 5775, GSM 040 544 6170
Virtaintie 34 - 34800 VIRRAT

Virtain
Lasipalvelu Ky
Myllytie 3, Sampola, 34800 VIRRAT
Puh. (03) 4755 881, 0400-837 783

KIRJANPITOTOIMISTO
MARKUS KORO & Co
MYÖS HTM-TILINTARKASTUKSET
Virtaintie 42, 34800 VIRRAT
Puh.(03) 475 5978, Fax.(03) 475 5878

HYVÄÄ
JA
RAUHALLISTA
JOULUA
TOIVOTTAA
KAUPPIAS
JA
KAUPAN VÄKI

K-K
MARKET
VIRRAT
MA-PE 9-20 Virrat Puh. 4754 141

Hyvää joulua ja
onnellista uutta vuotta !

RAVINTOLA
Martinkartu
Virrat Puhelin 03-475 5129

expert
MATTILAN
34800 VIRRAT
P. 03-475 5466
SÄHKÖ JA KONE

Oikein mukavaa
Joulua!

LÄHIVAKUUTUS
PIRKANMAAN
LÄHIVAKUUTUSYHDISTYS

Lehtiprojektit
Tmi Heli Väisänen

Kiitos yhteistyötahoillemme mukavan kiireisestä vuodesta! Jatkamme uudella innolla vuonna 1999.

LEHDET, ESITTEET, TIEDOTTEET ja MUUT PAINOTYÖT

Lehtiprojektit Tmi Heli Väisänen, Torisevant. 4 A 7, Virrat
puh. (03) 475 3561 fax (03) 475 3561, 475 3532
email: heli.vaisanen@kolumbus.fi

HYVÄÄ JOULUA JA ONNELLISTA UUTTA

PARTURI TERTTU
Terttu Rantanen
Varpustie 1
34800 VIRRAT
☎ (03) 475 4830

Parturi-kampaamo Hiustoimi Midinette
toivottaa asiakkailleen
Rauhallista Joulua ja
Hyvää Uutta Vuotta
puh. töihin 03-4755975
kotiin 03-4754059

AUTOKORJAAMO
HARRI AITTASALO
KIERTOTIE 1, 34800 VIRRAT
Puh. 03-475 5088, 0400-867 399 • Fax 03-475 5058

Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta
Virtain Sähkötyö Oy
Pirkantie 22 Puh. 03 - 475 3890
34800 Virrat Fax. 03 -475 3891

KIINTEISTÖHUOLTO
E.OKSANEN & E.PEKKANEN
PÄIVYSTYSPUHELIN 0400-630 299

TALONMIES-PALVELUT
- ympärivuorokautinen päivystys
- korjaukset
- siivoukset
- vuosiloma-tuuraukset

Tuo autosi Sinikalle pesuun ja puhdasta tulee.
Autojen sisä- ja ulkopesut, vahaukset ym.

AUTO-SÄHKÖKORJAAMO
R. KEMPPINEN
Pääskyntie 13 34800 VIRRAT puh. 03- 475 4403

Asiakkaitamme hyvästä yhteistyöstä kiittäen
toivotamme
Rauhallista Joulua ja Menestyksellistä Uutta Vuotta
POHJOIS-HÄMEEN PUHELIN OY
FINNET-YHTIÖT

MIRONTALO
KESKELLÄ LOMASUOMEA
VIRROILLA
VIIHTYISÄ RAVINTOLA
PUHELIN (03) 475 6560
VIRTAIN PERINNEKYLÄ

Rakentamisen kokonaissuunnittelua
SUUNNITTELUTALO
S.Anttila Oy Virtaintie 17, PL 36, 34801 VIRRAT
Puh. 03- 475 4585, 475 4105 Fax 03- 475 4210

VMT
Virtain Muovityö Oy
muovituotteet - muotit - koneistukset
Vaskuuntie 40, FIN-34740 KORO
Kiertotie 15, FIN-34800 VIRRAT

Hyvää Joulua
Ja
Onnellista Uutta Vuotta
VIRTAIN JÄTEHUOLTO OY
Puh. 475 5888

VIRTAIN PALA
Toivottaa Hyvää Joulua
ja
Onnellista Uutta Vuotta
Varpusentie 1
34800 Virrat
Puh. (03) 4753 099
Verhot
Sänkypeittotikit
Asustekankaat
Ompelutarvikkeet

SUUTARI kiittää kuluneesta vuodesta,
toivottaa Hyvää Joulua ja
Siunattua Uutta Vuotta

Suutarin palvelut Virtaintie 25

HYVÄÄ JOULUA JA ONNELLISTA UUTTA VUOTTA

KOLARIKORJAAMO
JA AUTOMAALAAMO
A. KAIPIO KY

Pirkantie 22 • 34800 Virrat • Puh. 03-475 5362

HIERONTAPALVELU JUSSI PALANNE

Lihas-, nivel- ja nikamakäsittelyt sekä perinteinen kuppaus

Toivottaa asiakkailleen HYVÄÄ JOULUA

Torisevantie 2 A 8, 34800 VIRRAT
Puh. (03) 475 5093, koti (03) 531 7254, 050 558 2401

Hyvää Joulua toivottaen

HAMMASLÄÄKÄRI
TUIJA KÄHKÖNEN

Virtaintie 43 D
34800 VIRRAT

(03) 475 3885
(myös iltavastaanotto)

Hyvää Joulua toivottaen

Hämeen Kuljetus Oy

puh. (03) 475 3295

Hyvää joulua toivottaen

Virtain Katsastusasema

Ahjolantie 34800 Virrat
Puh 020 4 88 2950 Fax. 020 4 88 2951

FOTO-RIITTA

Virtaintie 35 • Virrat • puh. 475 4249

ILO ON SOPIVAT KENGÄT

KENKÄ-HAANPÄÄ

Virtaintie 42, Virrat, puh. (03) 475 4678

Hyvää joulua toivottaa

Eurovirrat ky

Ahjolantie 1, Ahjolanportti
34800 VIRRAT, puh. (03) 4753 355

Hyvää joulua ja onnellista uutta vuotta !

SPORTIA-VIRRAT
Jukka Sport

VAPAA- AJAN TUOTTEITA
Abloy- ja autonavaimia
PL 79 34801 VIRRAT puh.475 3100

LUOTETTAVAA SIIVOUSPALVELUA YRITYKSILLE JA YKSITYISILLE

VIRTAIN SIIVOUSPALVELU

34800 Virrat • puh. (03) 4754429
Auto 0500-468266

JITA OY

PL 47, 34801 VIRRAT
Ahjolan teollisuusalue
Puh. 03 - 475 6100

VIRTAIN APTEEKKI

Keskustie 5, 34800 VIRRAT, ✆ (03) 475 9300, fax 475 5222

KILLINKOSKEN
SIVUAPTEEKKI
puh. 531 0035

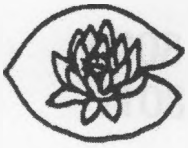

Sidontatyöt, hyvät kukat

Järven Kukka
Virrat Rantatie 7
Puh. 4755 390

P. N. JÄRVEN HAUTAUSTOIMISTO

Om. Petteri Niemi
34800 VIRRAT
puh. 4755 331

Kiitokset kuluneesta vuodesta!
Hyvää Joulua
tapaammehan taas ensi vuonna

Misteli

KUKKAKAUPPA
VIRRAT
Puh.03-475 3570

KELLOSEPÄNLIIKE
Heikki T. Virtanen
VIRRAT puh.03- 475 5949
RUOVESI puh.03- 476 2196

RaunonLeipä
VISUVESI
☎ 03 - 472 5300
03 - 475 3160
Virtain konditoria
Visuveden myymälä

VIRTAIN PUUNJALOSTUS
VELJ. VIRTANEN | SIEKKINIEMENTIE 9 34800 VIRRAT |

Puh. (03) 475 5323, fax (03) 475 4166

RAUHALLISTA JA KOTOISAA JOULUA !

POHJOIS-HÄMEEN
OP-KIINTEISTÖKESKUS OY LKV
Virtaintie 40, 34800 VIRRAT, puh. 03-485 2640

Parturi Kampaamo Carita

Lahjakortti liikkeeseemme on aina toivottu lahja ympäri vuoden.Toivotamme hyvää joulua ja onnekasta vuotta 1999 kaikille lukijoille.

Schwarzkopf
– hiustesi hyväksi

VIRTAINTIE 25
34800 VIRRAT
PUH. **(03) 475 5885**

Kiittäen osoittamastanne luottamuksesta ja miellyttävästä yhteistyöstä toivotamme
HYVÄÄ JOULUA JA ONNELLISTA UUTTA VUOTTA
—PESULA VIRRAT OY—
34800 Virrat Purotie 1 Sampola 03 - 475 5417

SÄILIÖ- JA LÄMPÖHUOLTO LEHTONEN KY
ÖLJYPOLTIN- JA LVI- HUOLTO
34800 Virrat, puh. 03- 475 6540
NMT 049- 231 540 ja 0400- 634 322

MEMAR OY
PIRKANTIE 16, 34800 VIRRAT
FINLAND

MEMAR OY

Puhelin (03) 475 8000
Telefax (03) 475 8011

HYVÄÄ JOULUA JA ONNELLISTA UUTTA VUOTTA

Neli LASTEN ASUSTE **APILA**
VIRRAT

Hyvää Joulua ja Onnea vuodelle 1999!

NÄKÖVIRRAT
*NÄÖNTARKASTUKSET
*SILMÄLASIT
*PIILOLASIT, -NESTEET
Ma-Pe 9.30-17.00
Virtaintie 31, VIRRAT Puh. (03) 475 4343

MUSTA PÖRSSI
VIRTAINTIE 25. VIRRAT
puh. (03) 475 4270

VIRHYDRO OY
PIRKANTIE 22 VIRRAT
(03) 475 4111

Hyvää joulua ja onnellista uutta vuotta
Yleislääkäri
FRANCOISE MIGNOT - KOIVULAMPI
Vastaanotto
Virtaintie 36 B 31
34800 Virrat
Puh. 03 - 475 3211

virtain
SÄHKÖTARKASTUSKESKUKSEN HYVÄKSYMÄ
valomainos oy
AHJOLANPORTTI, puh. 03-4755 699, 0400-732 799
UUDET VALOMAINOKSET • NEONHUOLTOA • ASENNUKSIA
• SIIRTOJA • UUSITUILLE OSILLE 1,5 VUODEN TAKUU
PERUSKORJATUILLE MAINOKSILLE 2 VUODEN TAKUU
NOSTOLAVOJEN VUOKRAUS

HYVÄÄ JOULUA JA
ONNELLISTA UUTTA VUOTTA
Allo
Keskustie 4, 34800 VIRRAT
puh. (03) 4755 584, fax (03) 4755 584

HYVÄÄ JOULUA
JA
ONNELLISTA UUTTA
VUOTTA
VIRTAIN KAUPUNGINKIRJASTO

Kirstin Galleria
tauluja ja taidekortteja

Paikka sopii myös ryhmämatkailuun ja kokoustilaksi
TERVETULOA !
Ittemäentie 36, 34800 Virrat
Puh. (03) 475 6508, fax (03) 475 6688

● HUOLLAMME ● KORJAAMME ● ASENNAMME ●
Virtain
HUOLTOPALVELU KY
Meijeritie 14
Virrat
☎ 4755829
R.T.V KODINKONE- JA KYLMÄLAITEHUOLTO

Hyvää joulua ja onnellista uutta vuotta !
K-EXTRA P.Lehtovaara
34930 LIEDENPOHJA
puh. 03 - 475 8115

KIITTÄEN KULUNEESTA VUODESTA
JA HYVÄÄ JOULUA TOIVOTTAEN
KONTTORITYÖPALVELU
Pasi Nieminen
VIRRAT (03) 475 4557

TÄYDEN PALVELUN RAKENNUSLIIKE
- KVR-urakointi
- uudisrakentaminen
- korjausrakentaminen
- kesähuvilat / hirsimökit
- huoneistoremontit
- rakennuspeltityöt

Yhteydenotot
Rakentajapalvelu
REI-TA GROUP OY
Lakarintie 6 , 34800 Virrat
Puh./fax (03) 475 4054 tai (03) 475 5474
NMT 0400 - 332 350

VIRTAIN KIINTEISTÖPALVELU OY
Siekkisentie 331
34800 VIRRAT
FINLAND
Puhelinnumero: 03 475 4414, 0400 623819, 040 5071442
MONIPUOLISTA RAKENNUSPALVELUA!
PIENTALO-,VIHER-, JA VESISTÖRAKENTAMIEN,
KONEURAKOINTI, MAA-AINESTEN TOIMITUS.
VIRTAIN KIINTEISTÖPALVELU OY
Puh.nro 03-4754414, 0400 623819

PIKA-RAHAA
☻ Casino ☻ Luonto
☻ Sapatti ☻ Ässä
VEIKKAUSPELIT
MERVI HANHISALO
Virtaintie 28 🕐 9-20 11-20 ☎ 4754456

HYVÄÄ JOULUA JA
ONNELLISTA UUTTA VUOTTA
VIRTAIN VALOKOPIO
E. Karhukorpi
Keskustie 6, 34800 VIRRAT, puh. 475 5537

LINJA - AUTOLIIKENNE
YKSPETÄJÄ OY
Opintie 7, 34800 VIRRAT
Puh. (03) 475 5348, 475 5448
ja 0400 232 838
SUORITAMME TILAUSAJOA
LINJA-AUTOLLA

FINNCONT

Kiitämme kaikkia
yhteistyö-
kumppaneitamme
ja toivotamme Teille

Iloista Joulua
ja
Menestyksekästä
vuotta 1999

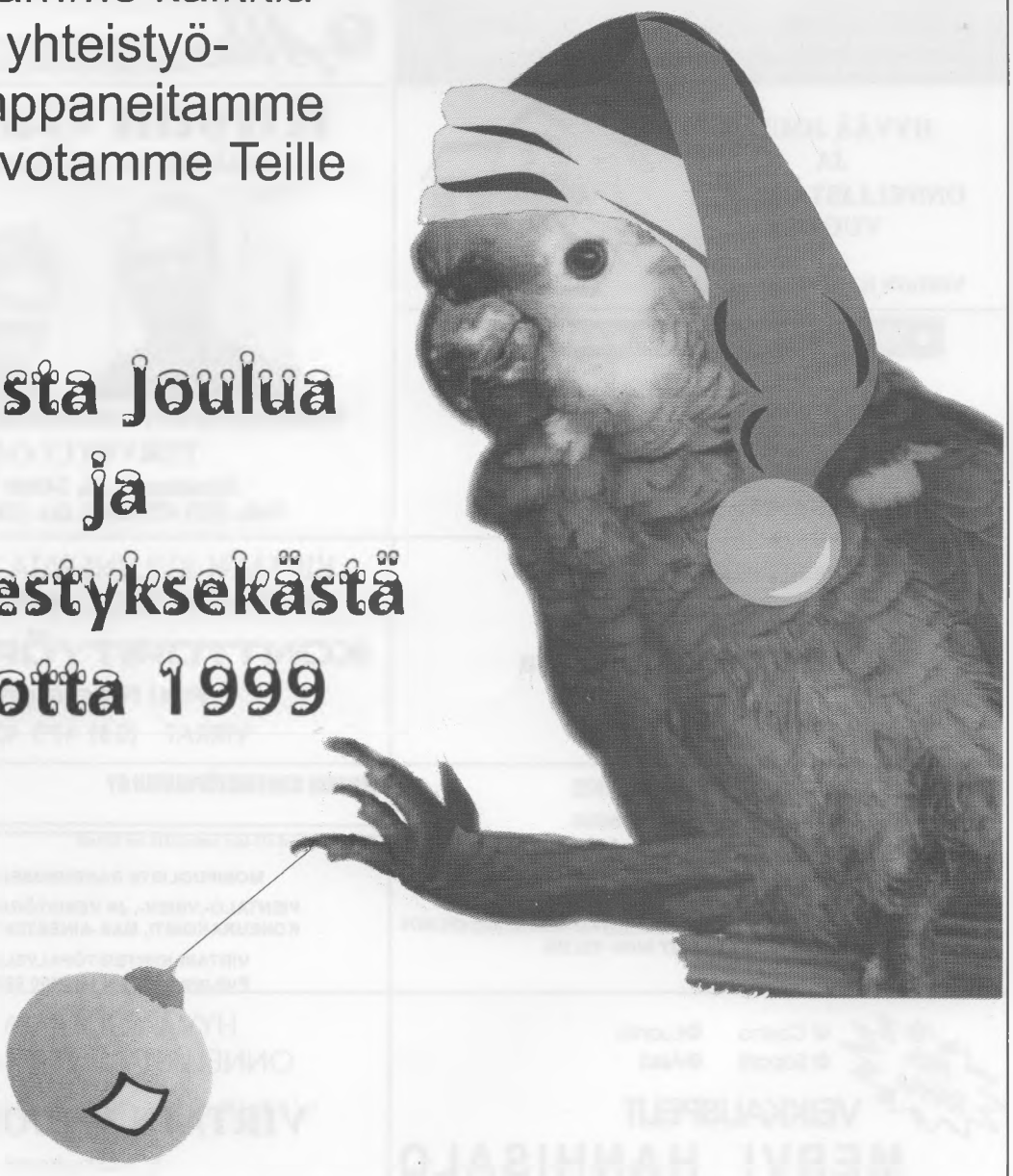

Pohjois-Pirkanmaan
KOULUTUSINSTITUUTTI

PL 59, 34801 VIRRAT, puh (03) 486 4400, fax (03) 486 4416, e-mail:virrat@pirko.fi, Internet: http://www.pirko.fi

VIRRAT

VIRKEÄ KAUPUNKI

TOIVOTTAA ASUKKAILLEEN
JA VIERAILLEEN
RAUHALLISTA JOULUA
SEKÄ
MENESTYKSELLISTÄ
UUTTA VUOTTA 1999

Rauhallista Joulua !
t: Inka Oy

Tule joululahjaostoksille tehtaanmyymäläämme !

INKA OY
Lassila & Tikanoja Group
KILLINKOSKEN TEHDAS

34980 KILLINKOSKI
puh. (03) 580 1359
fax (03) 580 1300

AVOINNA
ti–pe 9–17
la 9–14

Lujasti 100 vuotias